

131814

BIBLIOTECA „ASTRA”
SIBIU

XX B
MUGURI.

ALMANACHU

PE ANULU

1859.

PRIN

CONLUCRAREA JUNIMEI CLERICALE
SI STUDIÓSE A CLASELORU GIMNA-
SIALE SUPERIÓRE.

REDATU

DE

EMERICU BASILIU STANESCU.

66554

B.A.
VII. 8087

69. I.

.... 2014

MUGURI.

ALMANACHU

PE ANULU 1859.

PRIN

CONLUCRAREA JUNIMEI CLERICALE SI STUDIÓSE

A CLASELORU GIMNASIALE SUPERIORE.

REDATU

DE

EMERICU BASILIU STANESCU.

LIBRĂRIEȘTEA "COTREU"
Generala Sibiu.
8087

(IN ARADULU VECHIU, 1859.)

CU LITERELE LUI LEOPOLDU RÉTHY.

66554

E ceasulu uimirei candu tainic'a fire
Poetiloru teneri le dà 'nsufletîre.

— Dacà vrei sà afli tain'a acea sântà
Eată poesi'a ce anima-mi cîntà.

Ferice de acela, ce cu-u sentîre vie
Slavesce armoniea si nalta poesiè.

Basîliu Alecsandri.

MULTU STIMATULUI

SEXU FORMOSU ROMANU

SE DEDICHEAZA CU DEVOTIUNE.

Multu stimate Sexule formosu Romanu!

Intru adevèru fericiti ne sentimù in momentulu presinte, fericiti! dicu; cà scopulu de fiptu ni l' amu adjunsu.

Scopulu: brosiur'a 'ciasta plena de sentimenturi pure T'ie a ti-o adressa.

Cà cui s'aru si cuveni mai bene aceasta adressare aforà decatu T'ie Sexule formosu? cui nesce idei fragete nesce fantasme aurie, nesce imagini plene de sperantià, nesce cugetari sburatóre a etatii tenere? Tú esci datu spre coprinderea 'cestora; a Teu peptu le resonà aceste in unu modu subtilu care 'su in stare apoi a domoli si pre celu mai barbaru in sentiuri.

Vedemu cà nu esistà acum vre u' natiune culta, carea stà pre a lumii liniamentu paralelu, sà nu 'i fie representatà literatur'a si de sexulu formosu; de aloru vii inchipuiri, si sentiuri calde, ce au eruptu aforà, ca sà imple lumea cu veselie, sà 'mbucure animele triste, si omenimea s' o mai polieze.

Asia se face u' astufeliu de femeie reginà;
cà in peptulu ei e u' lume de semtiementuri,
si in mana sceptrulu acestei lumi.

Acum inse candu nesuescu Romanii cu puteri unite spre resfirarea nuoriloru depe orizontulu literaturei lor; — potemu spera cu tóta certitudine, cà nu una se va afla si d'in Sexulu formosu romanu, carea de zelulu nationalitatii invapaiatu, a nobiliza s' aru sili cu semtiuri-le ei cele fine moralea d' in somnulu indelungatu abea treditiloru Romani, carii pone acum au mare lipsa si de femei culte!

Implà-le dar' Tu multu pretiuite Sexule formosu aceasta lipsa, candu tempu-ti favorizazà candu sub scutulu sceptrului Gavalerescului nostru imperatoru Franciscu Josifu I-mu tôte popórele se 'mbucurà de libertate, carea a resaritu in a aurorei fatia amenuntiatóre, candu desvoltarea fie-care o póte gusta, si candu nesciintia d'in aceasta Gloriosá Monarchia condemnandu-se in infernu, a peritu ca umbr'a, ca nuorii prin ventu.

Primesce acum' aceasta mica, inse d'in anima curata purcessa-ne prima dedicatiune romana a junimei d'in Aradu, carea rogandu - Te sà - ti ami nationalitatea, si sà nu - Ti ratragi partinirea literaturei romane te onoreazà cu devotiune prin

In Aradulu vechiu Maiu in a 30-a di 1859.

Emericu Basiliu Stanescu.

Onorati Leptori!

In Trinitate avuramu numai speranția cu inceperea conlucrării noastre, in a carei conlucrari urmare — efeptuinde-se — Publicului speramu a face indestulare, nu cu ceva fantase eroico-poetice, nu cu ceva delicatetia deschilinita, neci cu ceva sublime esprimari; ci cu concordi'a amicabile a nostra, cu fraternizare ca fii unei Natiuni, ca confrati in lucrarea spre folosulu nostru, si spre a areta nelenevirea nostra si in a'sta privintia sa ne aratemu cumca pasindu pe carierea vietii, nu vomu vietiu' ca se menecamu, nu vomu vietiu' pentru noi numai; ci prin Bonitatea Gratiei Divine voimu, a face ceva dupo potintie, ca tendinti'a nostra si chemarea in modu omenosu sa o potemu aduce in efeptuire.

Ne voindu ca dulcea nostra Limba sa-si ascundia radiiele dintru junimea nostra romana aradana, carea dela inceputu pon'acum inca nemicu n'a aretatu ceva binecugetatu On: Publicu; si carea prin studiere in limbi straine, mai

că se uitase de dulcea s'a limba materna; pose-
ramu la lumina Carticic'a aceasta, avendu de
scopu restatornicirea limbei între studintii nostri
de aici, de si nu ca în alte locuri unde Romanii
literati si nationalistii sunt mai numerosi; totusi
ca macar pe viitorii să nu apună radi'a limbei
acum strabatuta si voi'a de a conlucra în fra-
ternisare si armonie, ce între noi neci candu s'a
intemplatu d'n contra; caci intemplendu-se ceva
asia felu de discordii: Juventutea noastră de aici
ar' fi remasu totu în infernulu acela, în care a
jacutu de mai multe dieci de ani.

„Preabunului nostru Imperatu si Patriei
suntemu datori cu credintia si amore, Literaturii
cu conlucrare; barbatiloru digni si binefacatori
cu multamire, éro nóa cu ne negligire“!!

Multiamita sublima, supunere, si sacrificiu
debue să aducemu Gavalerescului nostru
si Preainduratului Monarchu, Carele
prin Bonitate' Si, ne deschisă calea, ca în totu
tempulu să putemu conlucra spre inflorirea Li-
teraturei, si ca să putemu face pentru viitoriu
ce e bonu si ce e de necesse!

Multiemita putemu aduce numai prin ordi-
nile aceste pautine Barbatului induratu a Nati-
unei noastre, Onoratului Domnu D^{or} Atanasiu
Siandoru, care ni-a datu indrumare si adju-
toriu în lucrarile nostre sfatuindu-ne ca pe fi
sinceri a Natiunei Suale; asisderea si altorii
Domni Domni, si Confrati ai nostrii, carii ni-au

fostu colaborantî, si compatimitori in edarea cartii acestia, catu si adjutatori.

Sinceru cugeté totu însulu cercetandu mai adencu in lucrarile nostre, si ca dela fii crudi a Natiunei, carii acum pasiescu numai pe amvonulu gloriosu a sciintieloru, nu pretindà mai multu; ci lucrarile nostre numai ca nesce muguri le contempiedie si judece, er' nu ca ceva opuri tiesute de barbatii copti carii sunt mai multu deprinsi in lucrarile literare.

In ortografia stricte nu ne-amu tinutu de nime; ci padindu firea limbii, si radecin'a cuvinteloru in câtva totusi amu imitatu pe Cipariu in reguli.

Pretîulu cartii l' amu lasatu spre usiurarea publicului romanu sà fie pautînu, de si 12 còle amu tiparitu! cà n'am uvoitu sà ne inavutîmu; ci nu mai sa acoperimu spesele, si de-ar u mai remanea bani a marfi bibliotec'a junimei nóstra de aici.

Esperiandu inse cà ori si cate se insirà in antevorbirile nóstre si a altora, totusi aceste nu prea de multî se i'nvertescu in antea, ochiloru amatoriloru de cetire, pentru acea cugetaiu de bine a-mi incheiá vorbirea rugandume:

Ca cu fidelitate sà ne indreptati in tóte erórele nóstre, si dandu-ve opulu acesta a nostru ca unu tesauru de juventute produsu sà'lu primiti cu anima curata neatinsi de patimi,

fiindu cartea compusa in versuri si proze originarie numai, ne alipindu-ne de traduceri, de si unii dintre noi s'au pregatitu. — Cartea prin Gratia divina dara se tramite si cu densa dela Colaboratorii nostrii On: Publicu cetitoriu se tramite ca unui corpu magnificentu si gratiosu multiamire, rogandu pe fie-care ca amórea aceasta cotrà inmultirea luminarfi intre Romani sà o pastredie si in viitoriu, fiindu stimatori fii a Natiunei prin

Aradulu vechiu Maiu in a 30-a di 1859.

Nicolau Christianu.

Voiu să scriu.

Mottulu: Fogj tollat, és' irj, hogyha van erőd
Haladni, merre más még nem haladt.

Petőfy.

Peanà ieu
Voiu scria:
Gândulu meu
A 'nsira

Ce-oiu face candu o nespusa bucuria me cuprinde?....

Ce-oiu face candu me aflu tristu și superatu?....

Ce-oiu face candu vermele durerii îmi råde anim'a?....

Spunetî-mi, să răbdu, să 'nghitu, să tacu desperatu?

Peanà ieu
Voiu scria,
De si greu
Voiu potea.

O ba! ci tonu voiu da bucuriei și durerii mele,

Ca lamuritu să cante să 'lu audà totî,

Sà inveselească, și să strebatà pon' la anim'a

Eroiloru Romani, alai Traianu nepotî.

Peanà ieu
C'a scria
Fôrte vreu
Marirea

Si oi u face ca cugetulu meu sà amble diosu pe pamentu,
 Apoi elu voi u tramite in fundulu marii,
 Elu voi u tramite sub pamentu 'ntunecatu, pre monti,
 prin vai,
 Si prin codrii, natur'a s' o pôtà marii.

Peanà ieu
 Voi u scria,
 De si greu
 Gloria.

Apoi de'i voi u dîce: „dute 'n sus“ pon' la stele s'o sui,
 S'o sui la sóre, s'o sui la lunà,
 S'o sui sà glorifichéze faptele Dieului nostu
 De a carui lucruri lumea se minunà.

Peanà ieu
 C'a scria
 Fórtè vreu
 Ideia.

Deacà inse prin tóta lumea a amblatu cogetulu meu;
 Atunci isi va crea siesi alta lume
 Isi va crea lui Elisu, îsi va crea locuri pompóse
 Si - acolo o ambla, acolo s' o duce.

Peanà ieu
 Voi u scria:
 Gândulu meu
 A 'nsira.

Dup' aceia deminétî'a in dí'ori, ér' séra prin zefiru
 Va veni 'ndaraptu, pe fati'a pamentului,
 Apoi elu voi u întreba pre unde-o amblatu, si ce-o
 vediutu?

Si-i voi u scria tóta calatori'a lui.

Emericu Basiliu Stanescu.

sonl

Caiu Muciu Scevola.

— Balada. —

Cetățenii Romei stau în desperare
Că ne 'nvinsulu svicolu nu-'i în departare.

Pre care Porsena cu Tarquinu adună,
Ca prin trensulu Roma în veci să apună.

Dusman'a taberă ne opritu petrunde,
Pone ce sosesce la Tiber la punte.

Inse preste punte Porsena nu trece;
Unu voinicu în cale-'i stă cu sange rece.

Coclesu cu mii sînguru se luptă în frunte,
Sînguru omorîndu mii cu manile crunte.

Scutul tîne 'n sting'ă cu drépt'a dimicà,
Pon' d'în punte propt'a depre urmă pică.

Scopulu lui Porsena se nimici fôrte:
Ca Roma tiranulu jugu alui să pôrte.

Porsena cetatea cu lagăru încînge
Vediendu că prin arme nu o pôte 'nvinge.

Lagărulu în giurulu Romei neclatitu stă;
În l'ontru viatia-'i d'în dî'n dî mai trista.

Dar Caiu Muciu de genu nobilu, marețiu
Vediendu inimicii în giuru longă parétî.

Ca sà nu sufere elu si-ai sei ocarà,
Juràndu grea isbenda la Senatu se carà;

Scopulu sà - 'si arate cà 'n altu modu l'aru prinde,
Ca pre unulu, care vre patri'a - asi vinde.

„Parintî! — sunà Caiu — mi-am propusu in minte
Sà mergu pon' la Rege in false vestminte;

Cà-mi arde sufletulu nu Roma sà vindà;
Ci-mi arde, sà facà sangiósà isbenda.

Romanului s'au datu multu mai buna sòrte
De-càtu a crudului strainu jugu sà pòrte.“

Se 'nvoescu parintii. — Caiu cu iutîme
Trecandu *) se veresce prin désa multîme.

Caiu abdé - adjunse in apropiere,
Palosiulu petrunde ... Porsena nu pere!...

Temendu se - a 'ntrebá care - ar' fi regele,
Ornatului scriba îi versà sangele.

Porsena regele se 'nfricosià fórte,
Sciindu cà lui a fostu tîntatà-a'sta mórte.

Spre - a ucigasiului ardere s' aruncà
Mare vrafu de lemne d'in a lui porunca.

Inse mai nainte la sîne-lu demandà;
Spre care privindu cu ochi plini de isbenda.

*) Adecă: preste Tiber.

Ilu întrebà cine-'i? care - asia raspunde
Càtu cu - asia 'ndresnéla pre totî îi petrunde:

„Caiu Muciu, de natiune romana,
Care 'nteiu luaiu in contra-'tî pal'a 'n mana;

Dar' nu socotiiu cà cutremuru de peritu,
Ci-mi pare reu pal'a cà nu te-a nimeritu;

Dar' d'in cei trei sute va succedá dóra
Unuia pre tine ca sà te omóra.

Carii toti juràramu patri'a - a ne scóte
De sub jugulu, care tu - o sílesci sà pórte.“

„Ducetî - ilu spre mórte! cà dreptatea cere,
Precum a semenatu asia sà sécera!“

„Eu bucurosu suferu a mortîi amaru chinu;
Dar' tiranului teu jugu nu voiú sà me 'nchinu“.

Si drépt'a 'n focu tîenendu a Regelui fire
Crudela, - asi - o moie spre compatimire;

Càtu cu blande vorbe libertate-'i strigà.
Eroului, care - a fostu de viu sà se frigà.

Inblanditulu Rege amicu bunu se face
Romei, punendu cu ea tînetóre pace.

U patria, 'n carea asia eroi traescu, —
Nu-'si va pleca capulu in jugulu tiranescu.

Lui Caiu Muciu longà alu seu nume
Se dà spre onóre „Scevola“ connume.

Care voiniceste ardiendu-'si u' mana
A eliberatu pre natiunea romana !

Joanne Goldisiu.

Asia'i zeu acea !

Jacém si eu in léganu baétu nevinovatu,
Candu Ursitórele'n cas'a mea a intratu,
Pentru ca unuia baétu de curendu nascutu,
Sà'i deie viitoriu, seu vietfei produptu.
D'in ursita fu cërta pentr'alu meu viitoriu,
Una dîcea sà traiescu, alta ca sà moru ;
Afirmandu de u'data, cèrt'a o gatara
Apoi cotrà divinulu monte plecara.
S'atunci pe calea datei proceseiu cu voe,
Precum 'mi ursise fetele lui Joe.
Asia'n tempulu prunciei traiem totu fericitu,
Ne cunoscandu eu lumea, ne avendu urîtu ;
Jocam pe córda datei plinu de bucurie,
Ca paserea pe crénga, melulu pre campie,
Cogetam arare la anii mei viitori,
'Mi 'ntipuem girlande de laur si de flori,
'Mi parea cà e pamentulu nostru totu unu raiu,
Plinu de desfatari si for'de neci unū reu traiu ;
Inse adjungandu etatea a fire barbatu,
Vediui cà fantasme false m'a insielatu,
Cà aici neci unu bine, neci, u' desfatare,
Neci u' bucurie fie catu de mare,
Nu e fora fine, tempulu tóte le duce
La sórtea tirana, te dà sà te-apuce.

Viitoriulu vietii e negru invelitu,
 Norocirea si bunulu sörtea l'a rapitu.
 Anii mei'su de grosavi'a crudului tiranu,
 Ca naea pe apà pe negrule Oceanu.
 Candu privesci cu dulce pe amicul celu fidelu,
 Tî-lu rapesce mörtea si esci lipsitu de elu!
 Am vediutu femeia credintia jurandu
 Amatului seu pone la alu ei mormentu;
 Elu ero dicea: Asia-i sincer' amant'a mea,
 Viatia mea tota tie ti-o voiu sacra....
 Dile nu trecu multe pon' beta moritore
 Sta ingenunchiata la mortu la peciore
 Rugandu cu'nfiore pe Dieulu celu mare
 Te'ndura spre mortulu si-i da ertare, —
 Ca aici in tierina este elu astupatu,
 Pe care eu candva ferbinte l'am amatu.
 Asia-i zeu acea a lumii desfatere,
 Finea si-o are plina de intristare!
 Asia este acea, noi suntem moritori,
 Si numai mormentulu e patu fora sudori,
 Acolo nu strebatu ori ce grele neplaceri,
 Acolo scutint'a de rele nu o ceri.
 Salutare pamentule! locu de mangaiatu,
 Tu in sinu'ti sa'mi tii cadavrulu incuiatu!!
 Sinulu teu celu rece, multele oseminte,
 D'in toti muritorii candva va inghite.

Nicolau Christianu.

P o e t u l u .

Unde? — unde vrei oh fiulu meu celu dulce!
 In etatea tua cea neversnica?
 Siedî — te rogu cu Domnedîeu nu te duce;
 Că 'ndapartarea 'tî va fi vecinica.

O! siedî — că calea vietii e spinósa,
 Carea tu dóra cu flori o visezi,
 Pe acea rara-i fapt'a gloriósa; —
 Deci te rogu cu manile pe peptu siedî!

Scii tu ce e lumea? — lumea e Labirintu, —
 In ea de nu te vei porta bene:
 Mai de graba sînguru îti potî afla mormentu. —
 Te rogu, siedî! — lumea nu'î pentru tene.

Dar' cum si potî lasá pe mam'a tua dulce
 Acu fora de tóta sprigió'n'a,
 Carea tîe îti sciea povesti multe,
 Candu erai micu, scii candu vinea érna.

Oh ér' te rogu de numai, catva me liubesci:
 Remani nu me lasá 'nsîngurata;
 Ér tu prin lume si tiérra sà retacesci! —

— — — — — Oh predulce mam'a mea:
 Te voiu lasa cu anim'a franta,
 Caci boldulu, care 'nflacareaza semtîrea,
 Imi demanda - u datorintîa santa.

Eu acum me duc a me perfecta 'n lume, —
 A pricepe vaitulu filomelei, —
 Sà audu sioptulu zefiriloru ce spune, —
 Si sà invetîu plansulu turturelei.

Me duc prestes codrii verdi cu paseri multe,
 Si cu isvóre, ca si cristalulu
 Cari pon' la nuori redica aloru fronte
 Aretandu cà d'in - colo 'i Parnasulu. —

Si - atunci me suiu p' aripile zefirului,
 Ca sà sboru cu elu susu, si totu mai susu,
 Tocmai pone la venetia ceriului,
 Unde maestosu se carà Phoebus.

Cu elu vreati sà ocolesu totu universulu
 Sà vedu unde 'i cuibulu primaverii, —
 Sà 'mi arete loculu unde e Parnasulu, —
 Si unde este baia Vinerii.

Apoi de susu sà strebatu cu ochii 'n centrulu
 Pe longa care se 'ntorce lumea, —
 Si sà me uitu neinfioratu la punctulu,
 Ce 'mprumuta steleloru lucirea.

Elu sà îmi arete cartea secreata;
 Unde 'i scrisa sôrtea omeneasca;
 Ca sà vedu ce viitoriu ne mai asceaptâ
 Si natîunea 'mi candu va sà 'nffloreasca.

Èr' apoi sà rumpu d'in ea foile tôte
 Sà nu remanà urmatorilu
 Foia scrisa cu litere sangerate
 Despre tiranulu viitoriu alu loru.

D' acolo strebatu cu elu in secretele
 Ce sunt ascunse acolo pre susu,
 Unde si-a inchisu Jupiter vurturele
 Si unde 'i spelunc'a lui Eolus —

Unde 'i tronulu de tresnete sprigionitu, —
 Unde 'i spelunc'a furtuneloru, —
 Unde 'i Geniulu, care tote a 'ntocmitu,
 Si - a frantu poterea vercolaciloru. —

Unde 'i Amoru celu micu cu saget'a,
 Care u'data m' a sagetatu;
 Ca acu sà me 'ntrecu cu elu a sagetá
 La animi tenere neincetatu.

Si ca unu muritoriu mai vreu incà sà sciu
 Pone candu are lumea d' a trai,
 Candu s' oru fini chinurile omului viu,
 Si raiulu celu zeescu unde va fi.

Acu amanta mama! me ducu departe —
 Departe — dar' catu de curandu îti vinu,
 Ori si d'in carea a pamentului parte,
 Si - apoi totu cu tene voiu sà rémanu.

Si îti aducu balsamu pe anim'a frantá
 Nu argentu — petre scumpe — séu auru;
 Ci cunun'a ce voru pone p' a mea fronte
 Implátita d'in frondi'a de lauru.

A'sta! mama bona, a'sta 'tî voi u aduce
 Cu a'sta 'tî voi u vindecá anim'a
 Aplecandu 'mi fruntea pe alu teu peptu dulce
 Va inceta mai multu de - a suspiná! —

Georgiu Craciunescu.

Plangerea fetei.

Amblà fat'a prin gradina
 Sînguritia sîngurea,
 Totu geleste, totu suspiná
 Vai, vai si amaru de ea, —
 Ca si u mica turturica
 Candu sotîulu o a lasatu,
 Se vaità pre creang'a mica,
 Si plange neincetatu.
 Candu plangea, candu suspiná
 Tóta florea la c r a m á.

Ah! seraci florile mele,
 Cà demultu nu ne - amu vedîutu!....
 Decandu fiorile grele
 A me surpa - au inceputu;
 Decandu ca copil'a prósta
 — Dupo amanta - alergàndu —
 Decatu vie mai multu mórtu,
 N' am nemica pe pamentu.
 Flori d'albe, flori tarcate
 Incinsa 'su de pécate.

Va veni ventulu de mórte
 Ventulu greu, necrutiatóriu,
 Resîpi va ah! pre tóte
 Seracile mele flori;....
 Dar formós'a primavéra
 — Candu natur'a invie —
 Ve radicà pre voi èrò,
 Lumea ér' a vóstra e;
 Ér' deacà eu voiu peri
 Neci candu n' oiú mai in flori!

Augustu Russu.

Visulu meu.

Vragitam d'intr' unu visu unu viitoriu
 A patriei dulci mele,
 Vragitamu eu ca si unu muritoriu,
 Si - am sciutu cà 'i stà lacrimelè.

Caci vedîui in atmosfera sborându
 Angeri cu flori incununatî,
 Si la peciórele loru tremurendu
 Unu diabolú, strinsu legatu in lantî.

Si - unu angeru cu spad'a sangerósa
 La ceriu vedeamu a se sui;
 Dar' lun'a in anima petrúnsa
 Pre pamentu a se tavali.

Apoi de lacrimi stórse de unu doru
 Resaritulu era 'nnecatu;
 Éro vaetulu inimiciloru
 Strebatea pone la uscatu.

Acu sórele fu mai luminosu,
 Candu preste dealuri radiele
 S' aratara, — pamentulu fu voiosu,
 Si-ah! cum zimbeau pasiunele.

Si pare cà meritele radîau
 Pentru - acele multe rebdari; —
 Par' cà angeri pe tíerra se lasau
 Si îi dedeau dulci sarutari.

Si eata me pomenescu, si visulu, —
 Si vederea nu'i negata;
 Caci tíerreniloru drepturi au invinsu
 Si sclavi'a e calcata. —

Vincentiu Grozescu.

Tenerulu desperatu.

Oh! ce trista sórte mie
 Mi s' a urdîtu d'in pruncie,
 Ca sa gemu neincetatu.
 Ce blastamu d'in stramosie!...
 Eu n'am neci u bucurie, —
 De rele sum apesatu.

Candu orcanulu s' alineazà,
Si mai multu elu nu tîpezà,
Firea 'mi par' cà 'mi s'a dusu;
Caci natur'a mulcomita
Nu 'mi dà sperarea dorita,.....
Mengaiérea 'mi a apusu.

Ore unde 'i cea formósa
Stare-a omului voiósa?
Mi-aru placé a o rapí.
Au se afli mortea dara,..
C'a doleriloru isvóre
S'oru alina d'a mai fi.

Eu mai multu in ast' viatîa
Nu potu ca sà semtu dulceatîa;
D'in lume sum esulatu.
Caci amant'a mea formósa
A'sta-dî se facu mireasa.
Incà - o ea - unu ciocoiu bogatu!....

Asia dar' for' de amóre,
Decatu ca - u priveghitóre
Mai bene asta-dî sà moru.
A'stu bunu l'am avutu in lume,
Si acest' incà apune?!....
Numai vreu sà sciu de doru!

Georgiu Popoviciu.

Tenerulu lipsîtu de sôrtea bona.

I.

D'in visulu prunciei tredîndu me
Cu multe idei me luptam,
De sôrtea mea cea fôrte misera
In cogete m' acufundam.

Cautam giuru in giuru cu dolere
In catu numai nu desperam,
De a mele giurstari de totu rele
In gandurile ce visam.

Aducandu 'mi indatà a mente,
Ce mai aveam 'n lume placutu:
Unu alu meu multu pretîuitu parente
Care pre mene m'a crescutu.

Dar' însedaru cogetam la tôte
In starea mea ce m'am afflatu
In lumea - a'sta mai multu nu se pôte
Sà 'mi vedu parentele amatu.

II.

Mai liubém u copilitia tenera suflare,
U flóre matinala ce crescea suridîndu,
Ce fora sà adune 'n viatia-u sarutare
In demineati'a vietii a 'ncetatu cantandu.

*

*

*

Vedu cà lumea îi nestatornica
 Cui dar' m'oiu plange oh sôrte?!...
 Ursîțumu e: a vietîui 'n plaga,
 A necasi pon' la môrte.

Acuma inse sum silitu fôrte
 Sînguru eu tôte sà 'mi castigu
 Ca unu tenerelu lipsîtu de sôrte;
 Si sà plangu pone in sfersitu!

Nicolau Costa.

E p i g r a m m a.

Preotulu Leonatu.

Se sui pe catedra, si predicá cu - u gura,
 Poporeniloru sei Preotulu Leonatu
 Despre „stricaciós'a desfrenare 'n beutura“.
 Bene - a predicatu; --- cà si elu e desfrenatu!

Emericu Basiliu Stanescu.

Indeparte te dolere.....

Indeparte te dolere,
 Si tu négra intristare, ---
 Indeparte te liubire;
 Nu me frangetî asia tare!...

Poterile mele 'su slabe
 Slabe si ne'ndestulate;
 De-a rebda 'tata dolere,...
 Si 'ntristari neincetate. — —

Vreu a-mi intíarcá anim'a
 Dela veninulu celu dulce:
 Dela tene oh iubire!
 Pe carea anima 'mi suge.

Vreu s' astingu schinteo'a mica,
 Carea in anima 'mi jace,
 Carea m' a causatu ne-odihn'a;
 De mai multu nu aflu pace!

Dulce esci tu oh Amóre!
 Candu te-aprindí intr'u anima;
 Te aratí ei ca si-u mare
 De fericiri fórte plina.

Tu raiu pamentescu îi promití
 De te va lasá in trensa,
 Ii redici montí de sperintíe,
 Despoiatí de tóta lips'a.

O invingi, cà si dolerea
 Póte sà fie placuta, —
 Ce o semte candu liubesce
 P' alta anima curata.

* * *

Ér' de-ai intratu in anima,
 Si schinteo'a ai aprinso;
 O rapesci de fericirea
 Dulce, carea ai promiso.

Ii lasi numai ca prin visuri
 Despre raiu inchipuire;
 Ca cu atata mai tare,
 S' o tragi in nefericire. — —

Montii cei nalti de sperintie
 Prefaci in ne'ndestulare,
 Si dolerile placute
 Er' faci sa fie amare.

Stinge te dar' tu schintea,
 Carea mi ai aprinsu dorirea;
 Si mai multu nu te aprinde,
 Ca sa nu mai semtu dorimea.

Georgiu Craciunescu.

Cotra demozell'a S. P.

Eram in u' séra,
 Intr'u di de véra
 Candu me preamlam
 Printr'u lunca mare
 Pe malulu unei
 Ape curghetóre;
 Candu in cea mai prima amore!
 Fórté melanchorizam,
 Cogetu 'mi incepi sa sbóre,....
 S' in tene m' amorizam.
 In amorea cea mai noua!
 Ce a ca u prima róá

Pe cutarea noua frondîa;
 Ce e ca u prima radîa!
 Carea mai anteu o zeresce,
 Celu ce pe lume se ivesce;
 Ce e ca u prima leghenare!
 Dar tocma ca unu somnu ultim, mare.

Necicandu nu te-am vediutu!
 Necicandu n'asiu fi credîutu!
 Că numai fam'a tua buna
 Să 'mi póta anim'a oruda
 Impunge, ca u sagéta,
 Să nu mai potu avea pace;
 Să me prefaca 'n vagabundu,
 Nemicu să nu sciu ce face.

Cogetele-mi dela tene
 Intorsusau ér' la mène
 Si te-au inchipuitu in antea mea,
 Carea tare'mi atîtîa amórea. —
 Necicandu n'asiu fi credîutu!
 De nu asiu fi vediutu:
 Că si cogetu 'i in stare
 A sterni 'n mene amóre.

Cogetele
 M' apasarà
 In somnu dulce,
 'ntr'acea séra;
 Candu stelutiele si galvid'a luna
 Imprumutau luncii alba luminare;
 Candu turturele le preste poiana
 Sborandu dedeu unei altei sarutare;

Candu riulu cristalu curgea armoniosu;
 Candu zefirii siopteau unu siueru placutu;
 Candu paserile cantau melodiosu
 Spre gloria Parentelui ce le-a facutu.

In visulu meu te-am vediutu:
 Cum longa mene-ai fi sediutu;
 Dar' ah! cà pompósa mai erai!.....
 Cogetam cà esci fiintia d'in raiu:
 Ochii negricei
 Ca la porumbei
 Fatia alba,
 In trupu nalta,
 Er' acea guritia!
 Ca si-u garofitia,
 Pirulu negru tocmai ca la corbu;
 Cu aceste me facusi tie robu!....
 Si seriuu la aceasta formsetia mare
 Cogetandu cà dóre te ivisi;
 Dar' ah! visule.... ce nu te-ai infintiatu?
 Si tu cu visulu cum de perisi?!.....

Necicandu nu te-am vediutu;
 Dar slavu tie-am cadutu.
 La tene 'mi sbóra firea,
 Dar incà de te-asiau vedea?!.....

Emericu Basiliu Stanescu.

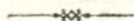
Despartire.

Remài cu Domnedîeu! parte romantica,
 Viola, voiósa, mie multu placuta;
 Remài cu Domedîeu! tu monte, si lunca: —
 Multîamita vóa, mare multîamita
 Pentru ospetarea vóstra cu recóre
 Cu siedîutulu móle, si cu flori pompóse.
 Dela voi me 'ndepartu ape curghetóre! —
 Fontane de monte! gradine formóse!

Adio! voa Muse, — adio! amicule; —
 Remài cu dorulu meu, remài sanitósa
 Dulcea mea aleasa!... Curgu-mi lacrimemele,
 Candu cogetu la tene: cum sã fii voiósa?
 Candu tî se departe in eternitate
 Partea cea mai scunpa alu animii tuale
 Cu lacrimi doióse în strainatate.
 Cu anim'a frantã me pornescu pe cale!

Spre-aducerea-a mente dau'tî u' cununa
 De zale, de misotu, si de lacrimióra. —
 Vedu cà 'mi invideaza sórtea mea tirana,
 Si Parcele crunte firu'mi putînara. —
 Nu me ducu ca lun'a, ca ér' sà me 'ntorcu,
 Nu ca si sórele apunu sà resaru;
 Ci me ducu ca nuorulu celu greu, sà me storcu.
 Adio! mundra flóra. Drumulu mi 'i amaru! —

Michael Sierbanu.

Sum setosu.

Sum setosu, si peptu 'mí arde
 Dupo vinu 'mbatatoriu,
 Care cu voi d'in 'mpreuna
 L'am beutu de multe ori.

Dupo vinulu celu infocatu
 'mi bate peptulu ne 'ncetatu,
 Care mie in bataie
 Anima m' a infocatu.

Care vinu eu candu l'am beutu
 Strigam cu tonu innalfiatu:
 Betî! cu mene d'in' mpreuna;
 Cà Romanu 'i desceptatu.

S' au pomenitu stramosii nosti!*)
 D'in mormentulu recurosu,
 Carii pon' acum au dormitu
 Afundatî in mormentu diosu.

Betî! pone ce 'tî vietîui
 Vinulu bunu voi ne 'ncetatu;
 Cà Stramosii nosti de demultu
 Vinu tare l' au amatu.

Betî! totî carii suntetî Romani
 D'in 'mpreuna cu mene; —
 Pentru naționalitate
 Pone traimu in lume.

*) se 'nttelegu spiritele lor.

* * *

Sum setosu, si peptu 'mi arde
 Dupo vinu 'mbatatoriu,
 Care cu voi d'in 'mpreuna
 L'am beutu de multe ori.

Paulu Draga.

Plansulu fetei.

In acestu inaltu tîermore
 Voiu sà 'mi cautu unu asilu dulce,
 Voiu sà moru trupesce - aice, *)
 Si voiu sà'mi ponu a mea cruce
 In margine la Dunare.

Cà pre fidelulu meu amatu
 Carele multu me pretiuea
 Ilu si innecà Dunàrea,
 Juniei lui posa finea, —
 Si aici elu e ingropatu.

Nu criptele sà'mi consume
 Trist'a'mi fatia vestedita,
 Neci viol'a cultivita
 S'àmi órne fruntea palita; —
 Ci a apei crude spume.

*) Provincialismu in locu de: aicea.

Cà formosielulu puisioru,
 Ce nutrea bona sperantia,
 De a 'si revedea patri'a,
 Si valid'a mea viatia,
 Nu vine seraculu fetioru.

Oh! nu, nu, — orfanulu june
 Nu mai vine neci u'data,
 Nu mai vede-a lui amata,
 Neci patri'a cea oftata; —
 Romanasiulu nu mai vine.

Budiutiile lui romane
 Nu me cheama la feresta,
 Nu 'mi dîcu „ascépta, astépta
 Oh! fiitorea-mi nevasta; —
 Cà esci a mea adî séu mane,“

Nu mai audiuu u' doina,
 U' eroica armonie
 D'in vestita Romanie,
 Cantare dela armie, —
 De candu remasaiu orfana.

Asia dar'acum voi tîermori!
 Neî astupatî ca pre Romani!
 Inneccandu a nostre patimi
 Sà nu fimu de crudii tirani
 Ambii macellati in siesuri.

N..... Ch. anu.

Mam'a lui Stefanu celu Mare.

— chipu istoricu. —

I.

,De ce esci trista, superata?
 Ca paserea de sotfû lasata...
 De ce fati'a tua rumena
 Acum de plansu se 'ntuneca?
 De ce ochii 'ti ca doue stele
 Ii inghenfă-acum lacrimele?
 De ce totu suspini si te vaeti?
 Cu plansulu mare numai inceti'...
 „Ah! mama anim'a me dore,
 Totu trupulu mi inversiunatu,
 Decandu sotfû 'mi s'a indepartatu
 Decandu s'a dusu in batalie
 — Pornindu ca vulturulu sumetfû —
 N' am neci u' tîr de bucurie,
 Nu sciu de a lumii dulcetfû,
 Ah! anim'a mi se 'npresorà,
 Me temu in lupta sà nu morà!“
 ,O fica 'nsedar temetore!
 De Stefanu nu te 'ngrijă, —
 Erou ca elu nu e sub sôre,
 Totu a lui a fostu glori'a.
 Acusi vei audfi sonulu lui
 A pororea 'nvingatoriului.
 Audfi tu fica! elu e fiulu meu,
 Pe care 'lu iubescu ca pe Domnedfieu;
 Dar de nu s'a 'ntorce ca invingatoriu,
 De n' a fi 'n batae, si nu triumfatoriu,
 Nu ilu voiu conosce, nu de fiulu meu,
 Juru pe sant'a cruce, juru pe Domnedfieu!“

II.

„Cine bate-asia feréstr'a
 In nópte grea, ca aceasta?
 Candu si sórele s' ascunde
 De-asia elemente crunte.“

„Fiulu teu e scumpa mama
 Nenorocosu d' a'sta data,
 Ah! sà 'tî sponu mi si rusine:
 M'oru batutu Turcii pre mine!

Oh! lasa me mama 'n casa
 Cà sufletulu stà sà 'mi iasa;
 Am u rana nelegata
 Lasà me in casa-u' data!“

„Ah! nu credu, nu pociu a crede
 Fiulu meu nu póte perde;
 Baetulu meu totu invinge
 Pe Turci totu deuna frange.

Nu esci tu Stefanu celu Mare;—
 Cà elu frica neci candu n' are,—
 Nu te pociu lasá in casa
 Macaru sufletulu sà 'tî iasa!

Du te éro 'n batalie!
 Si te 'ntórce cu glorie,
 Te-oiu conósce de fiu éro
 Si vei domni preste tíerra'

Augustu Russu.

Eu ca poetu.

Pe campi'a verde me duseiu afora,
Sà cantu pe lira suav'a primavéra,
Sà cantu invierea naturii formóse,
Codrii, si luncele, florile pompóse.

Darà cu rusine me 'ntorseiu a casa
Cà ciocarli'a susu ce-acolo remasa
Cu multu mai formosu a cantatu primavér'a,
Florile, luncele, si tóta natur'a!

Emericu Basiliu Stanescu.

E p i g r a m m a.

Seclulu alu XIX^{ea}.

Sciintiele d'in seclulu acesta cum n' au innaintatu?
Cum nu 'su ómenii mai invetiati? —
Candu acum incà si femeile — nu ca mai de demultu —
In pictura intrecu pre barbatì!

E. B. Stanescu.

Pecurariulu si amant'a.

P e c u r a r i u l u.

Lun'a in infocare'si stá pe orizontu
In medilocu, radíndu-ne*) nóa pre pamentu;
Candu potintele Pan își cheáma soldatì
Cu fluerile, ca sà incante montii. —

*) adeca: arucandu-ne radie pre pamentu.

Apunendu lun'a de pe-orizontu si nuorii,
 Se ivira'ndata cu lumina d'iorii,
 Pastoriulu luandu formos'arfa tonanta,
 Esindu otarulu, amantei suale cantá:
 „Sufflet'a mea Dîeulu c'aurora sosesece,
 Si vîrfulu montelui acum'se albesce.
 Tu remani la pólele acestui monte,
 Pon' séra Dîeii éro n'o va tramite!
 Fii astemperata'n virtutea-tî romana!
 Tu esci fi'a dîlei si a ei cununa.
 Timpurile ne suridu eternitate,
 Candu fuer'a mea resona dedeparte!

A m a n t ' a .

Resone-ne fueric'a fericire,
 Si degetele ne batà intalnire!
 Laut'a faca ca oile sà consume
 Mancarea verde ce'i formosa in lume! —
 Resone-tî in campie bonuri si virtuti,
 Faca ea ca noi ambii sà fimu fericiti!
 Timpuriloru tonulu arfei profitedîe,
 Ca viati'a'n bonuri sà ne-o indiestredîe!
 Alegeri sante a Domnitoriloru nostrii
 Fie aperate de ai lumii monstree,
 Carii legamintele maretîului Pan
 Le absorbe ca unulu crudu tiranu.
 Pon' semtu baterea caldului sange'n tine
 Sperediû cà dîlele 'mi voru fi totu senine!!

P e c u r a r i u l u .

Caldu-tî peptu, ce sînu lu îmi atinge de multu
 Acum ilu redicà, — debue sà me ducu,
 Nu am timpu ca a animi-tî credinciose
 Dulci cuvinte bone, ce sunt amoróse,

Sà le ascultu, de amari suspinuri line
 Ce'mi dederà semtîurile nefine;
 Caci Dieii carii sosîra nu me lasa,
 Ca eu sà mai remanu la tine a casa
 Deci me voiu duce - acum' in campii cei formosi
 A colo voiu canta ochii tei amorosi,
 Si 'ntorcandu-me prin vaile recuróse
 'Ti voiu fluerá anim'a amorósa. —

A m a n t ' a .

Mergi dar'! si pasce blande de animale!
 Intru u' amóre prin acea vale:
 Unde Titirii vechi cu tonuri sublime
 Mareau Diétatile in inaltîme;!
 Fluera - tî resone peste totu pamentulu
 Si tonulu teu petrunda totu orisontulu!
 Sà ai virtute in intreprinderi bone,
 Ca'ntre Titirii *) sà fie alu teu nome.
 Resone-ti fluer'a ca tonulu lui Orfeu
 La totî spre glorificarea lui Dumnedîeu!
 Apoi séra te re'ntórcé spre otare
 Ca sa petreci aici nopte'a cea amara!!!
N..... Ch.....anu.

C o t r a C

Tristà mi-a fostu munda despartîrea, —
 Dar' oh! candu culmii te ascunserà,
 Te prefacura in suvenire, —
 Dolerile de totu me'nvinserà.

*) de Virgilu memorati,

Ca po'ne in giurulu teu me semtîam,
De a lumii sgomóte n'am gânditu;
Cà amórea tua fu 'nvingatóre,
Si- avut'a dolere de ea 'a peritu.

Tóte le - am uitatu, numai cu tine
Mi facém formóse inchipuiri,
Cà graiu-tî éra u' vindecare,
Oh! pre a mele triste souveniri, —

Cotu éram de fericitu cu tine,
Candu vorbém cu nevinovatie! —
Catu si lun'a d'a nóstrà piacere,
Radià 'n drumulu seu cu bucurie. —

Dar' acum me róde u' dolere,
Care numai tu o scii vindeca, —
Acela balsamu pr' a tua guritîa
Resare, pr' a tua gurà mundr'a mea. —

Asceptu ór'a sà te vedu pre tine
Sà'm descoperu dorulu amorului,
Sà'tî povestescu cà de cate ori te-am
Visatu plangandu de gelea amantului.

Ti'-oiu spune: cà mundra fór' de tine
Mi amaru a vietîi Labirintu;
For'de tine mai voiescu a mori
Mai voiescu a nu mai fi pre pamentu.

Cà insedaru inpupesce florea
Candu n'are nutrimentu sà'nfloreasca,
Sà palesce, sà culca pre pamentu,
For' de sperintîa ca sà mai crésca.

Asia si eu for'de amorea tua
 Me uscu c'u' gelósa vestedîre,
 Dar' de ce sà si traiescu pre lume
 Candu te am numai in suvenire!?. . . .

Vincentiu Grozescu.

Incuragiere spre invatiarea scientielor lor folositoare si a linbei materne.

In distichóne. (In hexametre si pentametre.)

D'in teneretie invatia sciintie, ca in viatia-ti
 S'aibi bucurie tu, fructe-a culege d'in ea;
 Linb'a ti invatia curatu a vorbi a serie catu se pote;
 Caci ca Romanu voesci pane'a'ti afla dupo ea,
 Dar'daca si alta cariere de traiu vei alege
 Esci blastematu, apostatu, linb'a de tu ti-o uresci
 Aibi tu sperantia ca c'unu vutoriu romanimei suride
 Cum pe la noi cam vedemu, si'n Principatele vechi
 Si precum altii 'si invatia-a sua linba, numai Romanulu
 Singuru sa nu'i dee pretfu? Crima ce mare ar fi!
 Cauta poporulu de diosu cum ilu se lipesce de linba-si
 Si numai tu ca 'nvatiatu — alta liubindu — s'o delasi?!...
 Nu vedi cum neci popore barbare nu'si lasa-a sua linba
 Datina inca tinendu ce-au ereditu dela mosi!
 Cauta si la altu soi u d'animale cum numai in cercu-si
 Ambla, si er' se astrengu, trebi la olalta facandu,
 Care comune fiindu totu-deuna se-opunu la nepreteni,
 Bunulu comunu aperandu batu-se si dupo elu,
 Nu se defaima neci nu se strica unulu pre altulu
 Dar'neci rusine nu 'si facu, ciór'a nu'si spurc'alu ei cuibu.

D^{or} Atanasiu Siandoru.

Cotra mum'a mea.

— emularé cu Joanne Goldisiu. —

Siedém intr'u séra, me uitam la stele
 Cum dîerescu lumii luminos!
 Ascultam cum cantá doue filomele
 Cu tonulu loru placutu, doiosu.

Me uitam la arbori, la a loru formseatia,
 Si la azurulu ceriului, —
 Me inbucuram de-a lunii alba fatia,
 Si de curgerea riului.

Zimbém spre nuorutii, carii se jocara
 Pre acestu ceriu nemarginitu
 Si eu me desfatam aice-afora
 Cá me semtiamu dreptu fericitu!

Vedîendu, cà cum fuge nuorulu micu in mare,
 Si siede-a colo gratîosu; —
 In a maicii póla cu u' desfatare
 Fugém si eu asia voiosu.

* * *

Deminétia d'in ceriu se facu-unu negramentu, —
 Totu durdurá, si fulgerá, —
 Plo'a facú u' mare pre acestu pamentu;
 Bucuria nu mai era.....

Sórele inca se infiorase de
 U' asia furiositate, —
 Si fugé cu manie si se ascundé
 Pri'n locuri intunecate.

Se tîpau nuorii unii pre altîi 'ntruna —
 Tristu, ca furtun'a-asia-i menà;
 Si eu me tipaiu, ca'mi fusa morta-mum'a!!.....
 Si 'i strensaiu recit'a màna.

Tîpatu-mam si eu tristu pe ea cà hasardulu
 Asia de tare m'a mustratu
 Si precum nuorii negrii roau d'in inaltulu
 Ceriu; asia ochii m'au roatu

Cam nu? candu 'eri fuseiu in adeveru fericitu,
 Ca tempulu de-atunci amenosu; —
 Si adî sum cu-adeveru celu mai nefericitu!..
 Ca tempulu a'stu de-adî uriciosu!

* * *

O scumpa muma! nu lasà pe fiulu teu
 Nu asia 'n lume retacitu;...
 Ca neci nu l'ai asiediatu tu in Domnedîeu,
 Si-asia 'i celu mai nefericitu!

Nu vedî cum durduescu nuorii asupra mea?
 Catu eu nu mai potu de frica; —
 Nu vedî cum me fragela de tare sôrtea?
 Oh! sermana fiintîa mica!....

Vedî vicolulu cum frange tener'a flóre
 Daca n'o aperà nime.....
 O! apera-me tu muma liubitóre
 C'asia m'a frange pre mine!

Vedî daca róa se scobóra pe flóre
 Pre-a'sta fericita-o face

Dar vine 'nvidiós'a radia de sóre,
Ró'a 'n nemicu se preface*)...

Róa esci tu,... si eu flórea matinala
Ce totu nutrându me fericeai
Dar'veni 'nvidiós'a mórte amara
De te duse de-aici in raiu.

Ce'i adjuge acum flórei**) riulu cristalu?.....
Ce miliardulu stéleloru?....
Ce cantulu paseriloru?... tóte 'su insedaru
Insedaru formsetfele loru.

Cà de 'i-a peritu, si in veci ii lipsesce
Ró'a cruda nutritóre,
Carea una numai pe ea-o fericesce
Piar' atunci si mic'a flóre!!.....

Emericu Basiliu Stanescu.

Orfanulu cotra mum'a sua.

— Emulare cu E. B. Stanescu. —

Retrasu-si-a Phoebus
Radiéle d'in urma
Natur'a-atipesce
Vr' unu sgomotu n'o urma.

Totî fii naturei
Dormu in alinare,

*) Séu : Ró'a pre ea morta jace!...

**) Prunculu se pricepe pre sene.

Dar fiulu orfanu neci-
 Catu odihna n'are! —

In adenculu noptîi
 Candu neci unu sgomotu nu'i,
 Candu e totu omulu in
 Bratîele somnului.

Imi fulgera peptulu unu
 Glasu d'intra morminte
 Suspinu sfasietoriu,
 Si triste cuvinte:

* * *

Oh maic'a mea dulce!
 Unde me voi duce?
 Ca 'n lume pre nime
 N'am fora de tine...?!
 Sub parentescu'tî scutu
 Necasu n'am conosciutu:
 Traeam fora truda,
 Ca u' flóre cruda:
 Lumea 'mi era unu raiu
 Pune ce tu erai
 N'am visatu c'oiu sà picu
 In necasn àstu cumplitu,
 In orfan'a stare
 Plina de 'ntristare...!
 Pe umeri'mi tôte
 Relele stau glóte:
 N'am neci u' sperantîa
 Mai mult in viatîa;
 Ce sortea 'mi deduse
 Cu tine apusa
 In a'st mormentu, unde
 Plansu-mi nu patrunde!...

* * *

Fericitu eram in bratiile tuale
 Ne atinsu de ventulu sortii fatale; —
 Candu eram in brațiile tuale mama,
 Imi parea că lumea 'ntréga me ama!...
 Si acum plecu p'a lacremeloru vale!
 Povatîuitu de sfaturile tuale,
 Care tu mi le ponei pe anima
 Candu presintîiai viatî'a că tî s' alinà; —
 Strictu le voiu urma, ca trupului umbr'a,
 P'a lacremiloru vale-ori unde-'oiu umbla... —
 De a dîmbitu sôrtea cotra mine canduva,
 Cu atata-mi mai maresce-acum osend'a. —
 Nu voiu avea de mangaire altu momentu,
 De cotu candu voiu veni la alu teu mormentu,
 Voiu ud' aste tenere floricele
 Zelosu cu rao'a lacremiloru mele. —

Joanne Goldisiu.

Cotra M.....

Unde tî-ai mutatu Tu tronulu?
 Regin'a animii mele!
 Unde m'ai rapitu sufletulu?
 Lasandu-mi trupulu in gele!

Te-ai dusu, te-ai dusu cam departe,
 Sub u' culma parasita, —

Unde Amor nu strebate
Cu săgét'a cea vragita.

Unde filomel'a canta:
Melodia angeleasca,
In aurora 'cea presanta,
Ca d'in somnu să te trediasca. —

Unde umerii montiloru
Indiestratî cu érba verde,
I ascundu in pól'a nuoriloru
Cu fulgêru să se desmérde.

* * *

Dar' ori unde Tu te-ai ascunsu,
Geniulu meu te gasesce,
Care for' de Tine 'i patrunsu.
Si ca flórea vestediesce !

Elu la Tine va să sbóre,
Lipindu-se pe peptulu teu,
Sá-iî sîopteasca ce me dóre!
Sá-tî sîopteasca oftulu meu !

Si furandu u' sarutare
Dupo budiutiele tuale
In dereptu să 'ntórcce eara *)
Ca sălu pona p'ale mele !

Georgiu Craciunescu.

*) In locu de éro, ce numai pentru cadentia s' a scrisu asia.

Oftulu meu.

— Demoazellei S P —

Asiu ofta amanta, sá'ti fiu cautatóre,
 Ca sà te uití totu pre mene;
 Sà me vedî cum sum de curatu la anima,
 Ce me frage cotra tene.

Asiu ofta amanta, ca sà tî fiu buchetulu
 De-pe alabastrulu teu sînu,
 Sà potu pororea pe elu jacea, 'n raiu sa fiu,
 De tene draga sà me tînu.

Asiu ofta amanta, ca sà-tî fiu armill'a
 De-pe angelésca'tî mana;
 Ca totu eu sà tî-o tînu, sà nu fii altuía,
 Ci-amea, — ah! suava dîna.

Asiu ofta amanta, sà-tî fiu gratîós'a
 Fóre d'in feréstr'a verde;
 Ca in locu de flóre, anim'a mea sà-mi udî,
 Ce d'alu teu dragu se topeste.

Sí de s'ar impleni vr'unu oftu din aceste
 Dupo ce-ar fi'nvrednicitu,
 De cerérea'mi drépta ar fi sà se-asculte;
 Cine ar fi mai fericitu?! —

Emericu Basiliu Stanescu.

Calatoriulu pre mare.

Lin'a tacere in mediulu noptii era,
 Si tóta natur'a in somnu adormitandu ;
 Éro pe ceriulu venetu paru cà 'mi suridea
 Lun'a cu gratii ca u' regina diarindu.

Candu aerulu celu dulce trageam in mene,
 Pe valurile marii voiosu navigam
 Placeam pe unde sà sboru cu a mea mente,
 Ma de tristele dile neci càtu nu gandeam.

La-acea óra, candu cogetu 'mi era desceptu
 Mi parea cà audu filomela cantandu ;
 Ca candu mi ar vesti sórtea ce-o asi avé s' asceptu
 In tacerea noptii pe mare navigandu.

Cogetam in mene: — ce póte fi Dómne!
 Ce îmi canta filomel'a asia doiosu?...
 In tristarea-adenca sufletu 'mi petrunde....
 Séu e Nimfa de mare cu versu omenosu?...

Aruncaiu privirile spre 'ntins'a mare,
 Si eata unu vicolu grósnicu se invombá!...
 Corabi'a de ventu stremtorita tare
 In latulu oceanu numai potea navigá.

In asia trista stare ce am fostu adjunsu,
 Anghir'a o aruncaiu pe fundulu marii ;
 Si stateam fórte uimitu de ganduri confusu,
 Si gandeam la dilele nefericirii.

Ceriulu de negura fórte se 'ntunecá;
 Ér' radia lunei pe orizonu s'a urcatu.
 Ci sperantia in mene mai multu nu era:
 Ca de périclulu vietii sà fiu scapatu.

Imi redicaui frontea cotra ceriu desperatu....
 Lacrimi d'in ochi îmi cargeau pe fatia....
 Strigaiu oh tu Creatoriule induratu!
 Mai scóte me d'in periclu la viatîa.

Sà 'mi vedu scumpa 'mi muma, si parentele meu,
 Cum si-a mea dulce patria dorita.
 Sà 'mi vedu fii, si soti'a 'mi ce-o dorescu eu
 Cu peptu suspinatoriu, cu anima trista.

Oh! vai! dîne ce destinatî omenirii,
 De ce asia triste dile mi-atî fostu ursîtu?
 Ca aicea viatî'a 'mi in valulu marii
 Sà 'si afle infioratoriulu seu mormentu.

Amaru! de acela, ce tíerr'a îsi lasa,
 Si merge departe in strainetate;
 In pamentu strainu cu anima doiósa, —
 De lumea formósa vai! cum se desparte.

Astufeliu cu doleri, cautam in giuru de mene:
 Dela cine voiú sà mai capatu adjutoriu?!
 Potu mai avea dile, 'mi pote fi 'ncà bene?
 Séu in a'sta tempestate cumplitu sà moru?

Ceriulu audîea numai a mea dolere;
 — Cà sântu 'mi va face si mie dreptate, —
 Era martoru la a mele chinuri grele;
 Caci debuea sà moru in strainetate.

In gândurile fatale ce me luptam,
 Eata vedii lumina zerindu departe:
 Luceaferulu deminetii celu asceptam,
 Carea luminà noptea de di desparte.

Marea, carea de ventu era turburata
 Incetà a 'si mai retîné acelu viscolu,
 Si spaim'a mortii ce 'mi era necurmata
 Trecú precum trece unu fulgeru printr'unu nuoru.

Dup' atatea chinuri pre mare navigandu
 Adjunsaiu earasi bucuri'a dorita:
 Parentii, famili'a la peptu 'mi strigandu,
 Si sà moru in patri'a dulce liubita;

Sà vedu alu meu léganu, si vatr'a strabuna....
 A colo 'i aurita di'u'a, si nóptea,
 A colo 'i viati'a placuta si buna,
 Legile patriei, si sotietatea!

Nicolau Costa.

M o r b u l u m e u .

Peptu-mi bate, si me dóre,
 Nu-lu mai potu eu vindecá;
 Morbu-i mare, — e amóre,
 Si me face-a me uscá!

Ah! de-ar fi de n'asi mai fi,
Sà nu potu atat' semtî!

Ce sà facu ca sà s' aline?
Cà me dóre fórtre greu;
E natîune, pentru tine,
Cà tu tragi atat' la reu, —
Si-tî e gróza a trai,
Ca si mie a mori!

Óre fi va-u' dî vr' u'data,
Ca sà dîci, cà ai scapatu?!...
Mie-u' sépa si lopata
Relele mi le-au surpatu, —
Dara tu vei suferi,
Seculi multî ai de-a trai!

In viétîa, — suferintî'a
Dilele tî le - a negritu;
Si sperantî'a, si credintî'a,
Fórtre raru te-au incaldîtu; —
Óre totu asia va fi
Pone candu, vei mai trai?!

Unde 'i diu'a? candu u'data
Ai invinsu si-ai triumfatu!
Te mirá in lumea lata
Cum de tare te-ai naltîatu!
Unde-i diu'a?... de-ar veni,
Pone dóra, n-oiu mori!...

Intr' unu cogetu, si-u' semtîre,
De-ai trai cu fiii tei, —
Ai scapatu de suferire,
Si-ai invinsu pe totî 'cei rei, —

Lumea-atunci ér' te-ar mari,
Morbulu meu, credi, s' ar sterpi!

Atanasiu Marianu Marienescu.

Pecurariulu.

Mei Giorgitié pecurare!
Unde grabesci asia tare?
Oile 'ti sunt resfrate,
Turm'a 'i dusa diumetate.

De ce lasi fagulu umbrosu,
Si nu 'mi flueri amorusu?
Cà padurea 'i inverdita
Si poian'a in florita.

Numai am eu grige frate
Neci de turma, neci de alte;
Ci me ducu la nunta 'n satu,
Mundr'a mi s'a maritatu....

Dècà la nunta-ai plecatu
Ce esci asia superatu?
Ce 'ti e fati'a 'ntunecata
Ca si nóptea innorata?

Cùm sà nu fiu superatu
Candu mundr'a mi s'a maritatu?...
Cum nu voi fi 'ntunecatu?
Candu sà moru grabescu in satu! --

Julianu Grozescu.

Amantei E*

In distichóne (hexametre si pentametre.)

Indepartatu dela tine me semtu ca 'nviforu marii,
 Spulberu infricosiatu, prin superari amarítu.
 Anim'a 'mi mai de demultu mi-a atrasu la a tua salutare
 Invapaiata 'n amoru, spre care m'am rasematu.
 Multu de cate ori am fostu în mediulu alu noptii
 Fórté adencu cogetandu, de 'nchipuiri ruinatu;
 Si numai candu pandariulu de nópte óre vestise
 Capulu in susu 'mi saria, ce fu de echo petrunsu;
 Caci de departe acum' suntemu de olalta amanta, —
 Multu nu te infricosia, eu încà nu 'su atacatu.
 Tempulu aduce cu síne u'data a lui bucurie
 Dar' inca si pone-atunci Mugurii 'tî voru curisá!!

Georgiu Popovicin.

Diabolulu si desmoralisatulu.

I.

Nu voescu mintiune,
 A scorni la lume,
 Dar' ar fi pecatu
 A tinea astupatu,
 Ce c'adeveratu,
 Ne s'a intemplatu;
 Candu semnu ni-s'a datu
 Pentru-a nostu pecatu.

II.

Eram int'ru' séra long'amant'a-mi zina,
 S'aruncam privire la lun'a senina;
 D'amore fiindu rapitu, par'la cériu sboram
 Candu amantei mele man'a-i incredintiam.

Eram atunci ferice ca nime in lume, ...
 Pon'ce la ureche amant'a nu-mi spune:
 ,Nu vedî amante, ceva'n cóce pasiesce,
 Vai! sà'lu bata crucea, mortea me'nghitîesce!'

U' fantasma mare pasia cotra mine,
 Négra, si grosava cum n'a vedîutu nime,
 Tremurá 'ntregulu pamentu, tóte se clateau,
 Si petrile d'in cale-tî inca se fereau.

Vomá cate u'data d'in gura scintei —
 Dentîi' lucéu rari rosii, precum sunt la smei;—
 Si stateu totî, ca parii in afora scosi,
 Ochii ii erau rosii, si pe dosu intorsi.

Unghile'i erau mai lungi si de cotu unu cotu,
 Talp'a ca la gasca dedata la anotu,
 Ceriulu se 'nnuorà lun'a-indata s'a ascunsu;
 Caci sant'a lumina, de frica s'a inpunsu.

Trupulu meu in raciala a incremenitu
 Cautandu la Satan'a celu d'in Tartaru esitu,
 Ce racnea ca leulu, cu dentîi criscá
 Incepêndu a'mi dice s'a me amenintia:

III.

„Ce vrei tu pecatósé?
 Nu scii ca esci alu meu?
 Am frantu eu trupuri, óse;
 Candu te-am 'nsielatu mereu.

Eu ca omu m'am inbreatu,
 Si'n lume am esitu,
 Si multu sange am versatu,
 Pon' ce te-am dobanditu.

Observu, cà vrei sà te'nsori,
 Ce eu neci cum voescu :
 Ca castigulu d'in sudori
 Acum sà'lu pagubescu.

Tu vrei cu insozarea
 Desfranarii fine;
 Ci eu 'tî rumpu cararea
 Caci tu te tii de mine.“

IV.

Dup'aceste vórbe sà 'ntórce furiosu ; —
 Candu la délu se suié densulu, stanci tipà diosu.
 D'in nuorulu celu négru, fulgerulu ilu tuna
 Si de murmuru de diavolu selb'a resună.....

Pét'ra detunata si acum' se vede,
 Totu cine-o privesce, presinti'a îsi perde ;
 „Er' eu c'alu meu sufletu sà mi lu mantuescu
 Mergu la Monasteriu si me calugarescu.“

Astufelu imi vorbi unu calatoriu pe cale,
 Ce suspina 'n dóre de faptele suale ; —
 Er' eu strigu la lume : ca sà se caeasca,
 Care nu voesce astufelu sà patiasca.....

Nicolau Christianu.

Gonitulu de sörte.

— Novella. —

I.

Ca amorizatu.

Mottulu: Ah! liubitule Amor
 Pentr' a tuale desmerderi
 Adî sum viu, si mane moru
 Pentru tine
 Adî mi bine,
 Dara mane răbdu dureri. —

Autorulu novellei.

Nu departe de Dresda se 'ntinde unu plaiu romanticu carele pre multî nu numai d'in capital'a 'ceasta a țierrii, ci si d'in alte partî trage cotra sene.

De drépt'a acestui sedîu se latiesce u' silva plena de animale silvaticce, carea servesce spre desfatarea multoru óspetî amatori de venatu. De sting'a, unu riu cristalinu, care curge prin poian'a verde in chipulu unei plantici argentuóse, si cu armoni'a sua invrejesce pre veri-cine; ér' in mediloculu acestora s' aridicà unu castelu minunatu, a carui fatîa alba de departe zeresce. Edificiulu acesta se vede a fi d'in seclulu alu 15-ea, si stilulu lui bizanticu. In fronte avea u' inscriptîa mareatîa, ci prin incurgerea tempului potentu nelegibila; aripile 'i erau dupo unu gustu bonu ornate de nesce mani artificióse, si ferestrele incolorate dupo modi'a de - atunci

In antea castelului lucea u' gradina de flori pompóse, — ordinate de gradinariulu veteranu a curtii, — între care se aflau multe esemplare si d'in prin tóta lumea faimo-sísatele flori a Olandului. La spatele palatului jacea unu lacu mieriu — ascundiendu in sene multî pesci rari in soiulu loru, — giuru in giuru cu nesce scamii de marmore baltiatu. Dela palatu fugeu mai multe cai pe de laturi cu bradî pororea verdî, ce se aridicau maestosu cotra ceriu, — printre carii nu arare ori sborau paserile intr'u' trupa, si cu cantarea loru suava veseleau pe venitoriu si pe merghetoriu, — si conformau totu atatea promonade amenóse; cu unu cuventu cogetá omulu cà acestu teritoriu, e unu altu Monte Casíno. Ér' domnulu acestuí tînutu e Comitele S*.

* * *

Intr' u' séra, candu sórele era sà fugà depe orizonu lasandu ceriului numai rosiatîa purpurie, d'in carea si pamentulu inca furá une radie spre ornarea fapturiloru suale, pasiá unu teneru cotra curte pe calea ce te duce d'in silva la palatu. Elu era de statura naltu, subtîru, fatí'a mai multu lungurétia decatu rotunda, curata, alba, tresurile vialé, d'in ochii negrii îi lucea foculu teneretîei, buzele 'i in congiurau nesce mustetie negre tenere, si u' barbutîa spaniolica. Imbracamintele 'i erau de venatn verdî, cu u' arma, si cu u' vulpe 'mpuscata pe spate, si doi capai dupo elu. Candu esí d'in silva rosise 'n fatîa fórté, era tare voiosu, si fluerá de bucurie; inse cu catu mai tare s'apropiá de palatu, cu atata se si sílea a inghitî semtîurile voióse in sene si 'ncepu afi seriusu.

Candu se bagà pe pórt'a curtii s'a uimitu de vederea multoru óspetî, carii 'su petreceau cu tatalu seu, si cu fratîi sei pe longa laculu de pesci.

,Taci cà 'i mai bene - asia' dîcandu in sene trenti vulpea diosu serviloru, si ne merghendu intre óspetî, cu u' iutîme trecea d'in u' chilia in alt'a, pon'ce adjunse in una cu multu mai intunecata, si cu multu mai ascunsa chilia, unde tîpandu - se pe unu divanu incepu a melanchoriza; inse cogetele grele, si semtîurile viale nu 'lu lasau totu intr' u' stare; ci ér' se scolà, si preamblandu-se in susu si 'n diosu prin chili'a sua acusi se uitá la nesce icóne, care inchipuiau predecessorii sei; cu pîru, mustetie, si barba asia de lunga, catu natur'a i a datu, — la acei eroi bravi, carii prin coragiulu loru se facura demni de tóta reverintîa in antea nepotiloru loru; acusi la armele acatiate pre parete d'ntre care se aflá si unu scutu tocmai d'in epoch'a lui Arminu (Hermann) Eroulu, care 'lu tînura ei de santu thesauru ce 'lu eredira dela mosi. Apoi éro se tîpà pe divanu, si idealizá prin aripile cogetarii. Sà 'lu fi vedîutu omulu acum' dór' cu graba nu l' ar fi conosciutu: — fatî'a rumena i a peritu, si in loculu ei se seleslui galvisarea pe obrasulu seu, tenerulu vialu de mai in ante se prefacú acum' in unu mosceagu afundatu in cogatari ce uscà pre omu, si asia brasde trage pre fruntea lui, ca plugulu pe pamentu. Oftele suale purcese tocmai d'in antrulu animei se cam nesuea elu a le innecá; ma ele de multe ori si for' de voi'a sua îi esiau afora linu tremurandu. Mai in urma luà guittartulu si dîcandu in elu pianu, doiná si elu doiosu in chipulu urmatoriu:

Ah! tu scumpa amant'a mea
 Reu mi 'i candu nu te potu vedea,
 Me palescu ca si u' flóre,
 Ce nu vede a ei sóre.
 Me palescu, si me vestediescu,
 Si d'in dî'n dî me prepadescu.

Fatîa'tî amenuntiatóre
 Unde'i acea zimbitóre?!
 Unde'i formsetî'a tua mare?
 Carea me vreji - asiá tare;
 Ce nu'i aci longa mine?
 Ca sà me aflu mai bine.

Multî dîcu: ce melanchorisescu?
 Ci nu scîu ii unde gandescu,
 Nu sciu ii scumpa amanta;
 Cà sum fericitu indata,
 Candu numai cogetu la tine!
 O préliubit'a - a mea dîna!!...

La aceasta lasandu guittariulu se leti u' linisce maiestuósa prin chilia; ci nu tînú prémultu, — cà pre tenerulu nostu Comite ilu nepaciueau noue cogete 'ntu-necate.

Me totu temu, cà tat'a m'a sci cà eu pre cine liubescu, si fiindu cà elu e fôrte maretîu, superbu, nepasatoriu de seraci m'a neferici..... Ah ce 'mi póte fi tat'a asia de superbu pe starea sua!..... ce nu póte pretîui si in seracu omenirea;..... inse de vasi sci, — de nu'mi va aproba alegerea,... de lacrimele crunte unui fiu nu voru strebate in adenculu animei impetrite parentelui seu, atunci juru pe Domnedîeu! au mórtea

prin armele aceste ce jacu aici îmi va fi sôrtea viitoare; au me voi eu esula d'in loculu nasterii mele in nesce codrii indepartatî: — unde retrasu de teatrulu lumii acestia plenu de doleri, m'oiu sili a afla distractiune in suavitatele naturii: in azurulu ceriului, in miliardulu steleloru, in argentuós'a lunà, in riuurile curgetóre, in cantarile paseriloru melodiöse — ca si cum s'a esulatu Coriolanu pre sine d'in Rom'a, d'in aceasta urbe turburósa si furibunda. Ah! cà ea e cu anima nobilà, ea e formósà ca auror'a deminetii, ca crinulu campului, eu nu o voi eu sci lasa pre ea nu, pon'la morte ma si dupo morte debe sà fimu inpreunatî . . . cà numai asia potu fi fericitu. Totu omulu cautà sà fie fericitu, ér' fericirea mea numai cu ea o potu afla; adî duoi ani decandu am inceputu a o liubi, si de ce o liubescu mai tare, cu atata mai fericitu me semtu; pentru ce darà sà 'mi pefugu unic'a mea fericire? O! iudurate Parente, carele pretutindenea esci, si asculti cererea dreptiloru, adjuturà-me, si mi tramite taria cerésca d'in sant'a locuintia tua, ca standu gloriosu ca stanulu de pétra furtuneloru, vífóreloru si elementeloru amenintietóre constatatoriu sà fiu pon' in fine propusului meu!

Dupo unu astufelu de monologu fiindu ostanitu, si tempulu cam tardiu, a adormitu pre divanu;

Precum se vediu d'iu cuvintele lui, tenerulu acesta a fostu cu tóta certitudinea amorizatu in céva fata misera ce parentii lui n'au sciutu, cà de ar fi sciutu — precum elu se temea — nu i ar fi aprobatu sà se diosiasca intru atata pre sene. Acum ne potemu nóa esplica; pentru ce era elu asia voiosu, candu esisa mai in ante d'in selba, si

pentru ce i's' a schimbatu bucuri'a mare in superare cu catu mai tare s' apropiá cotra castelulu parentelui seu.

Ah! Adolinda, ce 'tî roadia ochii?... n'ai ce te teme, câ ea nu te voiua lasa neci pon'la ultim'a resuflare..... Na, ér' vorbesei asiá usioru ... e, de me si ducu eu, nu remanu a colo, ci ér' voiua veni..... éro me cerci?..... — Vorbea tenerulu prin somnu cu unu tonu destulu de audibilu, cu bona seam'a visá despre amant'a sua. Dupo aceea ne mai dîcandu ceva dormi totu horcaindu.

* * *

Sub acelu restimpu pone ce aceste in chilia s'an intemlatu, — Comitele S* si famili'a sua se petrecea afora cu óspetii venitî. Cenara in aeru curatu la laculu de pesci, desfatandu 'i diosu formosii pescutî, ce sereau prin apa, si paserile de susu ce sereau cantandu d'in crénga 'n crénga, ne debuindu-le maiestrósele musîci. Finindu cen'a se preamblara fabulandu unulu una altulu alta pre glacîsu, si prin promonaduri la luminarea galvidei luni, candu natur'a stà spre gradulu celu mai roman-ticu. Veselindu-se asiá totî la olalta, óspetii mai apoi lu-ara remasu bonu, si s'au dusu.

Comitele inse cu famili'a sua bagandu-se in chili'a de dormitu incepura a se culea.

* * *

Demineatî'a, candu ciocarli'a d'in 'naltîme vestesce, cà dîorile se resfirà, tenerulu Comite era in petióre, unde

'celora-laltî numai atunci se incepu somnulu celu mai dulce, — si fiindu cà imbracatu s'a si culcatu, n'a mai debuitu sà se imbrece, fora numai luà arm'a pè spate, si chiemandu de ajutoriu nomele lui Domnedîeu, s'a îndepartatu.

Candu a adjunsu silv'a incepu a fi mai veselu, fatî'a 'i stá spre zimbire — ca sórelui, candu esie d'in nuroii intunecatî, — intru atata, catu omulu poté crede; cà amant'a lui dupo carea atata oftá debe sà locueascà a prope p'aci.

Si intrandu mai adencu in selba, zerea cam de departe u' casulie alba, la carea tîntea tenerulu nostu.

Dupo ce s'a cam apropiatu de ea îi strebatu urechile unu tonu angelescu, ce 'ndata 'lu vreji; inse nu le-a potutu pentru spatîulu lungu întielege. Se sílea dar cu pasi rapidî spre asi adjunge met'a fipta, si asia apropiindu-se, îsi vedîu amant'a cantandu printre flori, si uitandu-se pe u' turturica mica ce asisderea cantá doiosu sediendu pe unu ramu de fagu. Numai acum a potutu pricepe cantarea ei cea melodiósa, numai acum i a potutu întielege semtîurile pure; dar' ne vrendu sà o uimeasca, (séu: sà dee for' de veste pre ea) s' a apropiatu mereu cotra gradin'a ei, si s' a ascunsu dupo unu pomu grosu, de unde asculta continuarea, si capetulu cantarii, carea asia suná:

Ah! tu draga turturica
 Pasere for' de sotîu, mica,
 Nu vaitá mai multu;
 Cà veni-va sotîulu teu....
 Vedî! neci eu nu vaitu;
 Cà veni-va-amantulu meu!.....

„Eata aci sum scumpa Adolinda mea!‘ sarindu la ea, si imbratiosianduo.

Ah! nu visesu?..... cu adeveru tu esci?..... amate Justiniane“ — asia era nomele tenerului — „tu?.... neci nu 'mi credu ochiloru; ba tu esci, pe carele eu nu 'lu potu pretîui. Dar' cum asia de demineatia?“

„D'apoi regin'a sagitatei animii mele, grabiiu iut' la tene; c' am visatu as'nopte despre noi uritu, si m'am temutu ca dor' tu te affii reu.‘

„Si ce-ai visatu? spune'mi mie.“

„Lasa-me, ca mi'i si greu a'ti spune'....

„Dar' candu te rogà acea, carea asia te stimeaza ca nime pre lume.“

„Spunu 'ti amanta, c'am visatu multe, care d'in care mai tortocate. Intru altele 'mi par' ca tu numai ca sa fimu mai la olalta te-ai cerutu in servitiu la tatalu meu, carele te-a si luatu; — inse pre mene m'ar fi tramisu la facultatea matematica d'in Paris, si tu me mustrai cu ochi pleni de lacrimi, sa nu te deuitu, si insedar' me sileam a te 'mbarbata, tu totusi desperai. Me rogai pe Santî, me rogai tu pe Domnedeiu;..... dar' ce s'aude?..... cine fuge calare in asia pripa mare?..... vai! acela 'i curtelnicul astutu alu nostu, ... unde sa m'ascundu; ca acela de m'a vedea, m'a spune parentelui meu, si pote c'oiu ambla reu..... Taci ca me ducu pre aici prin tufe, pon' ce-oiu adjunge la acelalta cale, carea m'a duce afora d'in selba. Adio! mundra. Ducu-me ca 'i aici.‘

„Cu Domnedîeu amante!“... apoi oftá cu gele:
„Ah! misielulu cum se feresce sà, nu 'lu scie tata seu.“

„„Bona demineatîa!““

„De bene venisi! dar' cum e cortélnice?“

„„Bene. A casa 'i tatalu teu?““

„Ba.“

„„Unde 'i?““

„S'a dusu pre aici prin silva, sà mai taie pomi
uscatî.“

„„Multu nu potu siedé numai de locu ce vine a casa
sà 'i spui cà Comitele nostu adî la, 10 óre capata multî
óspetî totu Comitî, spre a caroru desfetare ordinea unu
venatu mare. Sà curatîasca dar' tóte puscele suale, sà se
ingrijeasca de pulberu destulu, sà fie la 11 óre a casa
si cas'a sà ve fie curata. Precepi?““

„Precepu; inse daca tatalu meu n'a veni pon' la
amédî a casa?“

„„Atunci te du tu, si 'lu cauta; cà demandaciunea
'i mare. É, cu graba acusi si deuitam sà te 'ntrebu n'ai
vedîutu pe tenerulu Comite? cà si elu debe sà ieie parte
in venatu.““

Nu eu numai am audîtu mai in ante nesce pusca-
turi depe partea aceasta, acela cu bona sama debe elu
sà fi fostu; cà tat'a n'a dusu arma cu sene, numai secure
— ci de 'lu ascepta a casa vadî Domni'a Tua dupo elu,
dór' li afla.

„„Nu potu fic'a mea, debe sà me reintorcu iute totu
in poteri; cà in palatu vai! catu lucru ascepta pre
mene; numai curi dupo tatalu teu si 'lu tramite pre elu
dupo tenerulu Comite. Sanitate!““

„Cale bona!“

Fat'a si fugi dupo tata seu ce era in servitiu de silvariu la Comitele S* sà facà destulu demandaciunii capatate cogitandu, cà totu de u'data îsi va afla si aman-tulu ei.

Omulu sà o fi vediutu cum cure de elegantu, ca unu angelu, candu sbóra cu u' repetime prin aeru, nu eredu sà nu 'lu fi incantatu.

Ochii negricei, ca candu scinteie i ar tîpa asia luceau; dar' galbenii ei bitî de pîru, auritî de radiele só-relui, fluturau in susu si 'n diosu pe umerii ei alabastrii.

Aude cam de a própe u' puscatura, la carea sà si grabi.

„Ah!.. tu... esci... aici... amante!“....

„Eu — dar ce 'i multu adorata 'mi virgina! ce a 'i fugitu asia tare?... de abea si potî vorbi.... aid! siedî longa mene, si te odihnesce.“

Ea in locu sà fi se posu diosu la siedîute s'a tîpatu pe elu, si a pausatu u' tîra, pon'ce mai veni la resuflare,

„Ce tî-a dîsu curtélniculu 'celu astutu?“

„Da a dîsu, cà voi capatatî adî la 10 óre multî ós-petî spre a caroru desfetare la 11 óre in ante da amédi vetî ordina unu venatu mare. D'in carea privintîa m'a si menatu cu u' demandaciune grabnica la tatalu meu. Deci curi si tu a casa cà si pre tene te ascéptà, sà iei parte in venatu.“

„Si-apoi elu a dîsu, cà si eu debe sà fiu la venatu?“

„Elu. Ma m'a spusu, sà tramitu pe tatalu meu sà te caute, si de locu sà te mênè; inse eu audîndu puscatur' à aceasta grabiiu sîngura pon'aci. Remai cu Domnedieu!“

„In cotro curi?“

„Me ducu dupo tatalu meu.“

„Ascéptà sà-tî spunu ceva!“

„Ce?“

„Adolinda! eu mergu acum' a casà de si n'am inpuscatu alta afor' de paserea aceasta, deci asiadar' cà va fi bene, fiindu cà tatalu teu va fi la diumetate pe duoaspediece intre gonitori, mum'a tua va avea la noi lucru de fertu, si numai tu vei fi a casà, sà me perdu eu d'intre venatori, si sà mergu la tine in chilià; cà ah! bine mi, candu potu fi longà tine.“

Fata, „fietî pe voie“ dicandu'i, a cursu dupo tatalu seu.

Dar' elu deprinsu cu desmerdarile pline de doru, si in mergerea cotra casà totu despre ór'a diumetate pe duoaspediece fantasiá. —

„Dar' adjunsai a casà fetulu meu?“

„Adjunsu taica!“

„Inpuscatai ce-va?“

„Inpuscatu u' pasere.“

„Auditai cà capatamu acum' óspetî, cu carii vomu tînea unu venatu mare?“

„Auditu dela Silvariulu nostru.“

„Bene, numai de voru veni óspetîi pone-te si tu in positura, nu fi totu asia simplu, arata-te cà esci fiu de Comite, care numai eu Baroni, Comitî si Printî e amicu...“

„É cautà ce durduiri s'audu afora“?!.....“

„Carutîe multe s'apropie cotra noi.“

„Ah! dacà aceia 'su óspetîi nostrîi. Curi-le 'n cale!“

Preste u' clipità se implú chili'a de visità cu óspetì. Sunaturi de veselie resoná pri'n castelu, fugeau servii micu cu mare de implineau poftele óspetiloru, si totu locasiulu fú mai vialu.

Nu multu dupo aceast'a fura totì óspetii calare, inarmatì bene, si provediutì 'napoi cu gonitori si agari destui, candu indata incepura a resona buciunii si trimbitiele de venatu, ér' trup'a venatoriloru intre strigari de bucurie se repedira cotra silva. In ante ii povatiuea Silvvariulu si Comitele S*, pon'ce adjunsera intr'unu locu, de unde incepura a se imprascia. Aceasta ocadiune fórte favorizandu tenerului Justinianu, se grabi in cotro ilu tragea anim'a. Aci afla pe Adolind'a lui ordinandu si lucrandu prin casà.

,Eatà-me aci liubit'a mea lilà! vedì cà 'mi impleniiu promisiunea. Cà nu potu fi multu forà de tine, nu... cà mia-i sagitatu crud'a mea anima, sum ca flórea, pe carea de sórele prea multu zimbesce, se vestediesce.

Totu am auditu cà amórea ilu бага in catene pre omu;.... dar' aceast'a nu 'i dreptu, vorbescu d'in esperintia, nu.... ci amorea ilu innaltia la tronulu angeliloru precum m'a innaltiatu si pre mine, unde visasa totu despre binele cerescu, despre elisu, despre fee, si despre, etern'a felicitatea sua. Ah! dinà, cu ce tî-oiu sci multiami cà m'ai facutu fericitu.... sà potu face precum dorescu, crede-mi asi pone pre fontea-tì angelésca unu diademu de stele, care mai tare lucesce decatu ori-ce diamanturi pamentesci; asi póne sub petiore'tì unu tronu domnediescu; tî-asi da de 'nbracaminte azurulu ceriului; ér' de fateolu unu nuoru de rose mitutelu; tî-asi da in steng'a

unu firu de tulipanu, albu, ca inocentî'a tua, si in drépt'a scéptrulu sórelui sà-lu mani mai iute, ca cu radîele suale sà'nvrejasca florile, ér' cu melodî'a cursului seu sà incante ómenii..... Ah! numai atotpotintele Diéu scie cum te amu eu pre tine cu tóte poterile de liubitu.

„De ce lacrimedî scumpulu meu Justiniane?“

„Debe sá lacrimedîu, ma sà plangu pon'in deliru, candu imi aducu a mente, cum tatalu meu, acelu tiranu cu fii sei, acelu forà semtiuri, despot'a acelu forà 'ndurare me sílea u' data sà ieu pe u' Contesà viduvà si sciópa, pe carea, neci n'am ochi sà me uitu, o incungiuuru, cum incungiuurà lun'a sórele, fugu ca turturelulu de unghile vulturului, vrendu a me inbata cu avuti'a ei faimósà. Fui!.... la tartaru! cu avuti'a cu totu; in carea nu'mi afli fericirea.“

„Dar' asia'i de crudelu Comitele? Vai misele Justiniane, eu totu am cogetatu cà elu vrea a te ferici.“

„A me ferici?.... candu m'ar face sclavu unei fiintie asmodîce, unei stachii de 'nfioratu, unei arpie be-trane.. pre mine.... carele me afli 'n visulu fericitu a teneretiéloru, pentru neslità ei comóra, ca cu ea sà-si mai inmultiascà avuti'a sua, sà potà mai pe usioru a via in sburderi cu amicii mancatori, cu nesce flacai numai cu titulà. Me miru cum de nu se teme cà va adunje in antea Judelui dreptu, care'lu va must'ra pentru cà a nefericitu pe unu fiu alu seu!.....

Candu i-am dîsu taicà lasà-me sà ieu dupo placulu meu, lasà-me cà eu vreu sà viedîu pe lume'a aceast'a fericitu; dar' fericirea-mi numai atuncea o asi potea afla, candu asi lua u' fata dupo voia mea, séu miselà

séu avută! „Ce? — începu a urla ca unu orcanu, — tu să ai sponsă miselă, mai bene ceriulu să se frangă preste tine, mai bine mortu să te vedîu, să sciu că 'n antea mea ai peritu. Acea nu se pôte vîgi cu superbi'a noastră, nu cu titul'a, nu cu avuti'a mea!“

Insedar me sîileamu ai aret'a, că in cele serace se afla integr'a virtute, moralulu bonu, sciinti'a a pastra avuti'a, si anim'a nobilă; insedar ii spuneam, că numai in atare fete nu să află superbi'a ce domnescă in cele avute, invidi'a, ur'a; denique apostatulu numai de a lui tînea.

Si de cate-ori la aceast'a cogetam, de atata-ori îmi vinea a lăsă aceast'a tîerra undă nu'mi potu afla fericirea, si a me preface in unu vagabundu, séu a'mi fini viati'a aceast'a asia de négră, că sub fat'a seracă pre tine te-am intielesu scump'a mea Adolinda!

Ah! prevedu traghedi'a ce hasardulu vré să joce cu mine, vedu că mi se deschide passagiulu patimiloru, pe care sum indatoratu a calatori, vedu că de acum' se pone fatumulu a 'mi croi venitoriulu plenu de doreri.

„O! Justiniane, in asia giurstari infame debe să cadu si eu in desperare!“

„Cé? tu in desperare? . . . ferit-a Ddiu! fii tu numai inlénescită, cu acea că te-ai nascutu in lume să fericesci pre unu ténuru nenorocosu; ci totă nésuintia tî-a nemicitu-o unu despoiatu de semtîurile sublime.“

„Ah! tenere Comite, demandă, că sclav'a tua tôte le va face, ce tî-oru poté serbi spre fericirea tua; demandă, că aici sum, carea diu'a, nóptea me leghenam in desfatarele dorului teu: ca cum se légănă frundiuliti'a de zefiru; demandă-mi ce cu ochii lanceđi tremurandu privesce

coțra tine, si tôte le voiu fini, ce voru fi spre benele teu, diu-
metatea animii mele“

„Ce Comite? eu nu sum Comite, eu sum unu teneru
nenorocosu cu parintii mei, adî vedu cã-su avutu; dar'
mane potu sã fiu cersitoriu, potu incã dela tene sã ceriu vr'u'
franturã de pane. Candu te-am conoseutu im inchipuemu
viitoreã norocire, visam despre fericire, dar' acum plangu
cu amaru a supra ruinarii fericirii mele imagnate!“

Plangerea mai departe i a prerumptu-o u' bataturã
in usiã. Comitele S* era, carele pone la spatele casuliei
a gonitu unu cerbu mare, si l'a si 'mpuscatu aci, inse ga-
tandu-i-se pulberulu de pusca, veni sã ieie d'in cas'a Silva-
riului; ci audindu incã de afora vorb'a fiului seu, si de
alt'a parte nadaindu-se cã ilu debe sã fie amorisatu in fat'a
Silvariului, a ascultatu dialogulu unu derabu la usiã, apoi
intrandu in'leuntru cu nesce ochi amenuntiatori, cu u'
invidia ce ferbea a supra fiului seu, a luat pulberu de-
stulu si for'sã fie intrebatu pe Justinianu cã ce siede aici
l'a chiebatu cu sene, si s'oru dusu amendoi. Merghendu vro
catî-va pasi ilu infruntã cã ce s'a posu sã siadã, candu in
antea venirii ospetiloru ilu sfatuia sã se pörte frumosu si
sã nu'i faca auctoritatii lui rusine. Intru altu chipu se
vedea cã tatalu seu n'a tîpatu tötã mani'a sua afora, ce
s'astrinsu in peptulu lui, sã nu spargã silentiulu venatului,
ce venatoriloru le era ne'ncungiuratu de lipsa.

Preste unu momentu se audira d'in tötã silv'a
piff paffuri ne'ncetate.

Candu „mergi a casa si spune serviloru mei: pran-
diulu sã fie gata; cã precum vedu acusi amu merge totî a

casa,“ — capata Justinianu u' demandaciune grósnică, spre a carii 'mplinere s'a si grabitu cotra palatu.

Primindu cortélnicii demandaciunea, in scurtu tempu fusera gata, si venindu venatorii intre hurre de bucurie, cu cerbi, vulpe si cu feliu de feliu de paseri impuscate, au aflatu tóte in ordu bonu.

Curgea petrecerea pone sér'a, catu stigarile si cantarile de veselie lunc'a o resuná; si numai unulu se 'nfiórà de astufeliu de tîpaturi; numai lui fu odiósa petrecerea 'ceasta mare, in carea nu affá vre u' distractiune, ci se retregé in singuritate pre sub arbori umbritori, unde ne turburatu de nimese luptá in sene, — si acesta era tristulu Justinianu.

Elu; cà prevediù gia orcanulu, carele cu fulgeri, si cu tresnete 'lu va amenintia; — vediù in ante plag'a, carea 'lu va fragella crudelu; — vediù, si decate ori debui sà prevada aceste, de atata ori fiorile reci elu coprindeau; si deja nu i a remasu alt'a 'n deraptu fora numai asi alege viitoriulu: mórtea, au fugirea d'in loculu acesta, de unde 'lu condemneaza ursitulu seu, caruia nu se póte opune, unde 'lu consumu necasurile crunte, unde 'i tractatu spre mórtea silnica.

Si demineati'a dupo prandiulu micu Comitele S* ca unu alu 2-ilea Erodes, dupo ce óspetii se 'ndepartare vrendu a tîpa furi'a, ce o fersese eri tóta diu'a a supra fetiorului seu: incepu a slobodî cele mai infame cuvinte d'in gur'a sua, in catu celu mai nobilu in semtiuri se si 'nfiórà de unu asia parente crudelu.

Ce 'i afurisitule? — durduea elu — dar acea 'i fat'a 'cea misela, pe carea 'mi atingei u' data cam de departe, cà ai voi-o a lua?... aha! acea 'i paserea, la carea

amblii tu tóta diu'a de venezi?.. cersitorea acea, carea numai d'in grati'a mea își sustîne viati'a sua?... mortu vei cadea indata in antea mea, de nu te vei invoi sà mergemu acum' sà ceremu viduv'a acea avuta pe sam'a tua.... Eu nesuiiu a'i capata sotie de genu mare; elu d'in contra aleasa u' flescana, carea 'i numai cu 'mbracamentele pe sene. Aid! du-te d'in antea fetii mele, si te gata sà mergemu a cere pre matron'a 'cea avuta, spre carea tu nu esci demnu. Du-te! cà pone ce va mai fi spiritnlu acesta in mene, de si tóta trup'a diaboliloru îmi va sta in contra, de si totu castelulu acesta se va surpa, tu totusi vei fi silitu pe ea, si nu pre alta a lua... Ce si 'tî mai debe alta lesinatura tu? nu 'i destulu de formósa?.... unde 'i píru rosiiu?.... unde 'i sciópa de unu petioru?.... unde 'i viduva?.... acea nu face nemicu; — píru i a rositu de fati'a aurului ei celu de totului multu, printre care sà 'ntórce, si asia si píru 'i de auru; a sciopatu, cà a amblatu pré multu sà 'si agonisasca avutía, — daca nu 'tî place de petiorulu ei sciopu îi potî face altulu totu de auru. Da ce sà 'tî insiru tótà diu'a? du-te! si te gata! cà 'tî demandezu, si demandaciunea mea debe sà se inplineasca.“

„O! nu parente cà nu esci in stare a demanda animii mele;.. nu... cà cu tóte potî dispune, numai cu ea nu. Catu am vietíuitu pe acestu teatru a lumii fatalu, totu acea am facutu, si face ori-care, ce anim'a m'a dictatu, — intr'a colo m'am dusu, in cotro ea m'a trasu; si asia voi face si de acum' pon'ce a mai bate pulsulu acesta in mene. La viduv'a aleasa mie nu m'oiu duce, cà nu me trage anim'a la ea; numai duce m'oiu la Adolind'a mea, ce

e formósa, — ca u flóre matinala, ce cresce suridîndu in diori — si nu urîta ca acea; ce e bona, si nu rea ca acea, carea abea ar voi sà me apuce in unghiile suale, sà 'mi faca viatî'a amara; ce e cu anima nóbila; si nu Arpie ca acea.... Aceasta m'ar ferici, ér' acea neferici!.. Ce 'mi foloscesce mie macaru de-ar avé avutiile lui Darie, macaru de a Croesului, candu eu me semtu cu ea nefericitu. Mai mare 'i fericirea omului, decatu ori-ce bonuri pamentesci. Ci taica, daca lacrimile mele precum mai demulte ori, asia si acum' nu te potu mulcomi, atunci duce-me voi, precum mi am propusu intr' a colo, unde neci paserea nu merge de aici; duce-me voi, si nu' mi va debui monstr'a acea neci la mórtea mea. Erumpe-me voi d'in bratiile parintîloru si rudeniloru mei, carii nu vreu sà me fericeasca; si m'oiu tipa in bratiile strainiloru, carii dór' m'oru ferici.... Remaneti cu Zeulu, care m'a povatiui, si pre mene; cà n'am spriginire de omu! Dati 'mi unu baculu, care 'mi va fi tovarasi in emigrarea mea. Da 'mi taica mai pre urma si u' benecuventare parinteasca, cà mai multu pre aceasta lume nu mi 'i mai vedea;—ér voi fratî mitutei venitî sà ve sarutu cu u' sarutare fratîesca, venitî voi, de carii mi mai gele a ve lasa; cà de amu me perdeti in perpetu; si salutatî in nomele meu de va veni a casa si pe multu pretiuit'a mum'a mea, dela carea ursitu 'mi m'a negatu sà me potu despartî, cum mi mie doru. Vietiuitî servi credinciosi in pace, si remaneti sanitosi!“.....

Crudele parente a carui anima 'mpetrta nu i a plecatu plangerea fiului seu, in locu sà 'lu fi benecuventatu pe passagiulu seu, l'a asupritu incà cu blastemuri grele:

„Du-te infame! dela fatî'a mea, care nu meritezi

indurarea mea. Du-te de neci nu te-asi mai vedea mai multu; cà nu esci demnu a te nomi „fiulu meu“! Pasà gia la amant'a tua; de o vei mai afla a colo unde a fostu eri. Darsà scii flacaule de spendiuratu, cà abnegatu esci d'in tóta avuti'a mea, la carea nu'i avea ce pretinde neci-catu e unu cruceru. Potî de-acum' s'borà c'ai aripi, ca fluturele, care cu de grabu urendu-se de florile gradiniloru, sbóra la campii. Inse blastemata fie sortea, de 'tî va favoriza!'.

II.

C a l a t o r i ' a .

Scumpa tîerra si frumósà!

Cine pleaca si te lasa
E petrundu de giale grea.

Eu te lasu, tîerra liubita,
De-alu teu ceru me departezu;
Dar cu anima cernita
Plangu amaru, amaru otezu.
Tristu acum' la dispartire,
De fiori mè semtu cuprinsu;
Si-orî ce draga nelucire
Pentru mine-acum' s'a sfinsu.

B. Alecsandri.

Asia menandu blastemurile parintesci pe betulu Justinianu in unu viitoriu plenu de secrete, de si tatalu seu îi dîsa: cà nu 'si va mai afla amant'a adî a colo, unde eri in bratièle 'i gratiòse se plangea cotra ea, — elu totusi

ne credîndu cuvintelorū amenintîtore parentelui seu a tînutu dreptu intr' a colo ; ca sà póta lua si dela ea, ca dela viatî'a si diumetatea animii suale, unu adio ultimu.

Inse ce uimire ! candu adjunsa la locasiulu ei, se implú dîs'a lui tata seu ; cà p' amant'a sua, carea mai totu a casa era, nu o mai vediú, usile incuiate, ferestrele sparte, avli'a si gradin'a parasîta, si 'n l'ontru golu Nu, cà parentele 'celu tiranu, încà in diu'a acea, candu îi prinsa siedîndu la u'lalta, — dupo ce pe elu l'a menatu a casa, ca sà nu remee prin silva, si - apoi cu ocasi'a, cà merge, sà goneasca animale, sà se 'ntórca ér' la amant'a sua, — a tramisu unu servu de alu seu, sà caute pe Sîlvariulu, si sà 'i dee demandaciunea sua ; ca indata sà se care cu fat'a sua d'in tînutulu lui.

In asia giurstarti misiellulu, si de tótã misericordi'a demnulu Justinianu, ne mai potendu dice ceva, numai cu nesce suspinuri adenci ce sborau cotra ceriu, numai cu ochii sei pleni de lacrimi amare, si numai cu manile arediccate cotr'a atotupotentulu Parente se plangea in contr'a fatumului seu, ce'lu vré sá'lu surpe de totu.

Dupo acea se grabea s'adjunga finea tînutului acestuia, si apoi sà intre in partile straine. —

Mergea dar' sînguru, mergea ca cuculu prin silva cu unu paliu pe sene, sub care luà liubitulu seu guittariu, in imbracamintele suale sîmple de venatu, cu unu baculu in mana, cu pautînei bani, catî cogetà elu cà îi voru fi destui pe subtîru in calatori'a sua, vre u' lunà séu doua, pon'ce adjunsà, adoptat'a fine.

Aici mai standu o tîrà si mai privindu u' datã spre loculu nascerii suale, s'a despartitu de ilu dólerosu :

„Adio! dór' pone in veci scumpule locu alu nascerii; adio romanticule locu alu prunciei mele, unde gustaiu fericirea teneritîloru mele, unde potuiu imbratiósia celu mai scumpu tesauru alu meu, care asia de iute aparà si peri d'in antea ochiloru mei, ca cometa de pe plaiulu ceriului. Ah Zeule duce m'asiu dupo ea, ca sà-mi mai potu pasce ochii mei storsi de plansulu celu multu pe formsetiele ei; — inse me temu cà n'oiu aflao, si asia amblandu pe locurile aceste conosciute m'a prinde despot'a acelu amalgamisatu si m'a pedepsî; duce m'asi dupo préamat'a mum'a mea, cà o sciu cà s'adusu la scaldà, ci nu o sciu cá unde; sà'mi plangu dolerile mele ei, sà mi plangu necasurile mele amare, cà si asia n'am acum' in viatîa aceasta mai multu cotra cine sà me plangu, nu'i cine sà'mi balsamedîe anim'a-mi sangerósà. Dar' dacà nu-o sciu cà unde-i, ce sà vagabundediu pe aici in vanu? cà mi si rusine de conosciutii mei de prin partile aceste, carii me sciurà cà cine fusàiu, mi rusine de ii, sà me védà in asia stare, luptandu-me cu necasurile ce me surpu ca pre unu cersitoriu mai ultimu de pe stradii. Mai bene m'oiu duce intre straini, unde nemenea nu m'a sci cà fusaiu unu fiu de Comite, avutu, indîestratu cu tóte ce 'mi cadeau spre placere; mai bene m'oiu duce intr' a colo, unde nu m'a fi rusine de nemenea. Cautà! atunci mi s'a deschisu unu passagiû rosaicu, pre care angelii de fericire îmi asterneau girlande gratiósie; dar' acum'mi se deschide unu passagiû spinosu, pre care spiritele rele, acesti servî ai hasardului meu plenu de fulgere asupritóre, plenu de tresnete amenintiátóre îmi asternu curse si mregî periculósse. Lasà-me teatrul traghedicu si comedicu alu meu, sà me

ducu u' datà in marele infinitu, cà cu catu mai multu petrecu longà tene, cu atata mai tare me consumu. Me consumu, cà îmi aducu a mente de acelu visu grosavu, càre ah! abea 'lu spuseiu Adolindei mele, — abea cà'i prevedému inplenirea lui cu mine, si eată cà se si inplenil Zereasca'tî tîe sórele, lun'a, si stelele si de acum' cu bucurie, cante 'tî paserile si mai departe melodiosu, zimbeasca-tî florile d'in poianà, fii veselà pororea, si lasà sà me amarescu eu, carele dór' numai pentru amareri m'am si nascutu pre lume.“ —

D' atunci se vede unu teneru batutu de pulberulu càiloru, asudatu de caniculà, si palitu de sóre calatorindu cotr'a apusu, acusi pe caru, acusi pe diosur; candu mergea pe petiore incungiurá drumulu de tiérrà, si cautá caile de laturi, ca sà nu fie silitu a fi vediutu de care-va conosciutu alu seu. Fugiau comunitatile, urbele, cetatile, districtele si tiérrile inapoi d'in antea lui cum fugu nuorii mici, mari, mai mari d'in antea ventului; — si nicairi nu siedeà mai multu, numai pon' ce 'si renoiea poterile, si apoi ér'se apucá de calatoritu; cà fipt'a metà i a fostu Americ'a, si a nume partile Nordului (séu septemtrionale).

* * *

Intru u' dî cam pe la amédî se aflà in portulu Franciei faimosu Marseille, unde intielegendu, cà peste u' orà plécà multe nai de negotietorie cotra Americ'a; se mai inbucurà u' tîrà vediendu cà spre adjungerea metei suale nu'i silitu a amena multu, pentru ce dar' s'a si gràbitu a'si asigura vr'unu locu. La u' orà plecarà naile d'inpreunà cu Justinianu pe fluculu Oceanului, si curau, cum curgu paserile prin undele aerului. Dar' eroului nostru coge-

care se jocă cu mine aruncandu-me d'in unu periclu in altu mai mare periclu. — Me facusi se vagabundedfû pe marea aceasta nemarginita, despre a carei fatalitatî neci idei nu aveam, dar' de acea nu te blastam, nu te afurisescu cum me blastamai si me afurisei tu pre mene, — cà'mi aducu a mente despre vórbele sante a Sacrei Scripturi: „rogatîve pentru inimicii vostrii“ — ci 'tî poftescu sà viedî in pace, de si eu nu viedîu; — Dar tu fatume infricosietoriu nu me mustrá mai multu, cà destulu mai mustratu, ci dà acum' fine doleriloru si patimiloru mele, si lasà dupo ce de totî me despartiiu d'in lumea aceasta, cu nomele lui Domnedîeu sà mi afli mormentu in furiósele spume a mării acestia.

La aceste cuvinte, d'in desperare era sà se tîpe 'n mare; inse vedîendu'lu Capitanulu năii se repesî la elu, si prindiendu pe ametîtulu Justinianu l'a dusu in u' chiliutîa in tractatulu mai de diosu, si apoi se sili cu energia brava a aduce tóte in ordu bonu, a anima pe cadîutîi 'n desperare, a lua 'n ante sculele de aperare, a mengaia femeile la natura mai slabe rogandu-le sà fie numai inliniscite, cà tóta furtun'a, ce iute vine, iute se si duce. — Si asia a si fostu; cà vicolulu incetà, apàrà lucéfelulu de séra, nuorii dupo ce 'si versara furi'a sua mireu mireu se 'mpresciara; dar' marea furiósa se domoli in antea nailoru: cum se latîescu tigrii domolitî in antea petiureloru stepanului loru, — si tóta incongiurarea periclului numai bravurei Capitanului năii se potú multîami.

Incetandu furtun'a, anghirele se trasera, si naile pornîra.

Dupo acea calatorindu norocostu, intr'u' dî seninà

cam de dupo amédî se vedé uscatulu Americii de departe, spre carea jocă bucuri'a pe fati'a calatoriloru; si apoi începé, si Justinianu a 'lu saluta :

„Salutare! pamentule, locu de mengaere, salutare! tîe locu de scapare,.... acusi voiu intra in sînulu teu, unde voiu incepe u' viati'a noua a via, daca hasardulu meu, nu m'a lasatu, sà moru, in ante de a te vedea. Audîiu, cà la tene 'i viati'a bona la tene 'i dulceati'a amaritîloru, la tene voescu dar 'sà aflu si eu aceasta, si sà nu mai vedu acea tîerra pre carea o desparte aceasta mare de tene, unde numai necasurile me 'ndîestrau.“

Preste doue ôre a si calcatu in pamentulu nou a Stateloru Unite.

Inse fiindu cà aici nu i se vedé a avé vr' unu viitoriu sicuru, pentru cà audî, cà ómenii fora ceva arte aici nu potu via s'a disgustatu de remanerea in Statele Unite, si s'a dusu cotra Mexico, unde p' acelu tempu curgea bataie cu Ispaniolii, ca sà se dee soldatu la acesci d'in urma, spre care oficiu încà d'in pruncie avea mare passîa.

Ca soldatu fôrte bene s'a producatu. In multe batalii a documentatu cà chiemarii suale vre a face destulu. D'in soldatu comunu, acu 'lu vedemu ca Corporalu, acu ca Vighilariu, acu ca Stendardariu. Adî ca Capetanu, mane încà in campulu bataliei strigatu de Maioru, poi mane ca Generalu triumfatu cu girlande de lauru. Inse neci aici nu 'i a favorizatu sôrtea premultu; cà u'data voindu a anima soldatii sei, elu mai in ante a saritu in focu, candu indata fu prinsu de Mexicani. Cu elu s'a stinsu si steo'a Ispanioliloru, carii d'in dî 'n dî totu mai

stremtoratî fura, pon'ce u'data de totu batuti, si pote-rea loru franta. Batai'a se fini, si Mexicanii se eliberara. Justinianu s'a condemnatu spre inchisóre de 8 ani, si numai guittarulu seu multu amatu i au lasatu s'à duca cu sene.

Cu acesta se mai mengaia a supra hasardului seu celu blastematu, carele l'a nascutu de Comite si la' facutu cersitoriu, la aredicatu spre splendidosulu gradu de Generalu, si la facutu sclavu, l'a aruncatu in u' temnitia, didita dór de sute de ani, umeda, si mucedá, care s'a nascutu in palaturî aurite, — intr' unu aeru puturosu, innadusiatoriu, care totu in aerulu celu mai curatu, si sanitosu a naturii traia. Oh! amare'i mai erau dilele d'in 'ntunereculu acesta, care mai bene s'ar fi cuvenitu unei buhe, decatu lui; amare, dar' le rebdá, pentru cuvintele Sacrei Scripturi: Multe 'su necasurile dreptiloru. Aici esperie, cà catu e de scumpa omului libertatea, carea 'nea n'a sciutu-o pretiui, si pentru ce-o liubescu paserile asia.

Noptea nu poté dormi, cà totu la amant'a sua Adolinda 'i amblau cogetele, i se ecscità dorulu de o mai vedea prea ea, pentru carea patimesce atata. Numai u'data mai voi sà-o mai vada, si apoi se determinà, cà séu va mori, séu si pre ea o va aduce in Americ'a cà for' de ea nicairi nu póte fi fericitu, nicairi nu 'su póte alina semtiurile ce'i turbescu pacea animii suale.

Trecurà dile, septimani, luni, ani intregi, si Justinianu d'in di in di se'n tarea in cogetu, ca in ori ce chiumuri asupritóre sà fie constatatoriu spe a mai potea vedea multu oftat'a sua liubita.

Totu intre astufeliu de oftari, inchipuiri, si visuri nefericite se implura ani 7 si luni 10 si asia fi mai remasera 2 luni a mai fi sclavu, candu bietulu Justinianu deuità tôte patimile suale, tote cate le a rebdatu, si acum' numai pe momente numerà cà cate mai are de a siede a aici, ca sà easa u' datá d'in sclavia si sà se mai semta vr'u'data cà e omu liberu, si tote pôte face ce e spre placerea lui.

Intr'u demineat'a se deschisa usi'a inshisorii si intrandu temnitiariulu in l'ontru, a mersu cotra sclavu, carele dormé adencu, si la sculatu dicandu 'i „mergi cà tempulu tî s'a implinitu, si de acum' in antesci liberu.

Justinianu zerindu lumin'a sórelui carea de 8 ani numai arare-ori o vedea in complet'a 'sua splendóre cadíu la pamentu, si dedú multámire Tatalui santu; cà l'a invrednicitu a adunje diu'a de astadi in carea se mai vede de u' parte norocitu, apoi cu bucurie esindu de aici ca paserea candu scapa d'in sclavia dandu in aripi se pone si sbóra cotra-ai sei, a inceputu si ilu a se duce la portulu marii, ca sà se reintórca in patri'a sua.

III.

Reintórcerea.

Ah! mi 'i doru, mi 'i doru de tine

Ah! mi 'i doru si plangu de geale

Dĩ si nópte cu durere
Doiosu sufletu 'mi te cere,
Si cu dulci, cu blande sioapte,
Te chiemu vecinicu dĩ si noapte.

Tierr'a nu 'i departe . . . o semtu, o vedu eu;
Raiulu infloresce in sufletulu meu.

Steo'a se arata pe ceriulu seninu;
Angerulu iubirei 'mi zimbesce linu.

Periti neguri dese; eata dulcea stea!
Pici strainetate; eata tierr'a mea!

B. Alecsandri.

A colo aflà nesce nai d'in Angli'a care primindu 'lu, — nu preste multa dìle a adjunsu in Londr'a prin tempulu acum' favoraveru.

De aici s'a dusu cu ocasiune in Franci'a, de unde pe calea pe carea a venitu s'a reintorsu cotra Saxon'i'a.

Pre drumu fòrte multe a patìtu pentru lips'a baniloru, cà era silitu a intra d'in ospataria in ospetaria, si numai cu guittraulu seu, in care fòrte formosu sciea dice 'isi casciga vr' u' frantura de pane.

Dupo multa si grea calatoria a adjunsu abea in Dresd'a in capital'a patriei suale, unde renoindu-si poteri, dar' ne intrebandu de nime nemicu, ca sà nu 'lu conosca cumva, a tînutu cu unu oftu nestemperatu cotra loculu nascerii suale, dela care 9 ani sunt de candu s'a despartitu. A tînutu cu pasi mai maritî spre asi reve-dea amant'a, carea 'lu reintòrsa d'in Americ'a, parentii, fratii si servii fideli.

Eata cà si calcà in pamentulu seu, care 'lu salutà cu nesce salutari plene de semtiuri infocate care'i esiau d'in calduros'a lui anima; inse nu 'lu aflà pre acesta asia de vialu, asia de vividu precum ilu làsà.

Neci palatulu pe a carui pórtà intrà nu era in asia ordu bonu precum mai in ante, ci parasitu, in u' stare devera, si spre ruinare plecatu.

Cortélnicii nu 'lu conoscurà, si pe intrebarea lui „este a casà cineva“ respuusera este.

Se бага in l'ontru, unde aflà pe fratele seu celu dupo elu siedindu in unu fauteilu si vorbindu cu u Madamà.

Bona dîua marite Domnule! si Madamà!

Acescia inspaimentandu-se ce cauta ruptulu si cer-sitoriulu acesta la ii in l'ontru, care neci nu saminà pe ómenii d'in as'ta tîerra, îi primi multãmírea de si nu d'in anima curata, si voindu a 'lu espedia catu mai de cu graba i a mersu in ante intrebandu-lu: „Dar de unde avemu norocire?“

„Eu sum de nascere Comite, si fostu Generalu la Ispanioli, si vinu acum' d'in Americ'a.“

Domnulu si Madam'a zimbeau cogetandu cà acesta 'i fora de mente de vorbesce asia, unu misielu ca elu.

„Am venitu sà ve cercetezu.“

La aceasta si mai tare risera cei d'in ante siop-tindu Domnulu Madamei: veni sà ne vizitedie, candu neci nu 'lu amu vedîutu... ce óspe capataremu adi!

„Dar' dacà nu imbiatî cu scaunu pe unu drumariu seracu, obosîtu—continua mai de parte Justinianu—m'oiu pone a siedé si sînguru,‘ si se aruncà in un' fauteilu mare cu imbracamintele suale unse, ce picandu in ochi la Domnu si la Madama incepurà a protesta:

„Me rogu de unde ai indresnealà“ Hantzi, Jean, Micli, Jacob, striga pe servi sà vina sà arunce aforà pe óspetiulu acestu fora ómenie.

„De mene nu ve prindetî! dîsà Justinianu, cà de n'am mai multa parte d'in castelulu si binele acesta, barem potu sà me odihnescu in elu; si 'ncepù a plange cu amaru.

Cei d'in chilia incepurà a veni in confusie; ér' Justinianu dupo unu repausu incepu a ofta cu gele:

„Ah! mai credîutu-asi fi óre eu, sà amblu asia? nu, neci candu, nu... sà me tîpe pe mine fratele meu d'in mosi'a mea cu servii aforà; mai credîutu-asi fi sà se batjocorésca de mine totî fostii mei cortélnici, sà me ridà strigandu-me cà sum nebonu fore de mente, eu, carele pe diosu cu petiõrele aceste calcaiu atata tiérrà, si veniù sà'i mai vedu ce facu, cum viescu, sà nu me lese neci sà me odihnescu in acestu palatu in care atata parte am si eu catu elu, si cotu celaltu frate; 9 ani de dile vagabundediu eu prin Americ'a, si totusi nu m'a lasatu

semțiulu fratîescu sà nu 'i mai vedu u' data, si ii cautà cum facu cu mine; formosu!... de fratii nu me primescu, cum m'oru primi atunci strainii? Lacrimile si mai tare îi curgeau, in atata, catu pre totî presîntii i a cuprinsu u' gele adencà. Êr' fratele seu uimitu de u' astufelu de scen semtiverà, serii la ilu si imbratîosiandu 'lu l'a sarutatu strigandu: ah! fratele meu Justiniane dacà tu esci! Servii inse cu lacrimi de bucurie se cam apropiară de elu sà vada Comitele loru, de care de multu audirà cã e mortu.

Apoi mergandu Fridricu — asia se chiasmà fratele seu — cu Justitianu in u' alta chilia, unde acesta tôte intemplarile, tôte patimile, tôte fatalitatile suale îi enàrà. — Fridricu încà avu de spusu destule: îi spusà cã parentii loru, si a nume tat'a de 5 ani in scrofurà fiindu; eâr' mum'a in acea morbitate, pentru carea si amblà pe la bai, dar' de alta parte si pentru gelea lui cu unu anu si diumetate a moritu dupo elu. Si precum se vedea Fridricu temendu-se cã Justinianu a venitu sà caute partea d'in binele parintiloru, si acea 'i a disu cã tatalu seu a facutu testamentu in care lui Justinianu nemicu n'a testatu, si îi in urmarea testamentului au si impartitu avuti'a intre ei. I-a spusu mai de parte cã Adolind'a carea cu tatalu seu cu totu fù încà in dîu'a acea candu se intemplà venatulu celu mare gonitã de aici, s'a dusu in Dresd'a, unde amoridindu-se in ea un' oficiantu a si luat-o, si a dusu-o cu sene in altu districtu alu tièrrii acescia, însă 'n ce comunitate nu scie. Disu'i a cã ea nu a voit u' sà se marite dupo ilu, însă audîndu cã ilu ar fi mortu, parentii ei totu una a silitu-o. Êr' elu a luat u' pe

Madam'a aceast'a, fiindu cà debue să tîe benele in ordu dupo ce numai elu e a casà, cà fratele celu mai micu s'a dusu la Prag'a să'nvetîe music'a.

Neci lui Justinianu n'a debuitu să audà altele, ca-, dîu d'in bratiulu fratelui seu mai ca lesinatu pe divanu si plangea a colo cu amaru, apoi intrebà pre fratele seu cà unde 'i ingrópatà mum'a sua; care îi responsà: cà a colo unde a fostu ea la bae a si moritu, a colo s'a si ingropatu la Heilberg.

Dupo acea cerú dela fratele seu vr'u sumulitià de bani spre calatoria, cà elu voesce a merge la Heilberg la mormentulu mumei suale, apoi de a colo a se reintorce in Americ'a, si să lese pamentulu acestu plenu de nefericire.

Fridricu invidiosulu imbucurandu-se cà nu cere parte d'in mosie, si cà scapà de elu, indatà îi inpleni poft'a numai să se ducà mai iute, ca să nu aibà procesu cu elu, de si d'in fatià 'si aretà scarbirea sua pentru mergerea lui.

Ér' Justinianu conoscandu bine d'in vorbe astuti'a lui s'a despartitu in perpetu dela casa 'ciasta cu nesce lacrimi crunte, care nu pentru acea le-a versatu, cà se desparte, ci pentru cà'i era gele cà cum póte fi fratele seu asia astutu si inpetritu la animà in privinti'a lui.

Ma s'a si juratu pe Diéu; s'a juratu pe Santí, de va mai calca locurile aceste asia de ne'nduratóre.

IV.

Calatori'a.

Eată ceasulu de pornire;
 Eată ceasulu mult amaru;
 Veselie, fericire,
 Eu le lasu pe-alu teu otaru,
 S'a mea animà itî dîce:
 Adio! remai ferice!

B. Alecsandri.

Imbraca mintele nu si l'a schimbatu ca sà nu'lu conósca nime; dar' intru altuchipu cine l' ar'si conósce pe elu, carele atunci era in fatià si 'n trupu plenu; acum' storsu, atunci avea u barbà spaniolica si nescce mustetîe tenere, acum' u' barbà mare rotundà, si mustetîe bene crescute, avea pîru tonsu, acum' lungu, precum de naturà i a crescutu de 9 ani, éra in imbracaminte verdî, sîmple de venatu, ci totusi nobile; dar' acum' in unu paliu militarescu, in nescce caligagi albi, carii 'i serveu totu u'datà si de ismene, unsi si batutî de pulberu, si 'n u' pîlarie de pae rupta, cu guittarulu sub suórà, catu ori si cine nu'i ar fi disu alt'a, decatu cà'i unu lautasiu vagabundu.

Asia a tînutu elu cotra mormentulu mumei suale, unde adjungandu s'a tîpatu in genunchi pre elu, si de dolere ne potandu curendu dîce ceva, a remasu in tacere.

Dup' acea a luat u' taria a supra dolerii lui, carea in-vingandu-o i' a eruptu in nescce oftari sublime:

Ah! bona mumà, dar' aici debe sà te aflu eu.... seraculu de mene..... asia m'ai lasatu sînguru speranti'a mea cea dulce! sà me ridà si fratii mei, si 'n locu sà

me tîe la ii sà se inbucure cã me ducu. Ah! cum potú lúmea sà se strice asia.... cum se potura corumpe omenii in asia gradu mare.... cum potú peri asia de iute fraternisarea, amititi'a si liubirea sincera. Audítamscumpa, cã numai tu, si Adolind'a mea m'atî, gelitu, numai voi atî plansu dupo mine ca candu atî 'fi audítu oftele mele gelóse, dupo voi ce de multe ori îmi sborau d'in peptu, ca candu afora de voi neci n'asi fi avutu pe altulu nime'n lume. Dar' ce sà me facu acuma, cã sum cu multu mai neyrednicu a calca tierrin'a as'ta verde, unde osemintele tuale sante odihnescu candu îmi spunu cã eu tî-am fostu caus'a repausarii tuale....eu.. ah! eu nenorocosulu, — cã tu pentru mine ai moritu, pentru mine netrebniculu, si multu pecatosulu! Ce sà facu? sà me osendescu, sà-mi mai afurisescu viati'a, carea si asia a fostu destulu de afurisitã. Ah! de m'asi poté scóte sangerat'a mea anim'a aforã asi ingropa-o aici sà 'tî créscã u' flóre vie spre etern'a memoriã; dar' dacã aceasta nu se póte, cresceti voi floriloru ce ve nutrescu acum' cu róa ochiloru mei, cã eu voiu vagabunda si mai de parte sà nu dicã ómenii c'am moritu aici pe mormentulu mumei mele negloriosu in necandu-me dolerile, ci cã sum in stare a rebda tóte plagele sortii mele cei fatale. Ér' tu misotule (nu me uita) ce team ruptu depe sínulu repausatei mumei mele, nu vestedii asia iute, cã te-oiu ro'a cu ro'a ochiloru mei lancedi, te-oiu nutri cu caldur'a animii mele, ci'm fii spre unu timpu mai indelungatu semnu de aducerea a mente. Apoi Domnedieu cu tine in veci cadavrulu mumei mele; Domnedieu cu tine mumã repausata, pon'ce ne vomu intalni

a colo susu, a colo unde dreptii nu au de patimitu că pe acestu pamentu locuitu de vipere veninóse.

Apoi s'a reintorsu de aci cu anim'a frantà ér' la Americ'a, dar' nu prin Franci'a ci prin Olandi'a cà era calea mai scurtà. S'a dusu prin Olandi'a sà nu petreacă multu timpu pe locurile aceste, care îi sangerau anim'a si'lu faceau invalidu de totu, unde petrecerea'i era asia de amarà. Dela portulu Olandiei ér' cu nesce nai de negutiatorie a adjunsu dupo u' scurtà calatoria norocósa in urbea Americii Sant Louis (lege: San Lui), unde indatà cadîu in u' morbitate fórte grea, care i a causatu-o plagele aceste mai ultime a sortii, 6 luni a fostu infirmu, 6 luni a rebdatu neincetatu cele mai cumplite doleri, care numai prin unu medicu fórte priceputu se poturà linisci. Candu s'a scolatu d'in morbitatea sua se afla in u' stare desperata: banii ce mai avé candu sosí in Americ'a i au trecutu totí pentru spesele medicamenturiloru, ma ce 'i mai multu si préliubitulu seu guittaru dela care neci de catu nu voi sà se desparte, fú silitu a'lu vinde unui Ebreu. Si asia nu i 'a remasu alta in 'apoi, numai a lua bacululu in mana, si apoi merge d'in casà 'n casà ca cersitoriu de vrea sà 'si sustîna cumva viati'a sua, si sà nu mórà de fóme sub gardurile ómeniloru.

Si asia a si facutu, pon'ce 'ntru dî a adjunsu cu cersitululu seu la unu cocatoriu, care indurandu-se spre starea lui miserà, dar' de alta parte vediendulu intregu in trupu l'a primitu de adjutatoriu, sà'i vindà prin tergu cu cosiar'a spire, cà tocmai pe acelu tempu i se rerise adjutatorii (calfele). Justinianu cogetandu cà dorà'i va merge mai bene s'a si bagatu si a servitu cu omenie 17 ani. Sub

care restimpu retrăghendu-se dela tóte abundarile viã fórte pe subtíru, era religiosu, nu violá pe nime, prin urmare nu era odiosu, ci amatu de totí, si s'a astransu siesi u' sumà de 900 de dollari ca fruptulu diligintii suale; candu eatà ca veni in conosciñtã cu u' fatà asisiderea miserà, dar' blandà, ce serbea la vicinulu cocatoriului seu; — pe carea a o si lua s'a propusu in sene, cogetandu, cà baremu asia sà aibe pe cineva longa elu, de 'lu va mai adjunge vr'u morbitate pericolósà, sà nu fie silitu a se chinui singuru intre ómeni straini, in tíerrà straina, sà aibe pre cineva la betrenetiele suale de adjutoriu, cà acum' era de 51 de ani caruntu de necadiurile suferite. Dar' n'a cautatu elu la acea cà'i miserà; — elu si asia totu pe aceste a amatu in tóta viat'ã sua, sciindu cà in astu-feliu de fete locuesce sufletu curatu, si semtñu nobilu, — ci numai cà'i blandà, si scie a padi, ér' nu a prapadi ca cele ayute cuadrantii cu sudóre astransi.

V.

Morteã lui.

Malorum meta mors.

Dicere classica latina.

Fat'a nomitã a si luatu-o, si viã cu ea vr'u septemana in asia concordia catu Justinianu a cutediatu totã increderea sua a o asiedia in ea; insã fórte s'a insielatu; cà merghendu u' datã sér'a a casã cu cosiar'a pre mana dupo datin'a lui esperiã: cà molierea lui a fugitu dela elu cu bona sama prin ceva insielatoriu de ai ei, si a

dusu cu sîne si micuți'a lui avutiã. Betranulu Justinianu de nou flagelatu de crunt'a sôrte a sua, a suferitu cu pace si acias't'a plaga, si mergé la basericã de se rogá lui Domnedieu sã nu o batã, ci sã o erte, precum o értã elu cã nu sciú ce face; ma tocmai audîndu pre pop'a d'in catedrã predicandu despre tém'a cã: pre cine amã Ddieu pre acela 'lu bate, a si deuitatu-o, desi ér' adjunsã cer-sitoriu a fi for' de neci unu cruceriu. Si totu n'a cadîutu in desperare, cã acuma s'a invetiãtu cu cruntele plage a hasardului, ci servea si mai de parte la cocatoriulu seu cu onestia. Elu era dupo oficiulu seu nomitu de toti „Justi Spirariulu“ si era in Sant Louis u' persóna fôrte conosecutã. Unu ômu betranu, ghîbu, uscatu, si fati'a aratã prin tempulu potinte ca pamentulu tómn'a, pororea tra-gea tutunu in nasu, amblã mereu cu u' cosiarã pre manã si cu u' trimbitiã in gurã astrangandu cumperãtori la spire. Dominic'a elu era mai anteiu in baserica, la mortî amblã candu potea de canta, ér' in ospatarii nime nu'lu vedea. Mai bucurosu cautã societatea prunciloru, unde bagandu-se intre ei se ponea s'i invetiã, le dedea consî-lii de viatîa, îi apara de pericle, — pentru ce îlu si amau fôrte, intru atata, catu cum îi audîeu trimbiti'a, séu îlu vedeu cumva de departe, indatã îi fugeau pruncii d'in tôte partile si 'lu incongiurau, care îi petrecea de multe ori cu glume, dar' de multe ori le mai impartîa cate vr'u doue spire, cornutië, séu ce avea in cosiarã, carii apoi fugîndu a casã enarau parentiloru cã ce omu bonu e Justi Spirariulu, cum le dà loru for' de bani spire si altele, si in asia modu veni Justinianu in onorea si

liubirea tuturor ómeniloru d'in Sant Louis, si de prin pregiuru,

In anii trei mai d'in urma decandu moliera lui l'a insielatu, ér' s'a posu de laturi 400 de dollari, si vià cu cumpenu.

In u' Domineca dupo amédí s'a dusu spre nenorocirea lui la petrecerea unui omu mortu misielu, ce làsà dupo sene 7 prunci orfani, — si candu s'a reintorsu cotra casa dedura d'in napoi nesce care plene de ómeni beti huhurandu si cantandu; elu care neci nu prébene, audica, de spariosu ne sciá in cotro sà fuga, si asia intorcandu-se in cóce si 'n colé, si uitandu-se in napoi se lovi 'ntr'u pétra, si cadíu 'ndata diosu. Ospetarii caimacití de beutura ne potendu iute opri caii, trecú unu caru preste elu, care de betranetie n'avú atata potere si iutíme sà fi se scolatu in ante ce a trece carulu pre elu. Acum' veni adjutoriu de scolà si l'a dusu a casa pe nenorocosulu, ce era de diumetate mortu, si cóstele 'lui tóte frante. Dup' a'sta a mai traitu doue dile, si u'nópte sermanulu Justinianu, si apoi a repausatu in Domnulu pimindu ca crescinu adevveratu si santele Taine.

De mirare fú, cà neci in momentulu celu mai ultimu nu s'a potutu retínea oftele suale dupo mum'a si Adolind'a sua.

Si asia precum i a fostu viatí'a de fulgerata, asia i a fostu si mórtea de grea si nepacinica.

Sumuliti'a sua de bani ce'i va mai remanea ne avendu aici in tíerr'a a'sta straina pe nime, a testatu-o celoru 7 orfani; ér' pe monumentu a lasatu scobitoriului (gravierului) sà taie urmatórele serii:

Aicea jace Comitele S* Justinianu.

Si fostulu Generalu

Ce-a fostu batutu ca nime pe lume de flagelulu

Hasardului fatalu!

Aceast'a nascú u' fama fôrte mare in urbe, si fam'a adunà mii de ómeni la 'ngropaciunea lui, in atata, catu in diu'a inmormentarii 20,000 de ómeni petreceau cadavrulu, d'ntre carii fôrte multî plansera pe Gonitulu de sórte, si se mirara de constanti'a lui brava.

* * *

Asia patîescu dreptii, si se smerescu pre sene, éro peccatosii îsi aredicu palaturi aurite, si se innaltîescu cu capetele loru pon' la stele, pon' la ceriulu supremu, càtu ar restorná si tronulu domnezeescu; — dar' veni-va tempulu, candu innaltîa-se voru aceia, si smeri-se voru acestia!!

Emericu Basiliu Stanescu.

Coriolanu.

— Balada. —

— Emulație cu Joanne Goldisiu. —

I.

Precum taurulu celu alungatu
 Fuge, cure, murmureadiã,
 Precum gliganulu persecvatu
 De venatori, spumigheadiã;
 Asia Coriolanu, pe pòrtã
 Fuge d'in Rom'a cetate.
 Cugete bone nu pòrtã
 Dicandu astufeliu de cuvinte:
 „Lasã, lasã! tine'n minte!
 Faptei urmã resplatirea!
 Pon' acum' v'am fostu parente
 Si ce'mi fusã multifamirea?
 Ca pe lotru, ca p'unu cane
 Me 'npinsaratî, ecsularatî,
 Tremuratî de alu meu nume
 Cu Coriolanu ce facuratî? —
 Frange voi eu cerbici'a
 Cea nebunã, fora mente,
 Domolivoiu superbi'a
 Tietî juru Joe parente.
 Me ducu s'aducu crunte gente
 Perire la micu la mare,
 Surdu voiu fi la rugaminte
 N'oiu sã ve'npartu indurare.

II.

Nuoru de pulberu s'aradicà
 Dela médiadî d'in departe,
 Ca u' grozavà nalucà
 Asia vine totu nainte.
 Ceatî'a falsà eata pere
 Si u' ôste se diăresce,
 Armele lucescu in sóre
 Catu vederea îti rapesce, —
 Ceat'a-adjunsà cu furie
 Tînutulu romanu sà strice,
 Vendîatoriulu de patrie
 Elu! Coriolanu o conduce. —
 Rom'a tótà'i spaimentatà,
 Senatorii tienu siedintîa
 Cum ar' fi tiêrr'a scapatà
 De viforu ce'o amenintîa?..
 Indesiertu se tramiserà
 Deputatî de vazà mare,
 Se duserà, îlu rugarà
 De pace pe celu ce n'are;
 For' succesu forà sperantîa
 For' d'ai vre sà'i si asculte,
 Se 'ntòrsarà la siedintîa
 Mai desperatî ca nainte.

III.

U' schinteoà de sperantîa
 Desperatii mai nutresce,
 U' radià de mantuintîa
 De u' data se ivesce.
 Veturi'a mum'a tristà
 Cu ai sei la corturi merge

Inimicu in cale nu'i stà,
Si la tabarà adjunge.

* * *

Oh! animà fi acuma
Fora semtîri, ca si stanulu;
Asia candu îsi vede mum'a
A'st'a'si oftà multu nebonulu.
Precum ap'a focu stange
Si de totu ilu nadusiesce;
Asia ea mani'a 'i frange
Candu nainte'i se ivesce.
Manile spre 'nbratîsiare
Inblanditulu îsi intinde,
Mum'a ochi sà 'lu vadià n'are,
, Nu de mine nu te prinde
— Disà ea — pona atuncea,
Pon' ce voiu sci sum eu la fiu
Séu la inimicu aicea?
De ce sà me tinu, ca sà sciu!
Si ca mumà prinsà ôre
Stau in tabara 'ti aicea?
Te-am nascutu eu cu dorere,
Ca sà-mi turburi lin'a pace?
Ca inimicu si ecsulatu
Sà te vedu la betranetie?
Cum te-ai scapatu de ai predatu
Agrii, ce d'in teneretie
Te nutrirà casi mum'a?
La prunci, sôtia, si la mine
N'ai cugetatu cà in Rom'a
Fruàm dile linu senine?
Rom'a n'ave di amarà
De vietià nu 'ti-asi fi datu. —
Liberà'n liber'a tièrà

Mortii rece me-asi fi tradatu.
 Adî séu mane sciu cà mie
 Viétia'm s'asie se curmà,
 Dar' acestoru, séu sclavie,
 Séu mórte amarà urmà!"

* * *

„Curentarea-tî me invinsà
 Mumà! Roma'i liberatà
 — Disà elu cu lacremi — inse
 Mortea'mi este ne ertatà!"

Michael Sierbanu.

— ✕ —
Coriolanu.

— Baladă. —

— Emulație cu Michael Sierbanu. —

Nuoru de pulberu se radicà
 Pe teritoriulu romanu;
 D'in sînu'i grosavu durdue
 Si tunà Coriolanu:

In drépt'a 'i fulgerà spad'a
 Setosà dupa sange;
 Peptu'i vulcanu de isbandà
 Ce nu se póte stange;

Ci-adencu urlandu torente de
 Lavà 'nfocata tórna
 Totu ce-adjunge; Cetatî, dîduri,
 In cale'i se restórna.

Agnii 'n brécà velu de gele
 Strepiti d' aloru sementia;
 Fatalulu vicolu pre Rom'a
 Cu perire-o amenintia.

*

Stau Senatorii 'n cogete,
 Toti inceptu a despera;
 Vedu Tribunii cà nu'i modu in
 Contra lui d'a se-aperu.

Orcanulu va navali, si
 Voru ploá sagietile;
 Candu Coriolanu cu triumfu
 Va deschide portile.

Senatulu ca soli tramite:
 Pontifici, Auguri, Preoti;
 Dar' ducele ne 'npacaveru
 Ii menà 'ndereptu pre toti.

N'au cuvintele sublime
 Resultatu in a lui peptu,
 Cum n'are sagiat'a'n stancà,
 Ce cade frantà 'n dereptu.

* . *

Soroculu spre cogetare
 Datu Romaniloru trece;
 Si Coriolanu demandà
 Armatoru sà plece,

La ostirea 'nfricosiatà
 Tinendu juramentulu greu:

Cà nu se va re'ntorce pon'
Va fi'n Rom'a vr'unu Plebeu.

Si dreptu candu stau toti gata spre
'nfricosiat'a ostire,
Eatà despre-unu choru de dame
Facu Duceului de stire.

Curiosî toti de urmare,
Stau in tacere mutà;
Vedu: cum Coriolanu treptatu
In fatià se stramutà.

* * *

,Fatalu momentu: iatà chorulu
De Matròne carunte;
Vedu ah! pre Muma si sotia'mi
Cu fii'mi crudi in frunte. —

Stingele boldulu naturei!
De fratià nu voiu sci....
Pautînu, peste ruinat'a
Romà voru ará Volscii.'

Chorulu sosi: pruncii curendu
Seru in bratia la tatà
Care for' de graiu stá-amortitu
Cu-anim'a sagietatà.

„Spune'mi! — dice Veturi'a, —
La convenirea - aceast'a,
Ca mumà, séu ca sclavà stau
Fiule 'naintea tua;

Eu nenorocòsà sà fiu
 Adjunsu diu'a, in care
 Vedu pre bàetulu meu venindu
 Spre-a patriei stricare.

Vai mie ! carea am nascutu pre
 Surupatoriulu Patriei,
 De n'asi fi fostu neci candu mumà
 Ar sta libertatea Romei.

Ertà fiule cà Rom'a-ti
 Va vindeca ranele ;
 Nu rebda ca fitorii
 Sà 'ti blasteme nomele.

Dar' decatu sà dîcà lumea
 Cà Veturi'a a nascutu
 Unu fiu spre suruparea Romei,
 Si dusmaniloru de scutu.

Aci stau resolutà sà'ti
 Fiu mai anteu eu prèdà,
 Apoi sà'ncingî in sangele
 Romei crud'a tua spadà.“

* * *

Cu sagîetile-afectului
 Petrunsa Veturi'a
 Adencu anim'a fiului.
 Unde gemea furi'a.

Corilonu mai pre urmà
 Naturei placandu-se,
 Cu unu ciotu de desperare
 Maicii s'ale îi spuse :

„Mumà! Mumà! tu pre Rom'a
 Din periclu o scapasi;
 Dar' cu-a tua 'nvingere mie
 Oh! tristà gropà'mi sapasi!“

Joanne Goldisiu.

A m a n t ' a.

Mundrà'i firea vidibilà,
 Me astrange, me starnesce
 La uimire credibilà,
 Ce cogetu'mi inmultiesce;

Ca'n a dilei dulci lucire
 Ce ne versà planuri sîmple,
 Sà me scolu d'in amortîre
 Ce formiadià idei duple.

Tôte-aceste mi'su placute,
 Sórele, lun'a, candu apunu,
 Care sunt de Dîeu facute,
 Si Provedintîei se subpunu. —

Mundrà'i ros'a colorosà
 Servindu fragîdei fetitîe
 Spre splendóre amorosà
 Ce nobilu simtîu 'i atitîe...

Inse-oh! dorere sublimà,
 Cà semtîulu ei celu energîcu
 Nu'mi stempera-a mea animà
 De amorulu celu vanaticu!

Nu u' rosà coloratà,
 Ma neci formosulu firmamentu ;
 Ci numai dulcea 'mi amatà,
 Alin' ardîendu 'mi sentiementu. —

Schimbe'si si lun'a lumin'a,
 Prefaca-se nóptea'n tartaru,
 Tu Lelitià nu suspinà
 Ci ascpétà-me totu fatalu....

Eu eram cuprinsu de fricà,
 Cà ros'a formosà-a adusu
 Ne-amorù l'a mea tenericà,
 Ce de éa, eram de totu strapusu ;

Insà centrat'a sperintià,
 Ce pepturile ne nutrea
 Nu lăsà dulcea'mi fetitià
 Dela mine a disparea!...

N..... Ch. anu.

Mundr'a mea.

Câte fete sunt in lume
 Neci un'a n'are asia nome,
 Ca Mariór'a draga mea,
 Dulce, formosá'i casi-u' stea. —

In jocu se'ntórce ca-unu prisnelu.
 Intru unu locu de unu inelu,
 Cà papucii 'su de carmagînu
 Formosu cosutí cu ibrisinu.

Susu îmi sare pon' la bracié
 Si de umeri'mi s'acatié
 Neci dusimanulu n'o gasesce
 Urità, candu se 'nverlesce. —

Dar' candu merge la fontanà
 Si cu umbr'a'i se inganà
 Ai gandi ca' i 'mperatésà,
 Cà 'n satu îi ea mai aleasà

Am vorbitu c'a ei parente,
 Ca la tómnà s'o marite;
 Si m'oiu duce, sà mi-o deie
 Sà'm fie a mea femeie. —

Cà mundr'a mi-a fagaduitu
 Candu pre umeri-mi a sàritu
 Cà pre altulu n'a saruta
 Ponà animà va porta....

Vincentiu Grozescu.

Ce'i tare in lume?

Tare'i tresnetulu ce vine
 Repede prin aeru lucindu,
 Care cutremurà muntii,
 Frontea loru cu sagietì plesnindu.

Tare'i poterea furtunei,
 Ce duce prin aeru nuorii;
 Ce pe mare valuri arà
 Si desradecinà pomii

Tare e poterea apei,
Carea in pétrà se sèpà
Carea insule derimà,
Si 'nfocat'a sete-adapà.

Tare'i vapai'a focului,
Prin care Troia cea mare,
De Greci se facú 'n ceusià
Dupo multe dile amare.

Tari sunt elementurile,
Carora neme dispone,
Care cu timpu nemicesce
Tóte ce esistà'n lume; —

Dar' mai tare decâtu tóte
Este anim'a junelui,
Carea 'n amoru se topesce
Dar' se opune dorului.

Georgiu Craciunescu.

Junele romanu.

Frumosu ca si-unu iorgovanu
Este junele romanu,
Ca atletu, erou frumosu
Cautà ageru si falosu.

Se uità cui multîemesce
Ori-cui d'in drumu nu feresce
Apoi fie 'n ori ce stare
Mundrà numai un'a are.

Numai pe-ast'a o liubesce,
De ventu, sóre, o padiesce,
Pon' la mórté 'i cu credințiã
Fidelu in ori ce privintiã.

Blandu e 'n pace ca si melulu
In resboiu aspru ca smeulu;
Nu s'ascunde la recóre
Ci lupt'a 'nvinge séu móre. —

Nu 'si bate^o jocu de strainu
Ci 'lu imbiã sà bé vinu;
Inșã decã nu primesce
De reu cu greu se feresce.

Omeni'a si-o padiesce
Pentru ea tóte jertfescé. —
Cãtu e lumea 'ceast'a mare
Nicairi parecchie n'are.

Julianu Grozescu.

Mundr'a mea.

Fati'a 'i mundrà, dalbã,
Si ochii 'i lucescu
Ca si nesce radie
Care lumineadiã
Pamentulu acestu.

Pe rosia'i guritã
Inflorescu totu flori
Si-o dulce zimbire
Pe ea sà resfirã
Ca si nesce diori.

Pîru' i ca-u' coronà
 Negru, 'ntunecosu,
 Ne 'ncetatu îlu lasà
 Totu ensulu sà 'lu védîà
 Pe umeri in dîosu.

Chiar' la peptulu dalbu
 Ca neó'a de albu
 Duoà titisióre
 Ca doi crinisióri
 In ace'a órà
 Candu îi vedî, sà mori.

Augustu Russu.

Saltulu primaverii.

Neó'a se topesce,
 Campulu inverdîesce,
 Flori mirosîtóre
 Flori desfatátóre
 Orneadià natur'a.

Incoltîescu arborii,
 Re'nvie si codrii,
 Cantà filomel'a
 De resonà lunc'a
 D'a ei melodia,

'n dióri de demineatià
 Cotra ceriu se 'nnaltià,
 Si ér' se scobórà
 Dîosu la araturà
 Cantandu ciocarli'a ;

Imnulu acestu faimosu
 Sórelui, maéstosu
 Car' acum' resare
 Pe alui càrare
 Ii este consacratu.

Plugariulu cu plugulu
 Isi arà pamentulu
 — Adapatu cu sucuri —
 Ca s' aducà frupturi
 Multe si menóse

Mic'a rindunicà
 D'in departe, eacà
 Ér' ni-se intorse
 Sprintinà voiósà
 Cum era 'nainte.

Vitele esirà
 Ér' d'in inchisóre
 La campu, la pasiune,
 Ca sà se resbone
 In aeru sanitosu.

Saltà mielusielulu
 Caci vede in giurulu
 Seu liubita 'si maicà,
 Par' ca'i dice: „mencà
 Érbà crudà verde.“ ...

Pastoriulu pe fóle
 Pe érbutiã móle,
 Cautà si privesce
 La turmà candu pasce,
 Anim'a'i totu cresce;

Dîce mundr'a dîsà,*)
 Cotr' a lui aleasă
 Ii sboru cogetele
 Ii sboru semtîrile
 Cele mai nobile.

Sàrituri audace
 Caprióra face,
 Sàrindu dep' u' stincà
 P'alt'a for' de fricà
 Fora vatámare.

Flutureadià fluturi,
 Prin codrii si siesuri,
 Fluturi de totu feliulu :
 Albi, veneti ca ceriulu,
 Depe flori pe flóre.

Légànà zefirulu
 Frondîele si vîrfulu
 Plopului tremidalu;
 D'in gradini si d'in dealu,
 Odoru bonu aduce. —

Bucurà-se fôrte
 Fapturile tóte
 De Domnulu didite
 Cum elu peste tóte
 Bonitatea-si vérsà

* * *

*) Adecă dicalà séu cantecà.

O! mare'i poterea
 Mare si 'ndurarea
 A celui ce tóte
 Aceste le póte
 Face si'ndreptá.

Michael Sierbanu.

Visulu copilei.

Adormi tu virgîniórà,
 Ca eu te-oiu leganá, —
 Adormi tu frumosióra
 Si spune-mi, ce-i visá.

Tu ridî, si-a tua zimbire
 Asia m'a bucuratu, —
 Tu ridî in fericire,
 Ca angeru minunatu.

Dór' angerii te portà
 In ceriu, la Domnedieu?
 Si ceriu 'n pomp'a tótà
 'Ti-aréta, raiulu seu?

Dór' vedi, ce-a tua natiune
 Pe viitoriu va fi,
 Si pentru ea, in lume,
 Unu Mesí'a-a veni?

Visédià virgîniórà,
 Si spone-mi, ce-ai visatu?
 Cáci dulcea-tî gurisióra
 De zimbetu s'a misicatu!

„In ceriu am fostu maicutià,
 Cà angerii m'au dusu,
 Cu multu e mai dulcutià,
 Viéti'a, colo susu !

Campī'a e mai verde,
 Si mugurii 'nflorescu, —
 Si radi'a nu se perde
 Càci nuori, nu se ivescu.

Si angerii — mi grairà :
 „Sà spuni Romaniloru
 Cà 'n ceriuri se 'ngrigirà
 De viitoriulu loru.

De-acum' Romanu 'n lume
 De rele e paditu,
 Càci mult'a-i rogatiune,
 La ceriu s'a auditu. —

Virtutea 'nvie érà
 Cà ea e daru d'in ceriu ;
 Candu ea domnesce 'n tièrrà,
 Eroii, nu mai peru.

Ah ! dulce maiculià,
 Acést'a am visatu ;
 De visu, a mea guritià
 In zimbetu s'a misicatu.†

Atanasiu Marianu Marienescu.

Batai'a între Rom'a si Alb'a.

— Baladă. —

Duóà tabere stau 'n fatià
 Cu poteri asemenea
 D'amendóà partile esu
 Trei voinici d'a gemenea.
 Totî siese sunt de u' verstà
 'Cesti'a frati si 'cei'a frati
 Totî siese spre batalie
 Asemenea 'nviforati.

Trei dueluri informedià:
 Arm'a taie si infrange,
 Càtu pe trupulu atletiloru
 Curgu peraie de sange.
 Spadile loru lovindu-se
 La olaltà, scaparà;
 Si 'npartindu loviri de mórte
 Totu ensulu se aperà.

Candu iatà cautatorii
 Tintandu la ei curiosu,
 Vedu pre doi dintre Horati
 C'au caduutu vulnerati diosu. —
 Sonete de bucuria
 Albanii-acumu redicà
 Èrà taber'a romanà
 In desperare picà.

Cautandu cu intristare
 La Horatiu atletulu,
 Care d'între trei frati sînguru
 Au remasu cu sufletulu;

Trei se sîlescu pre elu sînguru
 La pamentu s'il obóre:
 Prin caderea lui sà aibà
 Patria si onóre.

Horatiu pon' la un timpu
 Cu ei virtosu se bate,
 Apoi — elu sciindu ce face —
 La contrari le dà spate:
 Fugindu catuva spatiu, vede
 Pre Coratii dupo elu,
 Si indata 'lu intimpinà
 Pre celu d'in teiu cu duclu:

Pre acest'a dupo-u' luptà
 Fôrte grea, mortii 'lu tradà. —
 Candu iatà-adjunge-alu doilea
 Dar' si acést'a 'i fû prèdà
 P'alu treilea nu 'lu tine demnu
 Ca cu elu sà se batà:
 La fratii lui ilu tramite
 Lovindulu num' u' datà. —

Acum'a lui Horatiu
 Romanii triumfu gatà,
 Alb'a, Romei — fetei s'ale —
 Remane subjugatà
 Romanii monumentu gatà
 Acum' la totu atletulu:
 Care pentru Patri'a loru
 Isi dederà sufletulu.

Joanne Goldisiu.

Domnisiórei S. P.

De dorulu teu nestinsu de multe ori suspinu,
 Atate suveniri placute 'mi revinu!
 Ah! de-ai poté fi tu u' clipa longa mene,
 — Sà cerci tu anim'a 'mi, cum bate dupo tene —
 Si ai aflá in ea, amóre si credintîa.....
 Mi-ai dîce — atunci: „si eu liubescu cu asia fer-
 bintîa.

Dar' tu, departe esti, si pone te-oiu vedé
 'Mi pare cà unu vécu sà tréca ar avé!
 Si nu 'mi remane adî, decatu in ochi u' roua,
 — Ca rou'a, cea d'in dîori ce dà viétia noua,
 La crinulu vesteditu de radi'a cea de sóre, —
 Sà potu mai suferi in foculu de amóre!

Ah! barem de-ai audî amaru suspinulu meu,
 Sà 'mpaci poterea lui cu-unu dulce graiu alu teu!
 Resonetulu doiosu mi-ar fi u' mengaiere,
 Aduce-ar celu minutu placutu de re'nviere,
 Si nu m'asi mai aflá ca intre spini u' flóre,
 Si nu te-ar coperi unu nuoru, ca si pe sóre!

Caci sóre esti! dar' eu unu crinu ce-a suferitu
 De-unu focu, — de dorulu teu, — si sum ca vesteditu,
 Tramite'mi pe-unu columbu, sà sciu, cà 'mi esti amata,
 Si eu tí-oiu fi unu sclavu, tu mie, adorata, —
 Si multu mai liberu sum! cà-atunci, ridîndu in roua,
 Aceast'a mi va da, ca flórii, viétia noua!!

Emericu Basiliu Stanescu.

Fat'a d'in Banatu.

Frumósà e fat'a d'in Banatu
 De a'si alege a ei barbatu. —
 Bonà'i Dómne! si fómósà
 Blandà, 'naltà, umerósà, —
 D'in Banatu in alt'a tiérra
 Nu se duce ea aforà. —

Multî straini sà mai insélà,
 Cându sà ducu la ea s'o cèrà;
 Nu merge, mai bine móre,
 U' fatutià lucratóre
 D'in Banatu in alt'a tiérra
 Nu se duce ea aforà.

Nu dièu, u' fatà d'in Banatu
 N'ai ce-o cere ca 'nstrainatu,
 Cà te-arù bate Domnedièu
 S'o'ndepartì dela satulu seu, —
 D'in Banatu in alt'a tiérra
 Neci va esi ea aforà.

Neci nu merge ea 'ndeparte,
 In satu 'si afla a ei parte,
 Cà îsi conosce cam demultu
 Dragutiulu mundru si placutu,
 De ce ea d'in a ei tiérra
 Neci cà se va duce-afórà....

Scie ea cà elu e romanu,
 Nu'i Unguru, Némtiu, Serbu nu'i Ziganu
 Conosce bine alui vitia
 Cà 'i d'in stramosi remasità. —
 D'in Banatu in alt'a tiérra
 Nu se duce ea aforà.

Nu se duce s'o inbrece
 Cu vestminte de berbece,
 Că'i place a ei vestminte
 Si le ține ca si sfinte. —
 D'in Banatu in alt'a tiérrà
 Nu se duce ea aforà.

Nu 'si stramutà pentru lume
 Portulu, limb'a și-alu ei nume. —
 Formosa'i fat'a d'in Banatu
 Si credințiosà la barbatu,
 Cà Banatu'i a ei tiérrà
 Nu se duce ea aforà

Vincentiu Grozescu.

Glagoru vitédiulu.

— Baladă comică —

Cocosi negricei cantarà,
 Diorile se reversarà,
 Trei voinici se redicarà,
 Ca să védà lumea-amarà.
 Se iau spre calatorie,
 Séu mai bine spre lotrie,
 Și abea sórel'a apusu,
 Pon' la unu podu au adjunsu.
 Candu pre podu erau să trecà
 Podariului nu'i dau platà
 Cu firea loru blastamatà
 Mergu numai in lumea latà
 Podariulu susu oftandu dîcea:

,Seraculu de mine asia,
 Voi nici vam'a nu platitî
 Cumanace nu clatitî
 Alele ce mai trei voinici
 Decandu podorescu eu aici
 Totî carii vam'a n'au platitu
 Cumanacele au clatitu'
 Glagoru acum' tremurâ
 Candu mani'a 'lu scuturâ
 Audi de vam'oiu plati
 Tu podariu mai multu nu'i fi.
 Mai bine ne spune linu
 Unde 'i crism'aici cu vinu
 Si crismaritiâ frumosâ
 Cu pivnitiâ recorósâ. —
 Podariulu seraculu de elu
 Se facú loru de totu fidelu ;
 Fôrte blandu le respondea:
 Fratiloru de'i rendu-asia,
 Colo'n vîrfulu dealului
 La crism'a 'mperatului
 Mergeti aflatî ce ve place
 — Numai sâ'm datî mie pace. —
 De abea-adjunserâ la délu
 Striga Glagoru de pe calu:
 Hei! esi Nitiâ aforâ,
 Nu te socoti multu darâ. —
 Niti'a esie si sâ uitâ,
 Dragostea loru n'o dieuitâ;
 Placâ dragîloru in casâ
 Câ sum nevéstâ remasâ!
 Vitegîi o ascultarâ
 Si dupâ masâ intrarâ,
 Vr'unu ciasu, douâ, ce siediurâ;
 Noà butî de vinu beurâ. —
 A pleca candu ei voescu

A plati se socotescu,
 Crismariti'a spariata,
 La 'mperatulu fuge 'ndata;
 Domnului mare se plange
 De lacrimi in giuru se 'ncinge
 Pentr' amarnic'a patire,
 Si pentr'a lotrilor fire:
 O! 'nalti'ate imperate
 Care multu esci cu dreptate
 A sera la scapatatatu
 Trei voinici m'au cercetatu:
 Totu vinulu mi'lu-au inghititu,
 Si 'lu lasa acum' ne platitu
 Ce sa facu eu oh! vai mie
 Sum lasata'n seracie?
 Imperatulu ii dicea:
 „Niti'a, Niti'a! drag'a mea,
 Da-le catu ei voru pofiti
 Dar' de bani nu pomeni. —
 Eu ii conosci forte bine
 Lasa totu lucrulu pe mine
 Ca 'su nesce arambasiei
 Singuru eu me temu de ei.“ —
 Niti'a a casa se ducea
 Candu in crisma se baga
 Glagoru la dens'a fugia
 Nitiei u' palma'i tragea;
 La pamentu o travalea
 Apoi d'in graiu ii graia:
 „Oh! Niti'a lumin'a mea
 Nu te tare sparia
 Ca eu nu me batu cu tine
 Fora'ti dau de 'nvati'aciune:
 C' asia gosti candu 'ti-oru veni
 La 'mperatulu nu'i vesti.

Georgiu Popoviciu.

Spinii amórei.

— Alegoria. —

B e t r a n u l u .

Pruncuțielu
Tenerelu!
Spune 'mi dreptu
Ce-ai in peptu
 Séu esti voiosu,
 Séu amorosu?

T e n e r u l u .

Scumpulu meu
Pare'ti reu?
N'ai liubi
De ai fi
 Ca mene crinu,
 Cu doru in sinu?!

B e t r a n u l u .

Pruncuțielu
Tenerelu!
Candu liubesci
Sà padiesci,
 Sà nu te 'nsieli,
 Cà potî sà peri!

Tenerulu.

Scumpulu meu
 Fluturu 'su eu!
 Cate flori
 Le 'mpresoru
 D'in graiu 'mi dîcu:
 Sà nu le stricu!
 Cate-albini
 Pe flori s' alinu,
 Mniere stringu
 Si le 'nfrangu;
 Dar' eu sarutu
 Nu stricu mai multu.

Betranulu.

Sà padîesci
 De 'ntelnesci
 Si albini
 Printre spini,
 Cà ele 'mpungu
 Si dóre, lungu.
 Sà vighedî
 De te-asiedî
 Si pe flori, —
 Potî sà mori
 Séu de veninu
 Séu de-aloru spini.

Tenerulu.

Scumpulu meu,
 Graiulu teu
 E-adeveru
 Ca d'in ceriu,
 Dar florea mea
 E-u' prumbea!

Betranulu.

Multe flori
 Te 'mpresoru;
 Dara trecu, —
 Te petrecu
 Pe unu minutu,
 Si nu, mai multu.
 Mundr'a tua
 Te-a 'nsiela, —
 Totu e visu
 Ce tî-a dîsu!
 Nu 'i de credîutu
 Nimenui, — multu!

Emericu Basiliu Stanescu.

Ficele primaverii.

,Desceptati-ve ficeloru!
 — Sioptesce Frór'a floriloru, —
 Viforulu celu crudu a trecutu
 Si ér'vinu ca sà ve sarutu.

V'aducu vestminte fromóse
 Car' d'in care mai pompóse
 In colori deschilinite
 Care ve suntu mai liubite. —

V'aducu si mirosuri multe,
 Car' d'in care maî placute:
 Ca scaldendu-ve in ele
 Sà ve mai trecà de gele. —

Si voiu da poteri nobile
 Sà potetî vragî fetile:
 Cá sà ve iá in cununà
 Si pe pepturi sà ve ponà.

*

Asia graia maic'a florii
 Ce prin zefiri indat' peri;
 Ér' florile sà desceaptà
 Semtîndu vremea cà e aptà....

Georgiu Craciunescu.

B a n i i m e i .

Pop' in pungà cantà banii
 Dulce'i viat'a, boni sunt anii,
 Banii tocmescu tote bine,
 Si la totî li dragu de mine. —

Candu avarii bani numerà,
 D'in gurà mereu murmurà:
 Decátu pung'a s'o golescu,
 Mai bene sà nu traiescu!

Caci candu sum avutu in lume,
 Am gloria, am renume;
 Dar' bietulu care'i misielu
 Pere 'n locu ca vai de elu.

De pasiescu canduva la lume
 Toti sunt gata de a m'i spune :
 Cà de mine dicu toti bine,
 Cà nu'i omu onestu ca mine.....

Me salutà micu cu mare,
 Toti îmi strigà „a p l e c a r e!“....
 Ci onorea 'i castigatà
 Prin pungut'i'a'mi laudatà. ...

De vorbescu in Comunale
 Toti îmi dau vótele s'ale,
 Ma si dreptulu mi-sau datu,
 Dacà pung'a me-a sunatu.

Dreptulu e la cine are
 Pungà largà càtu de mare,
 Dacà pung'a 'i diuruesce
 Lumea totà ilu maresce. ...

Omenime ! ranguri 'nalte
 Aste suntu numai pecate,
 Ce facu pung'a sà resónev
 Cà dens'a e Dómn'a'n lume. —

Nicolau Christianu.

Demoazellei Ann'a Si.....

Sum gradinariu, u' gradinà am,
 Si crescu flori pompóse'n ea,
 Cà le nutrescu cu róu'a crudà
 Ce 'mi curge pe fati'a mea;
 Ce 'mi curge diosu d'in ochii 'mi pleni de bucuria,
 De florile d'in gradinà mi-le invie. —

Si eată 'tî-am alesu si Tie
 Virgîniorà drag'a mea,
 U' flóre d'in tóte florile,
 Mai mundrà si frumosiea
 Spre souvenir, ca unu semnu alu fidúciei, —
 Primesce dar' flóre a aceasta amicitíei!!

Emericu Basiliu Stanescu.

U' privire cotra dîlele mele.

Stam pe culme verde intru-u' demineatîa,
 La viatî'a 'mi trecuta stam si me gandeam
 Cum îi de amara a mea tenereatîa
 In carea dela nascere totu traganam.

Gandeam mai departe la dîlele mele,
 Ce 'mi sunt de necesuri remase indaraptu,
 De ce nu 'mi usiurà gandrurile grele?
 Ca sà numai aspese atât alu meu peptu.

Ce 'mi adjunge ca sà mai traescu in lume?
 Caci fati'a e palita ca-u' flóre de ventu;
 Ma tocmai si pasiu 'mi curmandu aloru urme
 Decandu bucuri'a mi-a 'ncetatu pre pamentu.

Insedar' sum fiantia, deaca n'am frumsetie,
 Caci de brarea ventului ca-unu me leaganu
 Si fatumulu ce ne 'ncetatu m'amerintia
 Me face ca in amaru totu sa me traganu

Mai priviuu cu ochii ca si alta data
 Si vedui nainte 'mi unu betranu seriosu,
 A caruia fronte era sangerata,
 Si lacrimi amare ii curgeau d'in ochi diosu.

Intrebandu 'lu sa 'mi spuna a lui dorere
 De ce de plansu a se conteni nu pote? —
 Oftandu 'mi, ca mai multu n'are, mengaere
 Mai bene sa 'lu lasu sa 'si veda a lui morte.

Ca cumplitu sa 'lu lasu sa mora 'n a lui taina
 Neci dureri sa 'i sternescu mai multu a suferi,
 Neci nu'i debue sa'i vindecu a lui rana, —
 Altu, nemicu mai voesce, — decatu a mori!

Privem si la sora spre cerulu celu seninu,
 Cum prin radie resaru crinii campuriloru,
 De-a caroru miresme, ce mirose sublimu,
 Si albin'a suge dulceati'a floriloru.

D'in tote aceste ce cogetam adencu
 Nu gandem alt'a decatu sa moru cu grab'a;
 Caci si vietatile tote pre pamentu
 In mai mare placere 'si petrecu vieti'a

Oh! ceriule ce esci dreptu si prea departe
 Tocmai pon' la tene nu sa me potu urca!....
 Dar' mortea ce pre-omeni de chinuri desparte
 Neci de mene pote ca nu s'a deuita.

Nicolau Cost'a.

Insielatulu.

Candu zimbisi antei'a óra
 Cotra mene cu amoru,
 Oh! atunci sternisi fecióra
 In leontrulu meu unu doru!

Doru causatu d'a tua iubire
 Doru nespusu, nestemperatu,
 Doru, ce-aduce-acum' perire
 Mie celui insielatu!

Oh! si-acum' mi-aducu a minte
 Cum tu 'n bracie'ti me stringeai,
 Si cu sarutari ferbinte
 Despre amoru me 'nvingeai,

Eu lasatu pe-a tua eredintia
 Infocatu ti-am aratatu,
 Cumca sum ferice fiintia,
 Dupo-unu alu teu sarutatu!

Totu ce-atunci doream iubita
 Tu Elisà! tu erai
 Anim'a mea cea mechnita
 Numai tu o stemperai.

Ci aceast'a fericire
 Cu de grab' mi se rapí;
 Cà 'ndurat'a 'ti partinire
 In privinti'a mea reci.

Toata-a mea atunci viétia
 Era lina, for' de nuori
 Neci sciém cà-ar fi sigliacia
 Intr' a primaverii flori!

Ci mai am u' mengaière
 Oh! de n'ar întardîea;
 Cacisum petrunsu de dorére,
 Carea mi a causátu-o ea.

Vina mórte si m' asiézá
 Cu braciulu teu in mormentu,
 Si — cà-Elis'a fú — faimeazà
 Celu d'in urma-alu meu cuventu!

Joanne Puticiu.

Cantare populara.

— Originala. —

Catu e Comlosiulu celu mare
 Mundr'a mea pareche n'are,
 Ea 'i flórea vietii mele,
 Ea 'i mai mundra intre stele.

Multe stele 'su pe cerime,
 Multe flori sunt pe campime,
 Multe fete in satulu meu;
 Dar' ca pe ea nu affu eu.

Formósa 'i ea ca si-u' flóre,
 Carea 'i mai mundra sub sóre,
 In jocu sbóra, e usióra
 Ca unu puiu de caprióra.

Fuge u' stéoa pe cerime,
 Si cade diosu longa mine;
 De mi-ar cadé 'n braci u' stea
 Mundr'a mea fiindu in ea.

Julianu Grozescu.

S à b e u.

I.

Vinu sà beu dór' s' aliná dorerea
 Si 'mi voi u perde cogetele grele.
 Deuita voi u fetele si-amorea
 Sta va cursulu lacrimiloru mele.

Vinu focosu beu, si me veselescu,
 Cà destulu am fostu eu intristatu;
 Zeu destulu a fostu ca sà 'nghitîescu
 Reulu, cu ce sórtea m'a tractatu.

Negrii! tragetî hora romanésca
 Flacara sà crésca 'n peptulu meu,
 Si sà 'nchinu pocalu, ca sà mai traésca
 Ani mai buni natiunea decatu eu.

II.

Beu, jocu, cine scie ce mane va fi,
 Póte cà nevestele m' oru amagi,
 Si voi u canta éro doiu si suvenire,
 Desiérta mundria, amoru si marire.

Eu beu, si voiu trageți hora romanésca
 Ins' asiá ca anim'a sà s' amortiésca,
 Sà 'mi aducu a mente de tempulu trecutú,
 Si 'n cantare-apoi beutu sà mi 'lú stremutu.

Vincentiu Grozescu

Vulturulu si corbulu.

— Alegoria. —

Nuorulu se resfira..... sórele resare....
 Preste Prutu, Danubiu, pone la Carpatí!
 Vine primavér'a, — si unu vulturu mare
 Sbóra, se re'ntórce la montii cei naltí!
 Aci'i este cuibulu ce l' a parasítu,
 Càci smeii puternici d'in elu l'au gonitu.

Ce cauti? corbu 'ntréba: ce, in a'sta tíerra?
 Tu ai parasít'o, lasat'o 'n suspinu!
 Graiulu ei me chiama, ca s'o cercu eu iéra,
 Cà 'ntre fiii-i mundri, relele s'alínu.
 Corbule! méi frate, érta-mi sceprulu teu,
 Si siesulu, Carpatii, pentru braciulu meu!

Sceptru 'tî fú in mana, dar' te-ai dusu in lume;
 L'ai lasatu de préda, ce nu l'ai padítu?
 Adí, candu e mai bine, e usioru a spune,
 Sà 'tî redau eu tóte, fiindcà ai revinitu!
 In viscole grele, le potusi lasá
 In díle mai bune vrei ér' a le luvá?!"

Corbule! méi frate, eu sum de-asta tíerra,
 'Campii si Carpatii potu marturisi.

Eu eram cu óstea in lupta, — sà péra,
 Séu ori cum sà 'nvinga, tíerr'a a-o padî!
 Lupte càtu mai crunte, multî ani eu-am purtatú,
 Ordele barbare eu le-am pefugatu!

Multe dimicaramu.... multe mai venirea,
 Pune bravi trairea, eu nu m'am predatu.
 Dara vai! barbarii crudî 'mi prepadira
 Ostasiulu d'in urma, — sînguru am scapatu!
 D'iu campulu de sange m'am trasu la Carpatî,
 De-aci m' alungara smeii necurati!

Am plecatu prin lume in suspinu de mórte,
 Si plangendu, cà Rom'a astadi s'a apusu!
 Si cercatam éro sà 'mi stringu frans'a óste,
 — Crediendu in virtute si in celu de susu —
 Sà castigu Carpatii si ce am perdutu
 Inse de sagete nu am strabatutu!

Ca si eremitulu candu fuge de lume
 Fost'am in ascunsuri, traiulu mi-am uritu!
 Unu resonetu inse d'in poporu 'mi spune
 Sà re'ntornu la tíerr'a, ce o-am parasitu.
 Cà eroii 'nvie, ea a 'ntineritu,
 Cà sà stau iu fronte éro, m'am ivitu!

„Vulture betrane! tu de bucuria,
 Pentr' u' sórte bona, de scutu ni-ai venitu!
 Vina! cà 'tî dau sceptrulú si a mea domnia, —
 Esti mai tare 'n lupta si esti mai patitu!
 Ori ce sórtea-aduce, sà fii cine-ai fostu,
 Pentru totu senatulu si poporulu nostru.

Atanasiu Marianu Marienescu.

Mortea amantei.

Ce tî 'i tîe liubit'a mea?
 Spune 'mi ce te asupresce
 Ce bóla póte fi, carea
 Spre mórte te chinuesce ?

Dóra dupo maic'a 'tî dulce
 Te dóre-anim'a-asia tare?
 Carea jace 'n mormentu rece
 Incà d' a'sta primavéra.

Au dóra pentru fratele
 Teu 'celu mare, ce l'ai avutu
 Venisi in aceast'a gele?
 Cà 'n batalia a cadîutu.

Au dupo taic'a teu dóra,
 Care 'i caruntu, si nu vede
 Anim'a asia te dóre?
 Temendu-te cà li 'i perde.

Dacà aceste 'su causele
 De te face-asia infirma;
 Am eu le a cu pentru acele,
 Vin' sà te stringu la anima!

Nu me chinuescu acele,
 Ci sà 'tî spunu de voesci fórte:
 Cà pororea cu altele
 Te vedu, si a'st'a 'i a mea mórte!

Emericu Basiliu Stanescu.

Fatiti'a trista.

Ca si paserea pe crénga
 Candu sotíulu o a lasatu,
 Nu are in lumea larga,
 Nu' are nemicu amatu :
 Asi'a 'su si eu de sermana
 For' parente, fora mamá,
 Fora frati, fora sorori,
 Ah Domne de ce nu móru..?!.

Decandu me sémtescu pe lume,
 Decandu me sciu, cà 'su vie,
 Nu sciu de risu, neci de glume,
 Nu sciu — de bucurie:
 Doreri petrundietóre
 Stau decatu sà me-omóra, —
 Me incingu grele fiori,
 Ah Dómne de ce nu moru?!...

Viatí'a este u' mare,
 Mare periculósa,
 Neci u' dulceatia nu are,
 Tota 'i intunecósa ;
 Candu ventulu cumplitu sufla,
 Si tóta marea urla
 Fora lumina si dióri
 Ah Dómne de ce nu moru?!...

Ca si flórea mundra fórte,
 Ce formosu infloreste,
 De ventulu de médianópte
 Cu grab'a vestediésté ;

Asia vestediiu si eu
 De ventulu mortii celu greu,
 Si periiu ca unu odoru, —
 Ah Dómne vrére-asi sà moru!

Augustu Russu.

Privighitóra.

In a primaverii gradina
 La umbr'a arboriloru tufosi,
 Canta privighitóra straina
 Privindu la pupitii cei frumosi.

Oftandu cu-u' mare geluire:
 Oh! floriloru nevinovate
 Cum sum eu prinsa in robie
 Voi aveti dar' numai dreptate?...

Eu sum straina si ticalósa
 A liubi 'n viitoriu unu pupsioru, —
 Ah! me facui nenorocósa
 A privi la elu mai multu cu doru.

Acum' vedu credinti'a amórei,
 Ce s' arata la elu in fatia.
 Pentru mene radi'a aurei
 Apuse eternu d'in viatia.

Elu atatu pre mene me liubii,
 Pon' fuseiu suava ca unu zefiru;
 Ér' daca formseti'a 'mi vestedii
 Me làsà sà plangu pon' la deliru.

Mai bene remanu geluita
 Petrechendu asia tenereatî'a,
 In gradin'a 'cést'a frundîta
 Tenguindu 'mi tóta viatî'a;

Pone sórtea me va supune
 A trece la alt'a viatîa,
 La solvarea fapteloru bune,
 Unde vomu sta noi totî de fatîa.

Nicolau Cost'a.

Foculu Lipovii.

— Alegoria d'in anulu 1852 —

Juh! cum déte tresnetu d'in ceriu!
 Pocnindu — durru, durru — se prade,
 Fumu a puciósa da in crieriu, —
 Vai! ce 'i? Lip'a 'n focu arde.

Pîreescu cornii caseloru,
 De pripirea focului, —
 Sboru scintéele paeloru:
 Dîu'ane norocului! —

Suna campan'a 'ntr' u' dunga,
 Prin tóte turnurile,
 Ómenii alearga 'n fuga,
 Totu sberandu cu gurile.

Pornit'a si u' furtuna,
 Sona ventulu a vífóru,
 Fulgera d'in ceriu detuna, —
 Vai! ce 'i? 'n Lipov'a totî moru!

Pifu, — pafu, — pufu, — troscu cu puscile,
 Batai'a lui Domnedieu! —
 Duru, — bumbu, — si cu bombescele,
 Longa Murasiu vaetu reu! —

Ómeni, cu molieri si fête
 Alearga inr' ajutoriu,
 Strigandu la ceriuri cu sête:
 Fi'i Domne mengaietoriu!

Dreptu credinciosiloru plangeti
 In sbiciulu sortii amaru! —
 Rogandu genunchii ii frangeti,
 Cotra ceresculu altariu:

Sufletescule Perente!
 Pentru credinciosii tei,
 Pororea fie 'tî a mente,
 Nu te uita, de si 'su rei.

Ér' tu mare judecata
 Tu 'mplinirea poruncii,
 Fi'i de-a pororea totu drépta,
 Precum ai fostu pon'aci.

No dara intr' u' potere
 Domni, domnisiiori si subpusi,
 Tornati apa cum se cere,
 Ori vinu, — ori si lapte — acusi.

Deci furtu'na a incetatu,
 Lipov'a pace-a 'nghititu,
 Mentea a fostu spre aretatu:
 Lipov'a ce a patitu.

A porni 'ncepú cu picuri,
 Incetú, — incetú a ploa,
 D'in Lipov'a totu la peduri
 Tresnetulu a se loa.

S'a limpedítu acum' ceriulu,
 Spre-a Lipovii formsetîe,
 Acum' nu mai arde cerulu,
 Paorimea sà 'nvetîe. — — — —

Inse in tîermuri de Murasiu
 Doue trupuri 'ncoltîte,
 Is prin grumasîi acusi
 De tresnetu mai slutîte.

Ciungu, trunchiu ca si unu lupu unulu,
 Care 'i la ochi volbaciosu,
 Ce nu 'si póte stringe pumnulu,
 Prosnitu de susu pone diosu.

Altulu sciopu cu doue fetîe,
 Smultu, frantu, urítu la naravu,
 Spînu, flusturatu la mustetîe,
 Invetîatu cu nasu 'n pravu.

Alu ceriului Dómne mare
 Tu de plina dreptate,
 Oh! Domnedîeule, care
 Esci indreptatoriu 'n tóte.

Frange a strembiloru falca,
 Dreptulu chiaru ilu arata,
 Ca misieii strembu sà taca;
 Cà-a loru gura 'i spurcata!

Moisi Bot'a.

Ostasiulu re'ntorsu d'in lupta.

— In stilu popularu. —

Cum e bade badióre,
De anim'a-asi'a te dóre?
Numai ce venisi a casa
Voi'a rea nu te mai lasa.

Abea asceptam sà mai vini
Eata venisi, dar' totu suspini;
Spune 'mi tu ce dorere ai
De totu strigi, — vai! ah mie vai?

Dóra rane ai capetatu
In batali'a 'ntre luptatu, —
Séu ortaculu teu tî-a cadîutu,
Si de-acea voi'a tî-ai perdutu!

Esti ca nuorulu intunecatu
In superare innecatu,
Ca omulu care 'si uresce
Viati'a, si necasesce.

Neci trupu nu mi s'a ranitu,
Neci ortacu nu mi-a moritu;
Numa liubit'a m'a lasatu,
Si dup' altulu s'a maritatu!

Emericu Bcsiliu Stanescu.

U' fatala ocasiune.

U' fatala ocasiune
Me conosciu cu unu june,
Junele era formosu,
Dulce la graiu amorusu.

Elu cu dulci cuvinte line
Mi-a disu ca 'i e dragu de mine;
Anim'a l'a'ste cuvinte
Mai de totu m'a scosu d'in minte

Ca 'ncepui a liubi forte
Cu credintia pon' la morte;
Ah! dar cum me insielaiu
Fericire candu visaiu.

Caci pe junele amatu
A 'lu liubi nu 'mi e ertatu,
Fiindu-ca nu e Romànu,
Cu semtiri romane 'n sinu,

Apoi eu ca si-u' Romana
Nu potu sa 'i dau a mea mana
Unui de alt'a natune,
Fie betranu, fie june.

J. P. D.

Cantecu popularu.

— Originalu. —

Pone Flóre m' ai amatu
Nu me vedea nime beatu,
Bém ap'a ca si rati'a,
Totu alba 'mi era faci'a.

Nu era in satulu nostu
D'in totu poporulu celu prostu
Omu asi'a de-omenia,
Sà nu bée rachia.

Dar' decandu m'ai insielatu
Tota diu'a me vedi beatu,
Beu la vinu, jocu, si me 'ntorcu,
Pon'ce me facu ca si-unu porcu.

Ca piparc'a 'mi e, faci'a,
Amara 'mi e viet'i'a,
Necasulu innecu in vinu
Pentr' acea mi 'i capu plinu!

Nu 'i altu mai blastamatu
In acest'a mare satu,
Blastamatu tu m'ai facutu
Dieulu de te-ar fi batutu!

Emericu Basiliu Stanescu.

La secerisiu.

Zereau radiéle díoriloru, cocosii cantau,
 Temperatur'a era mai récurósa,
 Candu ómenii mici cu mari intre hurre porneau
 D'in comunà-afora, la grenea frumósa.

Ceriulu era seninu numai ici colé unu nuoriu
 Se jocá la olalta 'n aeru gratíosu,
 Cu asia bucuria a satului poporu
 Plecá, ér' dupo ii cate-unu mosiu seriosu. —

Sunau fetiorii in flueri si in cimpóie
 A caroru tonuri dulci lunc'a o resuná, —
 Une fete cantau, alte díceau 'n drimboie
 Care feliu de tonuri formosu armoniá.

,Eata poian'a! eat' a greului teritoriu!
 Strigau totí cu-u' gura, cu-u facia voiósa;
 Colé turm'a de oi pascea, si unu pastoriu
 Suflá linu d'in buciumu u' doina doiósa.

* * *

Finire prandiulu de demineatía 'ndata,
 Si s' apucu la lucru totí cu-u' voia buna.
 Sunà cimpoiulu pe care-anim'a le salta,
 Càtu bietulu cimpoiiasiu ne'ncetatu asudà.

Díu'a 'i pe la medilocu ii lucra barbatesce,
 Lucra fie-care dupo potinti'a sua,
 Si candu unu asi'a spiritu ii'i insufletíesce
 Cum de Domnedíeu nu i-ar adjutá asia?!

Sună cós'a sunà, si pipalac'a canta — —
 Ah! cà fórmósà 'i viéti'a campiana!
 Nu póte fi nimenea cù anima franta,
 Cà 'lu inveselesce formós'a poiana!

Campi'a verde..... ah! Dómne ce vioraciune!
 Tóte d'in natura cum sunt de vivide!...
 Dar' candu ride-u' natura, candu ride-u' pasiune,
 Cum nu a fi veselu, cum omulu nu-a
 ride?!...

Emericu Basiliu Stanescu.

Esplicarea unoru cuvinte mai ne- usuate.

A.

- Abnegatu*: care e eschisu dela ceva, séu din grati'a séu bonulu parentescu. —
- Absórbe*: austrynten, — a bea séu a privi prin potere de ceva.
- Abundantiã*: Ueberfluß; averea peste mesurã.
- Adio*: cuventu francesu — in întielesu strictu insemneadiã cu Diéu; éro acum s'a indatinatu in locu de „remasu bunu“ si la noi.
- Adoptatã*: — bine primitã, oftatã séu doritã.
- Adoratã*: gebetete, verehrte; imãdott; — care se onoreadiã mai distinctu intre alte fiintie séu fapturi.
- Afirmandu*: — intarindu ceva, séu standu longã ceva lucru.
- Agrii*: campii cei spre aratu lesatã.
- Alabastru*: de colóre — farbã — alburie.
- Alegoria*: e felu de poesìa cu figura informsetiãta, unde alt'a se dice, si alt'a se întielege.
- Amalgamisatulu*: care e mestecatu d'in deschilinite semtãri si cualitatã patatóre.
- Ambii*: beide; amendoi.
- Amenintiãtóre*: fenyegető; drohend; care desémna resplatire pentru ceva.
- Amor*: Diéulu iubirei la Romanii cei vechi s'a nomitu asia; de unde s'a trasu si numirea de amóre dela strabatatoriulu acestu Diéu.
- Anghira*: Änder; mitiã de feru; care se folosesce spre a opri naile in apã.
- Animale*: marhák; vite, séu dobitóce.
- Aptã*: bunã, ce se pote folosi; — de a comodatu.
- Arfa*: hárfa; instrumentu musicalu; *arfa tonanta*: musicã sunatóre.

- Armilă*: karperecz; verigă de mana, care se îndebuintădiă la Dame.
- Armoniă*: concentrarea tonurilor în unu sunetu formos; *erorică maoniă*: cantare eroica.
- Arpiă*: séu harpiă: unu soi de animale veninosu.
- Arte*: maestrie,
- Asîlu*: locu de mentuintă, séu de scapare; care la poporele vechi a fostu forte indatinatu a se impune omeniloru carii au calcatu legea séu dreptulu Patriei.
- Asmodice*: dracesci séu diabolesci.
- Astutu*: listig, vicleanu, ca si vulpea.
- Atletu*: bajnok, levente; *Herold*; fetioru bravu, virtuosu.
- Atmosfer'a*: cerculu aerului.
- Audace*: fűhne, tapfere, cutediatore.
- Augurii*: asia s'au nomitu profetii — prorocii — cei vechi.
- Auror'a*: tempulu celu formos auriu de demineatia, candu se latiesce lumin'a de dioa.
- Autorulu*: szerkesztő; Verfasser; componatoriulu vreunui lucru.
- Avarii*: omenii scumpi.
- Azurulu ceriului*: venetial'a ceriului.

B.

- Baculu*: bitu; pälca; Staab.
- Baladă*: ceva intemplare veche compusa in versuri.
- Barbaru*: cruđu, selbatecu, ferosu.
- Barbutiă spaniolica*: e carea numai in medilocu între fälci se lasa să crésca, éro falcéle se radu, precum e la Franci.
- Bitiulu de píru*: hajfürť; die Haarlocke.
- Bombesce*: (diminutivu d'in bome) glontiuri de plumbu.
- Brosiură*: u' legatură de carte.

C.

Cadavrulu: todter Körper; trupulu celu mortu.

Caiu Muciu Scevol'a: au fostu unu ostasiu bravu romanu, carele 'si-a arsu man'a in focu in antea lui Porsen'a neamiculu Romaniloru, nomele de scevola: Einshand — man'a stenga — 'l'a capatatu numai dupo eroic'a acest'a faptà, fiindu cà remasese numai cu mana stangà.

Caligagi: Hosen; nadrág séu cioreci, pantaloni.

Campan'a: die Glocke; harang; clopotu besericescu.

Capital'a: Hauptstadt; főváros; cetatea de frunte séu resedintionalà.

Cariet'a: Bahn; ösvény; calea pe carea plécà cineva.

Carpatii: Karpatische Berge; muntii Carpatii, carii despartu mai alesu Ungari'a de Galici'a.

Centrulu: der Mittelpunkt eines Dinges; központ; punctulu de medilocu a vreunui objeptu.

Centratà; coadunatà intru una, inpreunatà.

Certitudine: Sicherheit; adeveru.

Coloròsà: séu ce 'i de mai multe farbe.

Columbu: turturea.

Comicà: possenhast; ceva de comedia, séu de risu,

Comite: Graf; gróf; conte.

Completu: erfüllt; tellyes; deplinitu.

Comunu: de obsce.

Comunale: lucrurile cele de obsce.

Concordià: Uebereinstimmung; egyezés; asemenea consentire a animeloru.

Cocles: Horatiu Cocles, unu Romanu maranimosu.

Condemnatu: verurtheilt; megitélt; judecatu spre ceva.

Consiliu de viatìa: Lebens Rathschlag; sfatu de viatìa.

Constantià: remanerea pe lenga ceva lucru ne misicatu.

Consume: verdauen; megemészteni; a se nemici, a descadea d'in poteri.

- Contemplese*: betrachten, eigentlich besehen; megtekinteni, séu a privi ceva.
- Contesà*: Gräfin; grafitià.
- Continuare*: Fortsetzung; folytatás, séu intinderea materiei mai de parte.
- Coriolanu*: a fostu un barbatu romanu vestitu, care esulandu-se a venitu in contra Romei ca inamicu a ei.
- Cornutià*: Rispfel; szarvac; chiflà.
- Corporalu*: káplár; der Corporal.
- Crinulu*: Zilien; liliom; tulipanu, u flore.
- Croesus*: regele, craiulu, Lidiei, contemporanulu Mare-lui Ciru.
- Cruceriu*: Kreitzer; krajczár; gritiariu.
- Cuadrantû*: unu fenicu séu fileru $\frac{1}{4}$ cruceriu.
- Culmi*: Gipfel; tetök, valaminek a csucsai; vîrfurile séu ascutisiurile.
- Curatii*: cei trei gemeni albani, carii s'au luptatu cu Horatii pentru viitoriulu patriiloru loru.
- Curi*: fugî.
- Curtelnicu*: familiaru séu de casà, servu.

D.

- Danubiù*: Fluß; die Donau; Duna, ap'a Dunarea.
- Dedicatiune*: Weihung, Zueignung; ajánlás, a consantî ceva cuiuva. *A dedica carte*: Ein Buch zueignen;
- Defaimà*: lealacsonyit, lealjasit; er erniedrigt.
- Delicatetià*: Zartheit; Meisterloosigkeit; Röstlichkeit; cu ceva insusiri formose si placute.
- Deliru, pon' la deliru*: bódulásig; pon' a esi din minte afora.
- Demandà*: er befiehlt; poruncesce, comandeaza.
- Demni*: würdige; verednici.
- Despoiatî*: beraubt; megfosztott; lipsitu prin potere de ceva.

- Despote*: kényur, zsarnok, stapanitoriu tiranu.
Deverà: schwach; slabu, neputinciosu.
Devotiune: hódolás, aplecare, supunere, onóre.
Diadema: ékszer; cununà inpodobità cu scumpeturi.
Dialogulu: Zweigesprach; párbeszéd; vorbirea aloru doi insi.
Dieitate: Gottheit; Domnedieire.
Digni: cauta demni.
Dinà: Göttin; istennö, domnedieità veche.
Discordii: Uncinigkeiten; egyenetlenségek; neunîri, inparecherii.
Distractiune: Abfönderung, Trennung; szorakozás; despartitürà séu desfacere.
Divinà: séu domnedieascà.
Doinà: este u' espresüine de dorere, liubire séu de doru tiesutà in versuri, ér' mai vertosu este u intristare cantata de Romani in memorarea fericitãtii si a bunuriloru nostre perdate.
Dollari: bani americani, unudollaru = 2 fiorini in argintu
Dolere: dorere séu durere.
Dresd'a: e capital'a, séu citatea de fronte a Saxoniei.

E.

- Ecsortandu-se*: mutandu-se in altu locu; átmeneve, átköltözve; hinüberziehend.
Edificiulu: cladire; didire; épület; Gebeide.
Efeptuindu-se: implinindu-se.
Elemente crunte: dühögö elemek; grimmige oder wüthende Elementen.
Eliberatu — a eliberatu: a mantuitu.
Elisu: raiu.
Emigrarea: mutarea d'in unu locu intr' altulu.
Emularea: intrecerea unuia séu a mai multora cu altula
Energia: buzgalom; Energie.
Eolu: dieulu venturiloru — in credintí'a Romaniloru celoru vechi.

- Epigramm'a*: e u' poema scurta in carea intielesulu nu arare ori taiatoriu, la fine ca sbiciulu pocnesce.
- Epocha*: unu siru de ani mai multî; korszak.
- Eremitulu*: e unu felu de calugaru, care locuesce mai alesu prin sînguritatî.
- Erou*: vitésu; hös, dalia, levente; Герой.
- Escita* — *i se escita*: i se atitîa, i se purcede.
- Esperiandu*: tapasztalván; erfahrend.
- Esprimari*: kifejezések; Ausdrückungen.
- Etatî* — *a etatî*: — a verstei, a vietii.
- Ereditu* — *a ereditu*: a mostenitu.
- Esulatu*: alungatu séu gonitu d'in patria pentru ceva fapta rea.
- Eternitate*: vecinicie.

F.

- Fabulandu*: povestindu.
- Facultatea*: potintî'a, scól'a, séu loculu mai innaltu de essercitiu in cultura; Факультät; Fähigkeit; tudománykar, szakma.
- Faimosu*: vestitu.
- Falsa*: neadeverata; insieletóre.
- Famà*: veste.
- Fatalu*: prin ceva casu causatu.
- Fatumulu*: sortea.
- Fauteilu*: scaunu mare cu mani de comoditate; karszék; der Armstuhl.
- Favoraveru*: spre placere cadîetoriu; kedvező; günstig.
- Favorizandu*: fiindu, cadîendu spr placeree; kedvezvén; günstig seiend.
- Fee*: strigóie, naluce; tündérek; Феи.
- Fidelulu*: credinciosulu.
- Fiduciei* — *a fiduciei*: — a incredîerii.
- Fipta*: otarita; spre essemplu meta fipta: otaru alesu, determinatu, espusu.
- Firmamentu*: taria; erő; Stärke.

Flor'a : dîn'a floriloru.

Flucsulu : cursulu apei, marii.

Frange : rupe, dîrimà.

Frantura de pane : u' taetura, unu derabu de pane.

Fruamu : traimu cu ceva, întorcemu ceva spre folosulu nostru.

Fructe : pôme.

Furibunda : e carea a venitiu in mania, in furia; dühöngö. tombloó.

G.

Genu : soiu, felu.

Geniulu : acest'a se dîce in limb'a poporului de angerulu, angerelulu omului.

Girlande : cununi; koszorúk; Rränşe.

Giurstari : starile d'in 'mpregiuru.

Glacişu : locu de preambulare; sétatér.

Glori'a : marirea.

Glóte : trupe, multimi.

Gradulu : trépt'a.

Gratiósu : ceva mai naiv decatu pomposu; kellemes; an-genehm.

H.

Hasardulu : sórtea, fatumulu; az örökvégzet.

Horatii : trigemenii Romei, carii invingandu pre Coratii

Albei in lupta au aredicatu Rom'a spre trépt'a maririi.

Hurra : u' strigare de bucuria.

I.

Imaginate : inchipuite.

Imagini : inchipuiri.

Imnulu : cantarea.

Incantare : invregire; sà incante: sà invregească.

Incolorate : infarbite; szinezett.

Infame : for' de rusine; szemtelenek.

- Infernu* : tartariu, fondulu iadului.
Infinitu : nedeterminatu, neotaritu.
Infirmu : bolnavu, morbosu, for' de potere;
Inimicii : dusmanii, nepretenii, voitorii de reu.
Inocentî'a : az ártatlanság; die Unschuld.
Inscriptîa : susscriere; felirat; die Aufschrift, die Inschrift.
Integr'a : intrég'a, total'a, adeverat'a.
Invalidu : nesanitosu, bolnavu, morbosu.
Invideazà : pismuesce.
Invidiôsa : pismataretîa; séu de urîtu, urîciôsa; gyűlöletes; gehässig, verhasst.
Invertescu : intorcu.
Jupiter : dièulu celu de fronte a Romaniloru vechi.

J.

Joe : Jupiter.

L.

- Lacu* : téu, plósca; tó; See.
Lacrimiôra : unu felu de flóre.
Lauru : borostyán; der Epheu; der Lorbeer oder Lorber.
Londr'a : urbea cea mai mare a Angliei, intru altuchipu si Londonu se nomesce.

M.

- Macellatî* : detaiatî, dumaticatî, daraburitî, in bucâtî facutî
Magnificentu : nagyságos; hochgeboren.
Malulu : tiermórea.
Matematica : e u' sciintîa, carea ne invétîa a mesura trupurile lumesci.
Matinala : cruda, tenera.
Matron'a : molierea betrana, ci de omenia, de cinste, de onóre.
Medicamenturiloru : leacuriloru.
Medicu : doctoru de leacuri.
Melanchorizare : séu a melanchoriza, a cogeta adencu mélázni; melancholisiren.

Memorati: pomeniti.

Meritezi: érdemled; du verdienst.

Mexico: e u' tíerra in Americ'a.

Miliardulu: vine dela numerulu determinativu „u' mia.“

Misera: misiela, si vine dela cuventulu latinescu: misera.

Misotu: e u' flóre, intrualtuchipu se numesce „nu me uitá;“ nefelejts; Vergißmeinnicht.

Momentu: clipita.

Monologu: candu unu omu sînguru vorbesce mai multu, a fora sà fie si altulu cu elu se dice: monologu.

Monte-Casîno: e unu locu mai pomposu. si mai romanticu depe fati'a pamentului, si jace in Italia de diosu nu de parte de Neapolea.

Monstra: fiintîa de 'nfricosiatu urîta.

Morbitate:) bolnavia; betegség; die Krankheit.
Morbulu:)

Mottulu: e cutarea sentintia séu versu, pe carea o citeaza poetulu, oratorulu séu scriptorulu.

Mulcomita: impacata, impaciuita; kiengesztelt; befänstiget.

Muse: se nomeau dinele sciintieloru si a arteloru ofrmóse la Romanii si Grecii cei vechi, si erau cu numerulu 9.

N.

Naea: luntrea.

Navigam: luntream, amblam cu luntrea.

Necesse: debuintiósá; — *de necesse*: de debuintia, de debuiála.

Nelegibila: ce nu se póte ceti.

Neslái'a: implet'a, plin'a spre essemplu comóra.

Nesuinti'a: sîrguirea, sîrguinti'a.

Neusuáte: nefolosîte, ne'ndebuintiáte.

Nimfa: u' fiintîa de partea femeecasca fórte formósa si incantátóre, cu carea ne 'ntalnimu la Romanii vi Grecii de demultu.

Nobila: nemes; edel, adelig.

Nordului: ressaritului.

O.

Oceanu : mare; tenger; Meer.

Olandi'a : e u' tíerra faimósa de florile si negutiatori'a ei.

Ordele : sírurile, rendurile.

Ordinate : puse la locu, puse la rendu.

Orfanulu : prunculu fora parentí; az árva; die Weise.

Orfeu : e unu poeta liricu betranu d'in Traci'a, fiulu lui Apollo si Calliope. Se dice cà dela tata seu Apollo ar fi capatatu u' lira, pe carea apoi elu asia s'a perfectatu, catu candu incepé a dice pre ea, selbele si petrile jo-cau, cursulu apelor se oprea si tóte ferele — anima-lele — selbatece se 'mblandira. De aici i a remasu no-mele nemuritoriu, ca unui cantaretú minunatu.

Orizonu : { otarulu — cerculu — catu póte omulu ve-
Orizontu : { dea cu ochii sei; láthatár; der Horizont, der
 Gesichtsfreis.

Órne : informatiéze, impodobéze.

P.

Pal'a : instrumentu micu de 'mpunsu, de care mai alesu
 Italianii au; tör; der Dolch, das Stilet.

Palatulu : curtea.

Paliu : köpenyeg, Mantel.

Panu : Dieulu campului si a pastoriloru, care mai alesu
 in Arcadi'a se onora. Mitologi'a ilu descria a fi fostu
 cu córne in capu, si cu petióre de capra. Se dice cà
 elu ar fi aflatu fluer'a.

Paralelu : asemenea.

Parcele : séu Ursitórele au fostu trei fete delicate cu no-
 mele: Clotho, Lachése, si Athropos. Unii poetii le in-
 tipuescu in forma de trei babe; inse aceasta nu 'i prea
 de crediutu; pentru acea noi vomu remanea pe longa
 anteia otarire. Una tine furc'a, alta rót'a de furca, si a
 tréia fórfecile, cu care curma firulu viétii omului, sub

care se pricepe tempulu trecut, de fatia, si viitoriu. Nu arare ori se pingeaza Clotho in imbracaminte baltiate cu diademu de stele pre capu; Lachése in imbracaminte stelóse; Athropos in negre. Lucianu in descrierea acelora carii treceau ap'a Stix dice cà Clotho ar fi siediutu in iadu longa betranulu luntrasiu Charon. Clotho insemnéza: „torcatóre,” Athropos: „sórte ne'ncongiurata, ne'nschimbavera,” Lachése: „intemplare,” prin urmare tustrelele insemnéza „sórte” d'in privintie deosebite.

Parnasulu: e unu monte santitu Dieiloru Bacchus si Apollo in provintia Greciei Phocia. Altumintrea se dice contra elu si „montele poetiloru.”

Periclu: veszély; die Gefahr.

Perpetu, in perpetu: in véci.

Phoebus: cognomele lui Apollo fiului lui Jupiter si Laton'a. Betranii credeau cà nu sórele ambla, ci elu ilu pórtá pe caruti'a, pentru carea cauza de multe ori se pone si elu in locu de sóre.

Pianu: mireu, incetu.

Pila: labda; der Spielball.

Plag'a: lovitur'a; a csapás; der Schlag, der Streich.

Polieze: nobilizéze, sà o facà fina; pallérozni; poliren.

Pontifici: Papi.

Porsen'a: a fostu regele faimosu a Clusiului d'in Etruri'a, care a aperatu cu óste mare pe Tarquiniu Superbulu in contra celora, carii l'au lapadatu depe tronulu regescu.

Portulu: a kikötő; der Port, der Hafen.

Prag'a: e capital'a Boemiei.

Predecessorii: protoparintii, strabunii.

Presînte: de fatia.

Presîntia: jelenlét; die Gegenwart.

Principatele: adecà tiérr'a Romaneasca si Moldavi'a.

Produpu: fructu; termék, termény; das Produkt.

Proceseiu: propasiu, merseiu in ante.

Profitedie: proceascà.

- Promisiunea* : igéret; das Versprechen, die Verheißung.
Provedintiei : prevederii.
Provincialismu : se dice, candu ceva numai pe u' parte de locu se 'ndeuintiaza in form'a acea; tájszó; das Landschaftswort.
Prutu : e unu fluviu.
Pulberulu : pravulu.
Pure : curate, adeverate.
Purpurie : de colóre rosia inchisa; biborsziniü, pirosbársónysziniü, csigavérsziniü; purpurfarben.

R.

- Ramu* : crénga.
Rege : craiu; király; der König.
Regin'a : craiesá; a királyné; die Königin.
Representata : képviselve; vertretend.
Resultatu : folosu, efeptu, fruptu; foganat, siker, kimenetel; der Erfolg.
Reverintia : cinsté, onóre.
Rom'a : capital'a resiedintionala a imperiului romanu.
Romani'a : tiérr'a romanésca.
Ruinatu : dirimatu, stricatu, in nemicu prefacutu.

S.

- Sacrificiu* : jertfa, ardere.
Sclavi'a : rob'i'a.
Sclavu : robu.
Scrofura : unu felu de morbitate; görvély, mirigykór; die Scrofeln, (eine Drüsenkrankheit).
Scriba : scrietoriu.
Selba : pedure.
Servi : slugi, slugitori.
Servitiu : slujba; szolgálat.
Sexu : soiu, genu.
Silentiulu : pacea.
Silva : pedure, selba.

Silvariu: pedurariu; erdész; der Förster, der Forstmann;
der Forstmeister.

Silvatice: selbatice.

Solvarea: platirea.

Spatiulu: a tér; der Raum.

Spelunc'a: poiata; barlang; die Grotte, die Höhle.

Speranti'a: nadejdea; a remény; die Hoffnung.

Sperarea: nadejduirea; reménykedés; das Flehen.

Sperinti'a: speranti'a.

Spirariulu: perezces; der Brezelverkäufer.

Spire: perezek; die Brezel, oder die Brezel.

Spiritele: sufletele, duchurile.

Splendidosu: luciveru; fényes; glänzend, hell.

Splendore: fény; Glanz, Schimmer, Schein, Licht.

Sponsa: nevêsta, séu numai fata incredintiata.

Standardariu: tînetoriu de steagu; zászlótartó der
Fähnrich.

Stimatu: cinstitu, onoratu, pretiuitu.

Stradii: uliti, utcák.

Stricte: {
Strictu: { strînsu; szorosan; genau, streng.

Studiere: invetiare.

Suava: placuta; kellemes; angenehm, lieblich.

Suavitatile: placerile; a kellemességek; die Annehmlichkeiten,
die Lieblichkeiten.

Sublimu: ceva innaltu, maestosu, cu greu de priceputu.

Subtilu: ceva finu, curatu, preste fire sboratoriu.

Succesu: efeptu norocosu, fine bona cutarii faceri, veu
lucru; szerencés kimenetel; ein glücklicher Ausgang.

Supremu: celu mai innaltu, celu mai de susu; legfelsőbb
legmagasabb; der oberste, der höchste.

Suridere séu a suride: a zîmbi, séu zîmbire; mosolyodni;
lächeln.

Suridiendu: zîmbindu; mosolyodván; lächelnd, schmeizelnd.

Suvenire séu souvenire: memoria; emlék; Erinnerung.

T.

Tarciuinu Superbulu: a fostu alu 7-lea si deodata celu mai pre urma rege a Romei.

Telefonii: telefonu i unu instrumentu tonantu aflatu, de Capitanulu angliteranu Taylor carele se póte indebuintia nu numai pe turnurile luminatóre pe la drumulu de feru, nu numai pe la mosiile satesci; ci si prin nai, candu adecà aceste 'su cadúte in periclu de orcanulu séu fortun'a amenintiatóre, dau de scíre cu elu, care apoi s'aude si pe 1—2 mille de pamentu, dupo cum îi de mare.

Tedintia: chiemare; feladat, hivatás; Aufgabe, Beruf.

Teritoriu: elterjedés; das Umfichtgreifen.

Tesauru séu thesauru: avutia; kincs; Schatz.

Tiberu: e unu fluviu, ce curge prin Rom'a citate.

Tierraniloru: adecà a Romaniloru d'in tièrr'a romanésca.

Tremidalu: tremuratoriu.

Tribunii: séu capii, inantestatatorii poporului celui de diosu d'in Rom'a.

Trinitate: treime.

Triumfatoriu: invingatoriu.

Triumfu: serbare cu pompa mare pentru invingere, s ai invingatoriului intrare gloriósa in citatea Rom'a.

Troi'a: u' citate faimósa d'in tempurile de demultu in Asi'a mica, carea fú dirímata cu totulu de Greci.

U.

Ultimu: depe urma; utolsó.

Urbe: orasiu formosu; város; Stadt.

Ursítórele: vedi Parcele.

V.

Vadi: mergi, du-te.

Vagabundu: kóborló, bújdosó, ország- s világot járó; Landstreicher, Herumschwärmer, Umherschweifer.

Velu: 1) acoperementu, fateolu; fedél, serge, kárpit; Decke, ein Borhang. 2) vitorla; ein Schiffsegel, ein Segeltuch.

Vialu: viu; élénk; lebhaft.

Vigilariu: örmester, strázsamester; Wachtmeister, Feldwebel.

Vinerii: Vinerea e Domnedieiti'a (din'a) amorului, formosetii, si petrecerii. Mitologi'a ne dice, ca s'a nascutu d'in ceriu, care e fiulu lui Saturnu, si a esitu a fora la lume d'in spumele marii.

Violare séu a viola: a vetema pre cineva.

Vitele: animalele, dobitocele.

Volscii: au fostu unu poporu mare inamicu Romaniloru de demultu.

Vulcanu: Dieulu focului. Parentii lui au fostu Jupiter, si Juno; inse fiindu ca Vulcanu la trupu a fostu, nerégulatu, si la facia neproportionatu, l'au aruncatu d'in ceriu in insul'a Lemnu. De aici s'a loatu, si s'a dusu de s'a deschisu siesi u' fauria in montele Aetnii, unde capatandu adjutatori (calfe) pe Ciclopi, carii numai cu unu ochiu erau, si cu acel'a in fronte, facea arme Dieiloru si eroiloru.

Z.

Zale: unu felu de flóre formosu amirositóre.

Zefiru: unu ventutiú linu ce sufla de cu séra cu unu sioptu placutu.

Emericu Basiliu Stanescu.

CUPRINSULU.

Dela Emericu Basiliu Stanescu audîtoriu Clasei 8.^a

	pagin'a.
Dedicațiunea	6
Voiu să scriu	11
Preotulu Leonatu — epigramma —	26
Cotra Demoazell'a S. P.	28
Eu ca poetu	37
Seclulu alu XIX ^{ea} —	„
Cotra mum'a mea	42
Oftulu meu	48
Gonitulu de sôrte — Novella —	57
Domnisiórei S. P.	116
Spinii amórei	120
Demoazellei Ann'a Si	125
Mórtea amantei	132
Ostasiulu re'ntorsu d'in lupta	138
Cantecu popularu — originalu —	140
La secerisiu	141
Explicarea unoyu cuvinte mai neusuate	143
„ Nicolau Christianu clericu cursului I ^u	
Antevorbirea cotra leptori	7
Asi'a 'i zeu acea!	16
Plansulu fetei	33
Pecurariulu si amant'a	37
Diabolulu si desmoralisatulu	54
Amant'a	103
Banii mei	123

	Pagin'a.
Dela Joanne Goldisiu clericu cursului I^{iu}	
Caiu Muciu Scevol'a	13
Orfanulu cotra mum'a sua	44
Coriolanu	99
Batai'a intre Rom'a si Alb'a	113
„ Georgiu Craciunescu clericu cursului I^{iu}	
Poetulu	18
Indeparte-te dolere	26
Cotra M.	46
Ce 'i tare in lume?	105
Ficele primaverii	122
„ Augustu Russu auditoriu clasei 7^{ea}	
Plangerea fetei	21
Mam'a lui Stefanu celu Mare	35
Mundr'a mea	107
Fatiti'a trista	133
„ Vincentiu Grozescu auditoriu classe 8^a	
Visulu meu	22
Cotra C.	39
Mundr'a mea	104
Fat'a d'in Banatu	116
Sa beu	129
„ Georgiu Popoviciu clericu cursului II^{ea}	
Tenerulu desperatu	23
Amantei E*	54
Glagoru vitediulu	117
„ D. Nicolau Cost'a invetiatoriu si diaconu.	
Tenerulu lipsitu de sörtea bona	25
Calatoriulu pre mare	49
U' privire cotra dilele mele	125
Privighitörea	134
„ Michael Sierbanu clericu corsului I^{iu}	
Despartire	31
Coriolanu	96
Saltulu primaverii	108

Dela Paulu Draga auditoriu clasei 6 ^a	Pagin'a.
Sum setosu	32
„ Spect. D. Atanasiu Siandoru D^{or} de medicina, si professoru preparandialu.	
Incuragiere spre invetiarea sciintieloru folo- sitoare si a limbei materne	41
„ D. Atanasiu Marianu Marienescu rigorosantu in Pest'a.	
Morbulu meu	51
Visulu copilei	111
Vulturulu si corbulu	130
„ Julianu Grozescu auditoriu clasei 8 ^a in Segedinu.	
Pecurariulu	53
Junele romanu	106
Cantare populara — originala —	128
„ Onoratulu D. Joanne Puticiu notariu in Ciorvasiu.	
Insielatulu	127
„ D. Moisi Bot'a.	
Foculu Lipovii	135
„ D. I. P. D. rigorosantu, — in Aradu.	
U' fatala ocasiune	139

Erórele tipariului cele mai insemnate.

Pagin'a	sirulu	erorea	citesce.
8	9	d'n	d'in
11	8	o	u'
"	20	alui	a lui
12	10	s'o	s'a
"	21	o	va
"	28	unde-o	unde-a
"	"	ce-o	ce-a
15	16	alui	a lui
14	9	s'au	s'a
15	16	-asi-	-asia-
16	10	seu	séu
19	11	venetîa	venetî'a
"	16	baia	bai'a
"	17	sá	sà
"	19	punctuln,	punctulu,
25	15	si visulu	si-alu meu visu,
26	9	Costa.	Cost'a.
29	10	oruda	cruda
"	12	d'in' mpreuna ;	d'in' mpreuna ;
33	20	S' àmi	Sà 'mi
34	21	Neî	Ne
38	12	dedeparte!	de departe!
"	18	campie	campia
39	15	Dîetatîle	Dîeitafîle
41	11	a serie	a scrie
"	18	dee	dea
47	22	sàlu	sà 'lu
48	16	F óre	Fl óre
50	6	cargeau	curgeau
56	14	sà	se
58	23	venatn	venatu
"	28	afi	a fi
59	16	d'n'tre	d'intre
62	5	vorbesei	vorbesci
"	11	s'an	s'au
"	12	intemlatu	intemplatu

Pagin'a	si-ru-lu	ero-rea	ci-te-sce.
62	23	culea	culca
65	7	nu-	nuo-
"	8	orü	rü
"	21	intielepe	intielege
68	6	agari	capai
72	16	mia-i	mi-ai
"	7	stigarile	strigarile
"	12	nimese	nime se
75	9—10	spiritulu	spiritulu
78	28	curgu	curu
79	2	vap etrece	va petrece
"	4	suale l'a patimitu,	suale ce l'a patimitu,
"	6	amblá	amblá
80	25	sua	loru
83	12	esci liberu.	esci liberu."
84	25	guitraulu	guitarulu
87	6	scen	scena
"	9	vádá	vádá
"	11	chicmá	chicmá
89	2	Calatori'a.	2ª Calatoria.
"	10	Imbraca mintele	Imbracamintele
91	21	si apoi merge	si apoi a merge
115	7	dice — atunci :	dice-atunci :
"	"	cu asia	cu-asia
116	"	Nu se ducc	Nu se duce
12A	19	sà resónev	sà resóne ;
126	2	ca-unu me	ca-unu pomu me
127	14	eredintia	credintia
128	3	Cacisum	Caci sum
151	5	venirea,	venira,
155	18	Dîu'ane norocului! —	Dîu'a nenorocului! —
156	15	Perente!	Parente!
142	7	Cum nu a fi	Cum nu-a fi
145	15	gebetete,	angebete,

Epilogu.

Eata damu fine cu adjutoriulu proniei divine in aceasta brosiura aretateloru opuri, cu care, fiindu că nu furamu norociti a fi prin ceva facultate mai suprema coresse, nu voimu a sta in ante unei crise stricte, unei judecari periculose; ci numai semtiurile ca unele scintei d'in flacaraver'a anima a nostra, imbrecate in u' forma beletristica, carii pote ca 'n une locuri nu amu respunsu destulu, a le areta aceluia, in a carui privintia le avemu. Esplicarea unoru cuvinte mai neusuate mai alesu pentru adoratulu sexu formosu romanu cui volumulu ni e dedicatu, si pentru aceia o amu facutu, carii au debuintia de ea, ca catu mai usioru, for' de adjutorulu altuia laboratele sa le poata percepe.

Catu ne a fostu partinirea atatu, si mai multu nu potemu pentru numerulu celu micu a abonantiloru areta. Purulu venitu de acum venitoriu — dupo ce pon' acum neci nu avemu — l'amu sacratu spre marirea bibliotecii mai anu infiintiate a junimei studiosa d'in Aradu. In fine multiamire onoratiloru collaboratori, carii au benevoitu cu opurile loru a ne cerceta, si recomandare tt. publicu cititoriu!!

Aradu in 1. Augustu 1859.

Redactorulu.

IN ARADULU VECHIU, 1859.
CU LITERELE LUI LEOPOLDU RETHY.

BIBLIOTECA „ASTRĂ”
SIBIU